

דו"ח מבקר המועצה

לשנת 2024

בסימן עשור להגשת דו"חות ביקורת
במועצה האזורית אשכול

עורך הדו"ח
אודי דנינו

עשור לביקורת הפנים במועצה האזורית אשכול

17.03.2025

י"ז באדר התשפ"ה

לכבוד,
הגב' מיכל פלג עוזיהו
ראשת המועצה

הנדון: דו"ח מבקר המועצה לשנת 2024

ברכות על כניסתך לתפקיד ראשת המועצה, כמו גם איחולי הצלחה חמים. הביקורת עומדת לרשותך בכל עניין, שאלה או בקשה, ודאי בתקופה מורכבת ומאתגרת זו בדברי ימיה של המועצה.

הריני מתכבד להגיש לעיוןך את דו"ח מבקר המועצה לשנת 2024, וזאת על פי צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958; זהו דו"ח הביקורת הראשון המוגש לך במסגרת תפקידך החדש, ולכן אציין תחילה את הדברים הבאים:

פעולות הביקורת ועריכת דו"ח זה בוצעו בסד זמנים קצר יחסית, לאור אילוצי המלחמה. הביקורת פועלת על פי תכנית עבודה סדורה, על מנת להגשים באופן ראוי את יכולות הביקורת להביא לשיפור משמעותי במקומות הנדרשים לכך. היעד המרכזי שקבעתי במסגרת בניית תכנית העבודה הוא הגדלת השפעת הביקורת על המועצה והטמעת תרבות ארגונית הנשענת על השמירה על החוק, טוהר המידות וכללי האתיקה, שירותיות ושקיפות, סדרי מינהל תקין, יעילות וחסכון.

בדו"ח זה, כמו גם בדו"חות הבאים שיוגשו לעיוןך, מוטמעת התפיסה לפיה הביקורת היא כלי עזר ניהולי למקבלי ההחלטות במועצה לשיפור וייעול פעולותיה. הביקורת תבוצע באופן ענייני, בלתי תלוי וללא משוא פנים, על מנת לסייע למועצה לפעול לפיתוחו של האזור ולשרת את כל תושביו.

במסגרת תכנית הביקורת לשנה זו, עסקה הביקורת בשני נושאים עיקריים, לפי הפירוט להלן.

אבטחת מערכות מידע:

ביקורת זו בוצעה בהתאם להנחיות משרד הפנים, לפיהן ביקורת בנושא זה תתקיים אחל ל-5 שנים, ועסקה בבחינת מצב האבטחה של מערכות המידע במועצה, כמו גם בעמידת המועצה בהוראות החוק והתקנות הרלוונטיות לנושא זה. כמו כן, נבחנו היבטים נוספים הקשורים לפעילות מחלקת מערכות מידע וניתנו המלצות הנוגעות להתאמת המועצה להזדמנויות ואתגרי העולם הדיגיטלי, הן בהיבטים טכניים והם בהיבטים הקשורים למבנה הארגוני. אציין כי לגבי חלק מהליקויים שהתגלו, כבר החל תהליך תיקון על ידי מנמ"ר המועצה. בהזדמנות זו, אבקש להודות למנמ"ר המועצה, מר יגאל דויט, לגזבר המועצה, מר עידו ליבנה, למנכ"ל המועצה היוצא, מר ניר ים, ולמנהלת אגף משאבים ארגוניים היוצאת, הגב' מירב וידל, על שיתוף הפעולה בתקופת הביקורת ועל יחסם הרציני לממצאי הביקורת.

אבשלום

אוהד

אורים

בארי

בני נצרים

גבולות

דקל

חולית

יבול

ישע

יתד

כיסופים

כרם שלום

מבטחים

מגן

נווה

ניר יצחק

ניר עוז

נירים

סופה

עין הבשור

עין השלושה

עמיעוז

פריגן

צאלים

צוחר

רעים

שדה ניצן

שדי אברהם

שלומית

תלמי אליהו

תלמי יוסף

פרויקט פיתוח נחלות במושב אוהד:

ביקורת זו היא תולדה של פניות תושבי המועצה למבקר המועצה, ועסקה בבחינת אופן ניהול הפרויקט, הסיבות להימשכות העבודות מעבר למוסכם ולעצירתן בסופו של דבר, וכן בנוגע לאופן גביית עלויות הפיתוח. אמנם עוסק הדו"ח בניתוח פרויקט ספציפי, אולם ממצאי הביקורת חושפים שורת ליקויים הקשורים במדיניות המועצה וביחסים שבין המועצה לבין הישובים וועדי האגודות, כך שהדברים נכונים לכל פרויקט פיתוח במועצה. עוד אציין כי בהובלת גזבר המועצה ויועמ"שית המועצה חל שיפור ניכר בנושאים אלו בשנה האחרונה.

בהזדמנות זו, אבקש להודות לראש המועצה היוצא, מר גדי ירקוני, לגזבר המועצה, מר עידו ליבנה, למהנדס המועצה, מר בוריס נמירובסקי, וליועמ"שית המועצה, עו"ד אולגה גונן, על שיתוף הפעולה בתקופת הביקורת, על גילוי הסבלנות ומתן ההסברים, ועל יחסם הרציני לממצאי הביקורת.

כמו כן, בוצע השנה מעקב אחר תיקון הליקויים שעלו בדו"ח מבקר המועצה לשנת 2022. חלק מהליקויים שצוינו בדו"ח זה טרם תוקנו וכעת עלינו המלאכה לגמור.

העתק הדו"ח יומצא כחוק לחברי ועדת הביקורת, שתדון בו ותגיש את סיכומיה והמלצותיה למליאת המועצה.

בכבוד רב,

אודי דנינו

העתק: מר ישראל חולתי- יו"ר ועדת הביקורת

מר אלון וולוז'ני- מנכ"ל המועצה

חברי ועדת הביקורת

אבשלום

אוהד

אורים

בארי

בני נצרים

גבולות

דקל

חולית

יבול

ישע

יתד

כיסופים

כרם שלום

מבטחים

מגן

נווה

ניר יצחק

ניר עוז

נירים

סופה

עין הבשור

עין השלושה

עמיעוז

פריגן

צאלים

צוחר

רעים

שדה ניצן

שדי אברהם

שלומית

תלמי אליהו

תלמי יוסף

04 יוני 2025

יום רביעי ח' סיון תשפ"ה

לכבוד

אודי דנינו

מבקר המועצה והממונה על תלונות הציבור

הנדון: התייחסות ראשת המועצה לדו"ח מבקר המועצה לשנת 2024

ראשית, ברצוני להודות לך על עבודת הביקורת המקיפה שביצעת בשנת 2024, כמו גם על דו"חות הביקורת משנים קודמות. ידוע לי כי חלק מן הליקויים שנתגלו טרם תוקנו ובכוונת הנהלת המועצה בראשותי להביא לתיקונם של כלל הליקויים וכן ליישום כלל ההמלצות, ככל שיתאפשר.

שנית, אציין כי אני רואה בביקורת הפנימית כלי חשוב ביכולתנו להביא לשיפור, התייעלות וחיסכון, למידה ותשתית מרכזית לראייה רב שנתית של הארגון לטובת המועצה ולרווחת תושביה. הביקורת מאירה זרקור על המקומות בהם אנו נדרשים לשאול את עצמנו שאלות לתקן, תוך מתן המלצות ממוקדות וברורות לאופן התיקון הרצוי, ואני מברכת על כך. אני רואה בכלי הביקורת ככלי בונה וכחלק מתרבות ארגונית בריאה, התומכת בשקיפות, מביאה למקצוענות ושומרת על מנהל תקין.

להלן התייחסותי לדו"ח מבקר המועצה לשנת 2024, על פי סדר הדברים:

דו"ח ביקורת בנושא "אבטחת מערכות מידע":

הדו"ח עוסק במגוון רחב של נושאים בתחום אבטחת מערכות המידע במועצה, בהתאם לתקנות והכללים הרלוונטיים לעניין. בנוסף, בחן המבקר את פעילות מחלקת מערכות מידע בראיה רחבה וכוללת, תוך מתן המלצות הקשורות לשיפור השירות לעובדי המועצה ולשינוי מבני לצורך התייעלות והשגת מטרות המחלקה. להבנתי וכפי המצוין בדו"ח, בנוגע למרבית הליקויים כבר החל הליך תיקון על ידי מנמ"ר המועצה בליווי מנכ"ל המועצה; בטוחני כי כל הליקויים בהיבט הטכני יתוקנו על ידם. בנוגע להמלצות העוסקות בשינוי המבנה הארגוני/הוספת פונקציות, אציין כי כבר גויסו טכנאי מחשוב נוספים, כפי המלצת הביקורת. בנוסף, נמצאת המועצה עוד משנת 2023 בתהליך ארוך של התאמת המבנה הארגוני לצרכים החדשים בארגון. אני מאמינה גדולה בשימור רצף ניהולי רב שנתי והשינוי בהנהגת המועצה הגם שהוא בא לרענן, לחשוב מחדש, ולהביא גישה שונה בחלק מהמקומות, עדיין עליו ללמוד מניסיון העבר ולשמר חלק מהמתהליכים שקדמו לכניסתי לתפקיד על כנם. עם כניסתנו להנהגה, הנחיתי את מנכ"ל המועצה לבחון את הנושא בראיה מערכתית כוללת ולהניח בפניי מבנה ארגוני מיטבי, על מנת לפעול ליצירת תשתית טכנולוגית המביאה בחשבון את אתגרי המועצה ויכולותיה.

אני מודה למבקר המועצה על עבודת ביקורת עניינית ויסודית, שמאירה את הנושא על כל היבטיו באופן ברור. אציין לשבח גם את מנמ"ר המועצה על הירתמותו לעבודת הביקורת, לרצונו ללמוד ולהשתפר ועל נכונותו להתחיל בתיקון הליקויים כבר במהלך ביצוע הביקורת.

אבשלום

אוהד

אורים

בארי

בני נצרים

גבולות

דקל

חולית

יבול

ישע

יתד

כיסופים

כרם שלום

מבטחים

מגן

נווה

ניר יצחק

ניר עוז

נירים

סופה

עין הבשור

עין השלושה

עמיעוז

פריגן

צאלים

צוחר

רעים

שדה ניצן

שדי אברהם

שלומית

תלמי אליהו

תלמי יוסף

אבשלום

אוהד

אורים

בארי

בני נצרים

גבולות

דקל

חולית

יבול

ישע

יתד

כיסופים

כרם שלום

מבטחים

מגן

נווה

ניר יצחק

ניר עוז

נירים

סופה

עין הבשור

עין השלושה

עמיעוז

פריגן

צאלים

צוחר

רעים

שדה ניצן

שדי אברהם

שלומית

תלמי אליהו

תלמי יוסף

דו"ח ביקורת בנושא פרויקט פיתוח נחלות במושב אוהד:

בדו"ח זה נחשפו על ידי המבקר מספר פערים מהותיים באופן ניהול פרויקט פיתוח על ידי המועצה ובמדיניות המועצה אל מול הישובים וועדי האגודות. הפערים הבולטים נוגעים להעברת תשלומים על ידי הוועדים וגביה ביתר של כספים מהמשתכנים עצמם. נושא העברת התשלומים מטופל כיום על ידי גזבר המועצה ויועמ"שית המועצה, שכבר פעלו על פי המלצת המבקר והחלו בהחתמת הישובים על הסכמי פיתוח. נושא גביית "כספים אסורים" הוא חמור והמועצה לא תתן ידה להמשך קיומה של תופעה זו. לכן, הנחיתי את כלל הגורמים הרלוונטיים לפעול על מנת להביא לפיקוח הדוק יותר בנושא זה ונמסר לי כי נרשמה התקדמות משמעותית בהקשר זה.

בנושא הפרויקט הספציפי שנבדק בדו"ח הביקורת, גילה המבקר מעורבות רבה, אשר סייעה בהשבת הפרויקט למסלולו ולחידוש עבודות הפיתוח. אני מודה למבקר ולכלל העוסקים במלאכה, בהם מהנדס המועצה היוצא, גזבר המועצה ויועמ"שית המועצה.

מעקב אחר תיקון ליקויים מדו"ח הביקורת לשנת 2022:

מעקב אחר תיקון הליקויים הוא בעיניי תכלית עבודת הביקורת. עלינו לפעול לכך שכל הליקויים שהתגלו אכן תוקנו ועל המבקר מוטלת החובה להמשיך ולהצביע על הליקויים הקיימים עד אשר יתוקנו. כמחצית מהליקויים שצוינו בדו"ח מבקר המועצה לשנת 2022 טרם תוקנו ואנו פועלים היום להביא לתיקונם המלא. תיקונם של חלק מן הליקויים, בעיקר בתחום משאבי אנוש ושכר, מצריך תהליך למידה והטמעה ולכן משך התיקון מתארך. בנוסף, עם כניסתנו לתפקיד, הקים מנכ"ל המועצה צוות לתיקון ליקויים שכבר נפגש וקבע פגישות עיתיות אחת לרבעון וכן נפגש עם ועדת הביקורת לתת הסברים על תהליכי תיקון ליקויים שכבר החל לבצע. הצוות נדרש לבצע מעקב אחר ביצוע התיקונים הנדרשים ומעביר דיווח למבקר המועצה שבסופו מציג זאת עם ועדת הביקורת למליאה. בטוחני כי עבודת הצוות תוביל לשיפור הנדרש בראי המלצות המבקר.

בברכה,

מיכל עוזיהו

ראשת מועצה אזורית אשכול

העתק:

חברי מליאת המועצה

מנכ"ל המועצה

יועמ"שית המועצה

דו"ח מבקר המועצה לשנת 2024

סדר הדברים

1

דו"ח ביקורת- אבטחת מערכות מידע

2

דו"ח ביקורת- פרויקט פיתוח נחלות במושב אוהד

3

דו"ח מעקב אחר תיקון ליקויים
דו"ח הביקורת לשנת 2022

4

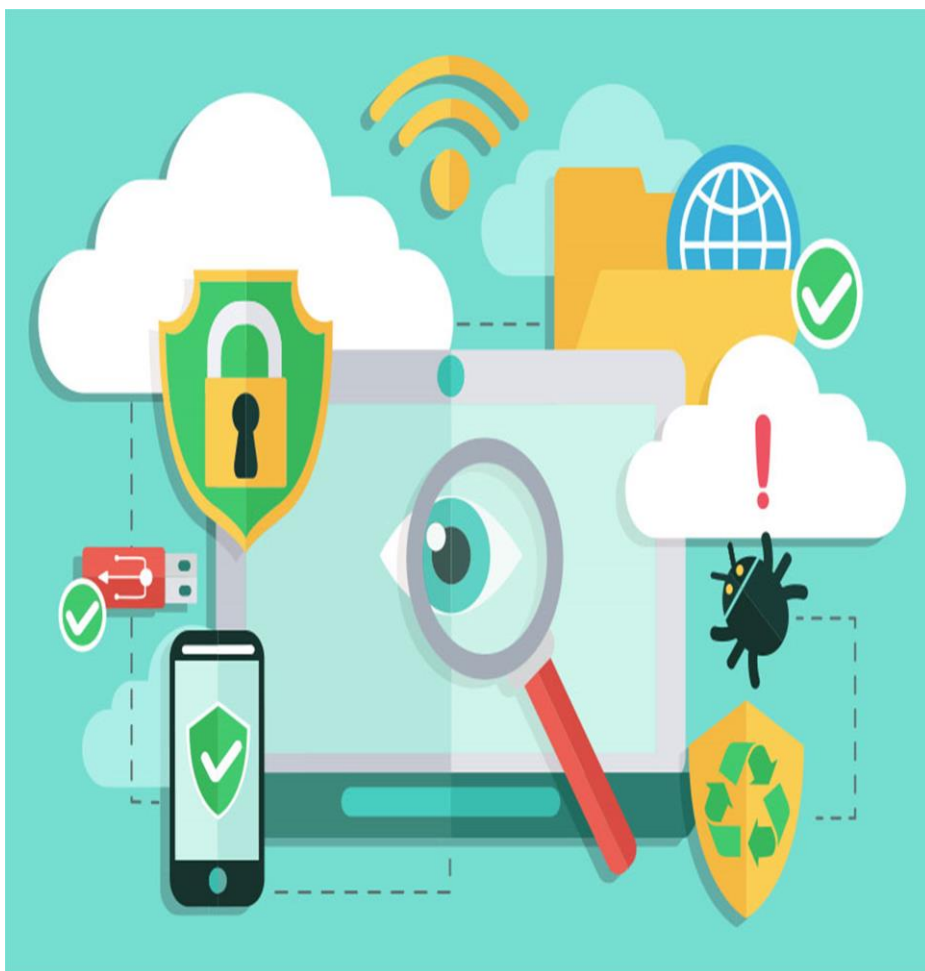
הבסיס החוקי לעבודת הביקורת

מטרת הדו"ח

בחינת היבטי ניהול אבטחת מערכות מידע במועצה בהתאם לתקנות הגנת הפרטיות, תוך זיהוי חולשות אבטחה ומתן המלצות לשיפור ולעמידה בהוראות החוק.

עורך הדו"ח

אודי דנינו

אבטחת מערכות מידע

דו"ח ביקורת

תוכן עניינים

2-3	הקדמה
4	מבוא
5	עבודת הביקורת
6-8	תקציר מנהלים
9-50	ממצאי הביקורת
9	פרק 1- מיפוי מאגרי מידע
10	פרק 2- קביעת רמת סיווג
11-13	פרק 3- רישום וניהול מאגרי מידע
11	חלק א- רישום מאגרי מידע
11-13	חלק ב- ניהול מאגרי מידע
13-16	פרק 4- מדיניות אבטחת מידע ונהלי אבטחת מידע
13-14	חלק א- ממונה על אבטחת מידע
14-16	חלק ב- נוהל אבטחת מידע
16-17	פרק 5- תקציב אבטחת מידע
17-18	פרק 6- סקרי אבטחת מידע ומבדקי חדירה
19	פרק 7- הדרכות עובדים
20	פרק 8- בקרת הרשאות גישה
21	פרק 9- בקרה ותיעוד גישה
21-23	פרק 10- ניטור, דיווח ותגובה לאירועי אבטחת מידע
23	פרק 11- אבטחת התקנים ניידים
24	פרק 12- מדיניות בקרת גלישה באינטרנט
24-25	פרק 13- אבטחת גישה מרחוק
24-26	פרק 14- מיקור חוץ
27	פרק 15- ביקורות תקופתיות
27-29	פרק 16- הגנה נגד מתקפות
29-30	פרק 17- אבטחת טלפונים ניידים וטאבלטים
30-31	פרק 18- הרשאות אדמיניסטרטור
31	פרק 19- מניעת חיבור התקנים זרים
32-35	פרק 20- חומר למחשבה: ראייה צופה פני עתיד
36	התייחסויות כלליות לממצאי הביקורת
37-71	נספחים

הקדמה

ברשויות המקומיות קיימים מאגרי מידע רבים המשמשים בסיס לעבודתן בעתות שגרה וחירום, בין היתר בתחומי כספים, תכנון ובנייה, חינוך, רווחה, משאבי אנוש, רישוי עסקים ועוד. פגיעה במערכות הממוחשבות ובמאגרי המידע של הרשויות המקומיות עלולה לגרום לנזקים כבדים, כמו פגיעה בשירותים הניתנים לתושב ובצנעת הפרט, ולכן מוטלת עליהן החובה להגן על המידע.

בעידן הטכנולוגי הנוכחי אבטחת מידע הינו נושא בעל חשיבות עליונה. המידע הזורם בצינורות התקשורת בתוך המועצה ומחוצה לה מהווה בסיס קריטי לפעילותה וכל פריצה אליו, העתקת מידע או השחתת מידע ונתונים עלולים לגרום לנזק תפעולי, כלכלי ותדמיתי כבד. כפועל יוצא מכך, חשופה המועצה לסיכוני אבטחת מידע הנובעים משימוש בעולם האינטרנט- סיכוני סייבר. התממשות סיכונים אלה, עלולה לפגוע במועצה דרך ניצול פגיעות של נכסים (מידע, חומרה, תוכנה וכו'). לאור חשיבות הנושא, חלה על הנהלת המועצה חובה לנקוט בפעולות אקטיביות לצמצום סיכוני אבטחת המידע והסייבר השונים.

התפתחות עולם מערכות המידע במהלך העשורים האחרונים והשימוש ההולך וגובר שנעשה במערכות המידע בכל סוגי הארגונים, הפך מערכות אלו למשאב חיוני בכל ארגון. הגברת שימוש במערכות מידע והגברת השימוש במאגרי מידע תוך הרחבת אספקת שירותים דיגיטליים לתושבים בשנים אחרונות, מגביר את הסיכון כי מידע אישי ייחשף ברבים, בזדון או בתום לב, ויפגע בפרטיות התושבים והעובדים של המועצה. כמו כן, שימוש זה חושף את המועצה לסיכונים במרחב הסייבר העלולים לפגוע בפעילותה.

סיכוני סייבר עלולים להתממש כתוצאה מניצול של חולשות במערכות, תהליכים וגורם אנושי, עד כדי שיבוש הפעילות השוטפת, מניעת אספקת שירותים לתושבים, חשיפת המועצה לתביעות משפטיות ועיצומים רגולטוריים וכדומה.

בשנים האחרונות ישנה עלייה משמעותית בהיקף ובעוצמת האיומים בעולם כולו ובישראל בפרט. איומים אלה נובעים מכך שמרחב הסייבר התרחב מהמחשב הקלאסי וחושף כל התקן חכם המשתמש ברשת האינטרנט ובכך מאפשר תקיפה נרחבת. זאת לצד היותה של האינטרנט רשת נטולת גבולות המאפשרת אנונימיות גבוהה לגורמים זדוניים שעברו מפשע פיזי לפשע דיגיטלי, כמו גם גורמי טרור שבחלק מהמקרים נתמכים על ידי מדינות.

בשנים האחרונות גם גדל היקף התקיפות באמצעות תוכנות נזקות (Malware), תוכנות כופרות (Ransomware) שונות, כמו גם הפרות חוק ו"פשעת מידע". תוכנות אלה מתפשטות הן דרך רשת האינטרנט בגלישה ודרך דוא"ל והן באמצעות חיבור פיזי של התקני זיכרון שונים למחשבים ברשת

דו"ח מבקר המועצה לשנת 2024

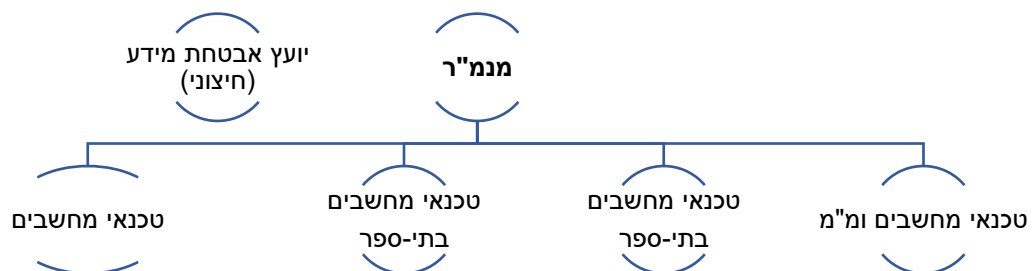
הארגון. התקיפות הופכות למתוחכמות יותר ויותר, תוך אוטומציה שלהן והפצה המונית ושימוש בטכניקות הנדסה חברתית כדי לפתות משתמשים להפעיל אותן.

לשם שמירה על צנעת הפרט ועל הוראות החוק, יש לנקוט אמצעים לאבטחת המידע ומערכות המידע, ולהגן עליהם מפני פגיעה, חשיפה ושינוי במזיד או בשוגג. זאת, באופן שישמרו הזמיונות, השלמות, המהימנות, הסודיות והשרידות של המידע ומערכות המידע.

מבוא

במועצה האזורית אשכול (להלן: "המועצה") פועלות מערכות מידע ממוחשבות ומנוהלים מאגרי מידע שונים לצורך אספקת שירותים מגוונים לתושבים וגופים אחרים. חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: "החוק")¹ הגדיר, בין היתר, את המונחים "אבטחת מידע", "מידע", "מאגר מידע", ו"מנהל מאגר מידע". בחודש מאי 2017 פורסמו מכוח החוק תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע) התשע"ז-2017 (להלן: "התקנות")² אשר נכנסו לתוקף בחודש מאי 2018 ומגדירות חובות מפורטות לבעל מאגר מידע, ליישום בקורות תהליכיות וטכנולוגיות לצורך אבטחת מאגרי מידע בהם מנוהל מידע אישי. עוד הגדירו התקנות שלוש רמות של מאגרי מידע, עליהן חלות רמות אבטחה שונות, בהתאם לסיכוני האבטחה שהם מייצרים: בסיסית, בינונית וגבוהה. על פי הקריטריונים בתקנות, מאגרי המידע של המועצה מסווגים ברמה **בינונית**, לכל הפחות (ראה הסבר בפרק 2).

מחלקת מערכות מידע במועצה כפופה לאגף משאבים ארגוניים ומונה 5 עובדים, כולל מנהל מערכות המידע של המועצה (להלן: "מנמ"ר"). בחודש ספטמבר 2023 שכרה המועצה שירותי יעוץ סייבר ואבטחת מידע מחברה חיצונית. להלן תרשים המבנה הארגוני הנוכחי של המחלקה:

בהתאם לתכנית הביקורת השנתית והנחיות משרד הפנים בנושא, בין החודשים מאי לדצמבר 2024 נערכה ביקורת בנוגע להיבטי ניהול אבטחת המידע במועצה. הביקורת התבססה על בדיקות מדגמיות ואין הכרח שתחשוף כל ליקוי, אם קיים.

¹ https://www.nevo.co.il/law_html/law00/71631.htm

² https://www.nevo.co.il/law_html/law00/144811.htm

מטרת הביקורת

בחינת נאותות ניהול היבטי אבטחת מידע במועצה בהתייחס לדרישות תקנות הגנת הפרטיות, תוך בחינת תהליך יישום התקנות במועצה ואת אפקטיביות מנגנוני אבטחת המידע הקיימים, כמו גם גיבוש ומתן המלצות לתיקון הליקויים. הביקורת התמקדה בנושאים הבאים:

מדיניות אבטחת מידע ונהלי אבטחת מידע	אבטחת התקנים ניידים
ממונה אבטחת מידע	מדיניות בקרת גלישה באינטרנט
תקציב אבטחת מידע	הרשאות אדמיניסטרטור
סקרי אבטחת מידע ומבדקי חדירה	מערכת מניעת חיבור התקנים זרים
הדרכות עובדים	אבטחת גישה מרחוק
בקרת הרשאות גישה	ניטור, דיווח ותגובה לאירועי אבטחת מידע
בקרה ותיעוד גישה	מיקור חוץ
הגנה נגד מתקפות	רישום וניהול מאגרי מידע
אבטחת טלפונים ניידים וטאבלטים	ביקורות תקופתיות

פעולות שבוצעו במהלך הביקורת

- עיון בחקיקה הרלוונטית ובחוזרי מנכ"ל משרד הפנים והרשות להגנת הפרטיות.
- קיום פגישות עם מנהל מחלקת מערכות מידע ומנהלי המועצה הרלוונטיים.
- בחינת מסמכים ומידע שהתקבלו ממחלקת מערכות מידע.
- העברת ממצאי הביניים למבוקרים במהלך הביקורת על מנת לתקן את הליקויים.

המסגרת הנורמטיבית

- חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.
- תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע) התשע"ז-2017.
- המדריך המלא לתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע) של הרשות להגנת הפרטיות במשרד המשפטים³.

³ https://www.gov.il/he/pages/data_security_guide

תקציר מנהלים

נושא		ממצא	פירוט	המלצות	הערות
מיפוי מאגרי מידע	😊	הושלם הליך מיפוי מאגרי המידע חלק בדו"ח: פרק 1	הליך מיפוי מאגרי המידע של המועצה החל בסמוך למועד הביקורת. השלמת הפרטים הרלוונטיים בוצעה במהלך הביקורת.	המשך מעקב אחר מאגרי המידע והוספת מאגרים במידת הצורך.	
קביעת רמת סיווג	⊗	קביעת רמת האבטחה הנדרשת לכל מאגר מידע חלק בדו"ח: פרק 2	במועד הביקורת לא בוצע הליך לקביעת רמת האבטחה הנדרשת ואילו תקנות חלות על מאגרי המידע של המועצה.	קביעת רמת האבטחה הנדרשת לכל מאגרי המידע.	רמת הסיווג הנדרשת היא בינונית לכל הפחות.
רישום וניהול מאגרי מידע	⊗	רישום מאגרי מידע חלק בדו"ח: פרק 3-א	למעט מאגר אחד, מאגרי המידע של המועצה לא נרשמו בפנקס מאגרי המידע כנדרש בחוק.	להשלים בהקדם את רישום כלל מאגרי המידע שברשות המועצה.	החל הליך רישום מאגרי המידע.
	⊗	ניהול מאגרי מידע חלק בדו"ח: פרק 3-ב	טרם נכתבו מסמכי הגדרות מאגר לכל אחד ממאגרי המידע; קיימים מאגרים בהם לא מעודכנים פרטים; לא בוצעה בחינת שמירת מידע רב מן הנדרש במאגרים.	מינוי מנהלי מאגרים בהתאם לצורך; ביצוע הדרכות למנהלי מאגרים; בחינת קיומו של מידע עודף במאגרים; כתיבת מסמכי הגדרות מאגר.	
	⊗	ממונה על אבטחת מידע חלק בדו"ח: פרק 4-א	לא מונה ממונה אבטחת מידע במועצה כנדרש בחוק. ממילא גם לא הוכנה תכנית בקרה שוטפת לצורך עמידה בהוראות התקנות.	מינוי ממונה אבטחת מידע בהקדם; על הממונה להכין תכנית בקרה שוטפת וכן להעביר דיווח בכתב להנהלת המועצה ולמנהלי מאגרי המידע.	
מדיניות ונהלי אבטחת מידע	⊗	נוהל אבטחת מידע חלק בדו"ח: פרק 4-ב	הוגדר נוהל מדיניות אבטחת מידע וכן נהלים נוספים בהיבטי אבטחת מידע.	להפיץ את הנהלים והטפסים לעובדים הרלוונטיים ולוודא את הטמעתם בעבודה השוטפת.	
	😊	נוהל אבטחת מידע חלק בדו"ח: פרק 4-ב	הוגדר נוהל מדיניות אבטחת מידע וכן נהלים נוספים בהיבטי אבטחת מידע.	להפיץ את הנהלים והטפסים לעובדים הרלוונטיים ולוודא את הטמעתם בעבודה השוטפת.	
תקציב אבטחת מידע	⊗	תקצוב חסר לטיפול באבטחת מידע חלק בדו"ח: פרק 5	לא קיים סעיף תקציבי ייעודי לנושא אבטחת מידע.	קביעת תקציב אבטחת מידע כאחוז אובייקטיבי מסך תקציב מחלקת מערכות מידע; הצגת התקציב לאישור הנהלת המועצה והמליאה.	ראה פירוט בגוף הדו"ח.
סקרי אבטחת מידע ומבדקי חדירה	⊗	סקר סיכונים ומבדקי חדירה חלק בדו"ח: פרק 6	במועד הביקורת, טרם בוצע סקר להערכת סיכוני אבטחת מידע; טרם בוצע מבדק חדירה לבדיקת אפקטיביות מערך אבטחת המידע.	ביצוע סקרי אבטחה ומבדקי חדירה בתדירות שיקבע המנמ"ר; לדרוש מספקי מיקור חוץ הצגת תוצאות סקרי סיכונים ומבדקי חדירה; קביעת תכנית עבודה בהתאם לליקויים;	לפי ההסכם מול היועץ החיצוני, עליו לבצע סקר סיכונים ומבדקי חדירה; בעקבות הביקורת בוצע מבדק חדירה.

נושא		ממצא	פירוט	המלצות	הערות
הדרכות עובדים	⊗	הנחיות והדרכות לעובדים חלק בדו"ח: פרק 7	עובדים חדשים לא עברו תדריך אבטחת מידע; לא בוצעה הדרכה לכלל העובדים בנושאי אבטחת מידע;	להפיץ לעובדים את מסמך ההנחיות לעובד (פרק 4-ב) ולבצע הדרכות לכלל עובדי המועצה.	ההמלצות יושמו.
הרשאות גישה	⊗	בקרת הרשאות גישה חלק בדו"ח: פרק 8	לא היה קיים טופס בקשת הרשאות; לא בוצע מיפוי בנוגע לסוגי ההרשאות הנדרשות; לא מבוצע תהליך תקופתי של תיקוף הרשאות גישה.	ביצוע מיפוי של סוגי ההרשאות הנדרשות ברמת תפקיד; ביצוע תיקוף הרשאות תקופתי; התאמת טופס בקשת הרשאות, תוך וידוא שאין עודף הרשאות.	הוטמע טופס דיגיטלי בנוגע להרשאות.
בקרה ותיעוד גישה	⊗	מנגנון תיעוד ובקרה חלק בדו"ח: פרק 9	לא מנוהל מנגנון תיעוד אוטומטי המאפשר ביקורת על הגישה למאגרי המידע, כנדרש בתקנות, וממילא לא מנוהלת בדיקה שגרתית של נתוני התיעוד.	הגדרת נוהל בדיקה שגרתית של תקינות נתוני התיעוד בכל המאגרים המסופקים במיקור חוץ וביצוע תיקונים בהתאם לתוצאות הבדיקה.	את נתוני התיעוד של מנגנון הבקרה יש לשמור למשך 24 חודשים לפחות.
אירועי אבטחת מידע	😊	נוהל שיטות עבודה חלק בדו"ח: פרק 10	קיים נוהל המפרט שיטות עבודה להתנהלות בזמן אירוע אבטחת מידע.		
	⊗	ניטור, דיווח ותגובה לאירועי אבטחה חלק בדו"ח: פרק 10	לא מנוהל מאגר אוטומטי לתיעוד אירועי אבטחת מידע; לא מתקיימים דיונים באירועי אבטחה בפורום מנכ"ל; לא הוקם צוות תגובה לאירועי סייבר; לא מתקיימים תרגולים תקופתיים; טרם הוטמעה טכנולוגיית SIEM;	בחינת יישום טכנולוגיית SIEM ושירות מוקד SOC חיצוניים; בחינת שימוש בשירות מודיעין סייבר מקצועי; הקמת צוות ייעודי לתגובה לאירועי סייבר; ניהול מאגר אוטומטי לתיעוד אירועי אבטחת מידע; דיווח למנכ"ל על אירועי אבטחה; ביצוע תרגולים תקופתיים.	
אבטחת התקנים ניידים	😊	חיבור התקנים ניידים חלק בדו"ח: פרק 11	מיושמת חסימה למניעת חיבור מדיה נתיקה לתחנות קצה.	בחינת ביצוע הצפנת דיסקים קשיחים במחשבים הניידים.	
בקרת גלישה באינטרנט	⊗	מדיניות בקרת גלישה חלק בדו"ח: פרק 12	מדיניות גלישה נוכחית מתירנית: לא מיושמת חסימה של אתרי דוא"ל חינמי, אתרי שיתוף ואחסון קבצים ואתרי הפצת תוכנות.	החמרת מדיניות הגלישה בהתאם לעקרון של אפשרות גלישה לצרכי עבודה וצמצום סיכונים; בדיקת הגדרות סינון הקבצים הקיימות.	
גישה מרחוק	⊗	אבטחת גישה מרחוק חלק בדו"ח: פרק 13	במועד הביקורת, לא יושמה שיטת הזדהות חזקה בגישה למערכות המועצה מרחוק.	יישום שיטת הזדהות חזקה, הכוללת שני שלבי הזדהות לפחות.	
מיקור חוץ	⊗	בקרה על ספקי מיקור חוץ חלק בדו"ח: פרק 14	הסכמים מול ספקי מיקור חוץ לא עומדים בדרישות התקנות; תהליכי פיקוח ובקרה על ספקי מיקור חוץ אינם מספקים.	לודא כי ההסכמים מול הספקים עומדים בדרישות התקנות; יישום תהליך ניהול סיכונים אבטחה.	בדו"ח מפורטים השלבים בתהליך ניהול הסיכונים.

נושא		ממצא	פירוט	המלצות	הערות
ביקורות תקופתיות		ביצוע ביקורות תקופתיות חלק בדו"ח: פרק 15	לא מתבצעות ביקורות תקופתיות בנושא אבטחת מידע על ידי גורם בעל הכשרה מתאימה, כנדרש בתקנות.	ביצוע ביקורות אחת ל-24 חודשים לפחות באמצעים פנימיים או חיצוניים.	
מתקפות סייבר		הגנה נגד מתקפות חלק בדו"ח: פרק 16	במועצה קיים שימוש במערכת חומת אש, אנטי וירוס ומסנני תוכן לדוא"ל. עם זאת, חסרות שכבות הגנה.	הוספת שכבות הגנה נוספות.	בדו"ח מפורטות שכבות הגנה מוצעות.
טלפונים ניידים וטאבלטים		אבטחת ניידים וטאבלטים חלק בדו"ח: פרק 17	במועצה הוטמע פתרון מסוג MDM להגנה על מכשירים ניידים.		
הרשאות אדמיניסטרטור		הרשאות משתמשי קצה חלק בדו"ח: פרק 18	הרשאות לוקל אדמין קיימות רק לצוות מחלקת מערכות מידע ולא למשתמשי קצה.		
התקנים זרים		מניעת חיבור התקנים זרים חלק בדו"ח: פרק 19	לא קיים מנגנון לסיכול חדירה לרשת המועצה באמצעים פיזיים.	בחינת הטמעה של טכנולוגיית NAC ייעודית ברשת הפנימית.	
חומר למחשבה		ראייה צופה פני עתיד חלק בדו"ח: פרק 20	בחינת המבנה הארגוני הקיים במחלקת מערכות מידע, כמו גם בחינת מיקומה של המחלקה במבנה הארגוני של המועצה.	צירוף מנמ"ר המועצה לשייכות פורום הנהלה; בחינת האפשרות להקמת מוקד 'שירות פנים'; שינוי המבנה הארגוני הקיים במחלקת מערכות מידע.	פירוט המבנה הארגוני המוצע בגוף הדו"ח.

להלן ממצאי הביקורת:

1. מיפוי מאגרי מידע

עוד בטרם בחינת אמצעי אבטחת המידע והעמידה בהוראות החוק והתקנות, מתבקש לדעת אילו מאגרי מידע קיימים במועצה, על מנת לסווגם ולהפעיל עבור כל אחד מהם את מערכי אבטחת המידע המותאמים בעבורו. תהליך מיפוי מאגרי המידע, כפי שנמסר לביקורת, החל להתבצע רק בסמוך ובטרם למועד תחילת ביצוע הביקורת והסתיים במהלכה. להלן רשימת מאגרי המידע הסופית שנמסרה לביקורת:

מחלקה/אגף	שם המאגר	חברה	מיקום המאגר	משתמשים
1	בטחון	מאגר תושבים (מוקד 106)	א.ש. בינה	א.ש. בינה- ענן
2	בטחון	מאגר מצלמות	בזק	ענן ו-DVR במועצה
3	משאבי אנוש	נוכחות וכ"א	חילנט	ענן
4	משאבי אנוש	מאגר שכר ומשאבי אנוש	טופלוג- ענן	ענן
5	משאבי אנוש	תיקים אישיים HOTFILE	קופל ראם	שרת מועצה
6	משאבי אנוש	דו"חות ותלושי שבר HOTDOCS	קופל ראם	שרת מועצה
7	הנהלת חשבונות	מאגר גבייה	EPR	ענן
8	רישוי עסקים	מאגר רישוי עסקים	רמה	ענן
9	הנדסה	מאגר GIS	קומפלוט	ענן
10	מחשוב ומערכות מידע	מאגר טפסים דיגיטליים	IFORMS	ענן
11	מנכ"ל ומזכירות	רשם אוכלוסין	מימד	ענן
12	שירותים חברתיים	רווחה	EPR	ענן
13	מחלקת חינוך	חינוך	EPR	ענן
14	חוסן	טיפולוג	טיפולוג	ענן

מדובר, כאמור, בהליך מיפוי שהסתיים, אולם יתכן כי קיימים ברשות המועצה מאגרי מידע נוספים. הביקורת ממליצה לוודא כי מיפוי מאגרי המידע הוא סופי ולהמשיך במעקב, תוך הוספת מאגרים חדשים במידת הצורך.

התייחסות מחלקת מערכות מידע: "מיפוי מאגרי מידע נעשה בשיתוף פעולה מול יועץ אבטחת מידע ומנמ"ר המועצה, ובשלב זה לא נדרש רישום מאגרים נוספים. במידה ונדרש ברישום ועדכון המאגרים נבצע בהתאם".

2. קביעת רמת סיווג

התקנות קובעות שלוש רמות של מאגרי מידע, עליהן חלות רמות אבטחה שונות, בהתאם לסיכוני האבטחה שהם מייצרים. בשלב ראשון נדרש לבחון מהי רמת האבטחה שחלה על המאגר שבבעלות המועצה. למסקנה זו ניתן להגיע באמצעות בחינת תקנה 2 לתקנות ועל פי הפירוט הבא:

רמת אבטחה בסיסית:

מדובר במאגרים שלא חלה עליהם רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, ואינם מאגרים המנוהלים בידי יחיד. מאגר המנוהל בידי יחיד הוא מאגר מידע שמנהל יחיד או תאגיד בבעלות יחיד, ואשר רק היחיד ולכל היותר שני בעלי הרשאה נוספים רשאים לעשות בו שימוש. מאגרי המועצה אינם מאגרים המנוהלים בידי יחיד, ולכן יש לבדוק אם על המאגר חלה רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה.

רמת אבטחה בינונית:

- א. מאגר מידע שמטרתו העיקרית היא איסוף מידע לצורך מסירתו לאחר כדרך עיסוק, לרבות שירותי דיוור ישיר;
- ב. מאגר מידע שבעליו הוא גוף ציבורי כדוגמת משרדי הממשלה, **רשות מקומית** וכו';
- ג. מאגר מידע הכולל מידע על צנעת חייו האישיים של אדם, מידע רפואי, מידע גנטי, מידע על דעות פוליטיות, מידע על עבר פלילי, נתוני תקשורת, מידע ביומטרי, מידע על נכסיו של אדם הרגלי צריכה וכו'.

רמת אבטחה גבוהה:

מאגרי מידע שחלה עליהם רמת האבטחה הבינונית, שיש בהם מידע על אודות 100,000 אנשים ומעלה או שמספר בעלי ההרשאה בו עולה על 100.

במועד הביקורת לא בוצע תהליך מעמיק לקביעת רמת האבטחה של מאגרי המידע של המועצה. לכן, לא היה ברור מהי רמת האבטחה הנדרשת ואילו תקנות חלות על מאגרי המידע של המועצה. הביקורת תציין כי רמת הסיווג הנדרשת בכל המאגרים היא לכל הפחות ברמה **בינונית**, ומשכך התייחסה הביקורת בממצאיה אל עמידה בהוראות התקנות הנוגעות לאבטחה ברמה בינונית, פרט למאגרים בהם למעלה מ-100 משתמשים ובהם רמת האבטחה הנדרשת היא **גבוהה**.

התייחסות מחלקת מערכות מידע: "רמת אבטחת מידע של המועצה הינה בינונית, רישום המאגרים נעשה בהתאם".

הערת הביקורת: קיימים 3 מאגרים בהם למעלה מ-100 משתמשים ולכן יש לסווגם ברמה גבוהה.

3. רישום וניהול מאגרי מידע

א. רישום מאגרי מידע:

סעיף 8 לחוק קובע, בין היתר, כי על גוף ציבורי (ובכלל זה על המועצה) לרשום את מאגרי המידע שברשותו בפנקס מאגרי המידע. פנקס זה מנוהל על ידי רשם במשרד המשפטים.

הביקורת תציין כי בדו"ח מבקר המועצה לשנת 2019 הצביע המבקר דאז על מאגרי מידע ברשות המועצה שלא נרשמו כדן בפנקס מאגרי המידע, והמליץ למועצה לפעול לרישום המאגרים. בדו"ח מבקר המועצה לשנת 2020, במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים מדו"ח הביקורת לשנת 2019, ציין המבקר כי נמסר לו שהחל מיפוי מקיף של כלל מאגרי המידע ברשות המועצה, כמו גם הליך רישום מסודר של מאגרים אלו בפנקס מאגרי המידע.

ואולם, בבדיקה עדכנית שערכה הביקורת בפנקס מאגרי המידע של משרד המשפטים, לפי פרטי המועצה (מספר ח.פ.: 500262381), נמצא רשום המאגר הבא בלבד:

מספר מאגר	שם בעל המאגר	שם המאגר
990043763	מ.א. אשכול	מימד

זהו מאגר רישום אוכלוסין; המועצה נדרשת לרשום את המאגרים הנוספים בהתאם לסוג הפעילות, לרבות מאגרי שכר ומשאבי אנוש, מאגר גבייה, מאגר רישוי עסקים, חינוך ועוד. לביקורת נמסר כי לאחר סיום מיפוי מאגרי המידע הקיימים, יתבצע רישום של כולם בפנקס מאגרי המידע. **הביקורת המליצה להשלים בהקדם את רישום כלל מאגרי המידע שברשות המועצה והחל הליך רישום מאגרי המידע.**

עוד תציין הביקורת כי בתאריך 05.08.2024 אושר בקריאה שניה ושלישית בכנסת, תיקון מספר 13 לחוק הגנת הפרטיות (להלן: "תיקון מספר 13")⁴. במסגרת תיקון זה, תוכל הרשות להגנת הפרטיות להטיל קנסות בשווי 150,000 ₪ עד 300,000 ₪ על ארגונים שלא יבצעו רישום של מאגרי המידע שברשותם, לרבות על רשויות מקומיות.

ב. ניהול מאגרי מידע:

בסעיף 2 לתקנות נקבע כך:

"(א) בעל מאגר מידע יגדיר במסמך הגדרות מאגר (להלן- מסמך הגדרות המאגר), את כל העניינים האלה לפחות:

(1) תיאור כללי של פעולות האיסוף והשימוש במידע;

⁴ https://www.gov.il/he/pages/13_amendment

- (2) תיאור מטרות השימוש במידע;
- (3) סוגי המידע השונים הכלולים במאגר המידע, בשים לב לרשימת סוגי המידע שבפרט בתוספת הראשונה;
- (4) פרטים על העברת מאגר המידע, או חלק מהותי ממנו אל מחוץ לגבולות המדינה או שימוש במידע מחוץ לגבולות המדינה, מטרת ההעברה, ארץ היעד, אופן ההעברה וזהות הנעבר;
- (5) פעולות עיבוד מידע באמצעות מחזיק;
- (6) הסיכונים העיקריים של פגיעה באבטחת המידע, ואופן ההתמודדות עמם;
- (7) שמו של מנהל מאגר המידע, של מחזיק המאגר ושל הממונה על אבטחת מידע בו, אם מונה כזה;

.....

(ג) בעל מאגר מידע יבחן, אחת לשנה, אם אין המידע שהוא שומר במאגר רב מן הנדרש למטרות המאגר".

לביקורת נמסר כי טרם נכתבו מסמכי הגדרות מאגר לכל אחד ממאגרי המידע הקיימים ברשות המועצה. כמו כן, נמצא כי קיימים מאגרים בהם לא מעודכנים פרטים, כאשר חלק ממנהלי מאגרים כבר אינם עובדים במועצה.

בנוסף, מבירור שערכה הביקורת עלה כי לא בוצע תהליך כלשהו לבחינת שמירת מידע רב מן הנדרש במאגרים. ניתן בהחלט להניח כי לו היה מתקיים תהליך בחינה כזה, הרי היה מתגלה כי במאגרים השונים מנוהל מידע ישן על תושבים לשעבר, עובדים לשעבר, תלמידים לשעבר וכדומה.

להלן המלצות הביקורת בנוגע לפרק זה:

- מומלץ כי היועצת המשפטית של המועצה תוביל ותפקח על יישום כלל ההיבטים המשפטיים של יישום חוק הגנת הפרטיות והתקנות מכוחו.
- יש לבצע מיפוי מקיף של כלל המאגרים במועצה ועדכון כל הפרטים בהם, תוך הסרה של מאגרים שאינם קיימים והוספת מאגרים חדשים.
- למנות מנהלי מאגרים שהינם עובדים קיימים לכל המאגרים בהתאם לתפקידם.
- לקיים הדרכות ולהעביר הנחיות למנהלי מאגרים במועצה בנוגע לתפקידם.
- לבצע בחינה של קיום מידע עודף במאגרים בהקדם האפשרי.
- השלמת כתיבת מסמכי הגדרות מאגר לכל המאגרים הקיימים במועצה ולעדכן אותם אחת לשנה.

התייחסות מחלקת מערכות מידע, לפי נושאים:

- **מיפוי מאגרים:** "בוצע מיפוי מקיף מול מנמ"ר המועצה ויועץ אבטחת מידע".
- **מינוי מנהלי מאגרים:** "מנהלי מאגר ימונו וירשמו בהתאם למיפוי ולהנחיות רשם המאגרים".

- **קיום הדרכות למנהלי מאגרים:** "קיים נוהל מאגרי מידע בו מפורטות הנחיות הארגוניות למנהלי מאגרי מידע לרבות הדרכות לעובדי המועצה. תבוצע הדרכה על ידי מנהל אבטחת מידע/יועץ הגנת המידע".
 - **בחינת קיום מידע עודף:** "לטיפול מנמ"ר המועצה/מנהל אבטחת מידע. כמו כן, יש לוודא מול ספקי מערכות מידע בחינת הרשאות משתמשים ופריבילגיות".
 - **מסמכי הגדרות מאגר:** "למועצה נוהל מאגר מידע שיתעדכן פעם בשנה".
- התייחסות יועמ"שית המועצה:** "מעצם תפקידה מפקחת היועמ"שית על היבטים משפטיים בכלל הנושאים. ככל ונדרש פרויקט מיוחד ליישור קו, מוצע להגדיר התפקיד באופן ספציפי".

4. מדיניות אבטחת מידע ונהלי אבטחת מידע

א. ממונה על אבטחת מידע:

סעיף 17ב' לחוק הגנת הפרטיות קובע כי המועצה מחויבת כגוף ציבורי למנות אדם בעל הכשרה מתאימה לתפקיד הממונה על אבטחת מידע. סעיף 3 לתקנות קובע:

"חלה חובה למנות ממונה על אבטחת מידע, או מונה ממונה על אבטחת מידע במאגר המידע יחולו הוראות אלה:

- (1) ממונה אבטחה יהיה כפוף ישירות למנהל מאגר המידע או למנהל פעיל של בעל המאגר או המחזיק בו, לפי העניין, או לנושא משרה בכירה אחר הכפוף ישירות למנהל המאגר;
- (2) הממונה על אבטחה יכין נוהל אבטחת מידע ויביאו לאישור בעל המאגר;
- (3) הממונה יכין תכנית לבקרה שוטפת על העמידה בדרישות תקנות אלה, יבצע אותה ויודיע לבעל מאגר המידע ולמנהל המאגר על ממצאיו;
- (4) הממונה על אבטחה לא ימלא תפקיד נוסף שעלול להעמידו בחשש לניגוד עניינים במילוי תפקידו לפי תקנות אלה;
- (5) הטיל בעל מאגר המידע על ממונה על אבטחה משימות נוספות ... לשם ביצוע תקנות אלה, יגדירן בצורה ברורה";

תכנית הבקרה תכלול היבטים רבים לרבות בדיקת סטוס עדכוני אבטחה, תקינות מוצרי אבטחה, נאותות הרשאות גישה למאגרים, בקרה על חיבור מדיה נתיקה, הפרדת מאגרים, בקרה על אבטחת גישה פיזית לרבות מורשי גישה, חוזק מנגנונים, בקרה על תקינות לוגים במערכות ועוד.

מבדיקת הביקורת עולה כי **לא מונה ממונה אבטחת מידע במועצה**. יובהר כי מנהל מערכות מידע לא יכול לכהן גם בתפקיד ממונה אבטחת מידע במועצה, האמור לבקר ולפקח על העמידה בדרישות

החוק והתקנות. מנהל מערכות מידע אחראי ליישום בפועל של תכנית עבודה שוטפת בהיבטי מערכות מידע והממונה למעשה מבקר ומפקח על פעולותיו. בנוסף, לא הוכנה תכנית בקרה שוטפת לצורך עמידה בהוראות התקנות.

הביקורת תציין כי במסגרת תיקון מספר 13, גם אי מינוי ממונה אבטחת מידע עלול לגרור סנקציות משמעותיות כלפי המועצה.

ב. נוהל אבטחת מידע:

סעיף 3(2) לתקנות קובע כי "הממונה על אבטחה יכין נוהל אבטחת מידע ויביאו לאישור בעל המאגר";

סעיף 4(ג) לתקנות קובע כי "נוהל אבטחת מידע" שיקבע בעל מאגר מידע, יכלול, בין היתר:

- (1) הוראות בעניין האבטחה הפיזית והסביבתית של אתרי המאגר;
- (2) הרשאות גישה למאגר המידע ולמערכות המאגר;
- (3) תיאור של אמצעים שמטרתם הגנה על מערכות המאגר ואופן הפעלתם לצורך כך;
- (4) הוראות למורשי הגישה למאגר המידע ולמערכות המאגר לצורך הגנה על המידע במאגר;
- (5) הסיכונים שחשוף להם המידע שבמאגר במסגרת הפעילות השוטפת של בעל מאגר המידע, לרבות אלה הנובעים ממבנה מערכות המאגר ... אופן קביעת סיכונים אלה, ואופן הטיפול בהם, לרבות על ידי מנגנוני הצפנה מקובלים להגנה על המידע השמור במאגר או במערכות המאגר;

(6) אופן התמודדות עם אירועי אבטחת מידע ... לפי חומרת האירוע ומידת רגישות המידע;

(7) הוראות לעניין ניהול של התקנים ניידים ושימוש בה;

סעיף 4(ד) קובע כי במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, יכלול "נוהל אבטחת מידע" התייחסות אף לסעיפים הבאים:

- (1) אמצעי הזיהוי והאימות לגישה למאגר ולמערכות המאגר;
- (2) אופן הבקרה על השימוש במאגר המידע, ובכלל זה תיעוד הגישה למערכות המאגר;
- (3) הוראות לעניין עריכת ביקורות תקופתיות לוודא קיומם ותקינותם של אמצעי האבטחה לפי נוהל האבטחה ולפי תקנות אלה;
- (4) הוראות לעניין גיבוי הנתונים;
- (5) הוראות לעניין אופן ביצוע פעולות פיתוח במאגר ותיעודן, ובכלל זה אופן הגישה של אנשי הפיתוח לנתונים במאגר;

בדיקת הביקורת העלתה כי בחודש ינואר 2024 הוגדרו נוהל מדיניות אבטחת מידע וכן הנהלים הבאים בהיבטי אבטחת מידע⁵:

- נוהל אבטחת מידע- הנחיות לעובד.
 - נוהל אבטחת מידע לעבודה מול ספקים חיצוניים.
 - נוהל יישום חוק הגנת הפרטיות ומאגרי מידע.
 - נוהל שיטות עבודה להתנהלות בעת אירוע אבטחת מידע.
 - נוהל הנחיות אבטחת מידע ארגוניות בנכסי המועצה.
 - נוהל תכנון ושימוש במצלמות ושיתוף נתונים דיגיטליים.
 - נוהל ניהול משתמשים והרשאות למערכות המאגרים של מועצה.
 - נוהל רישום וניהול מאגרים לפי חוק הגנת הפרטיות.
 - נוהל פעילות ממונה אבטחת מידע לרבות הכנה, ביצוע ודיווח על תכנית בקרה שוטפת לעמידה בדרישות התקנות.
 - נוהל לאופן תיעוד ובקרת גישה למערכות מאגר כולל התייחסות לאיזה מידע יישמר בלוגים.
 - נוהל ביצוע פעולות פיתוח במאגר ותיעודן.
 - נוהל ניהול, הקשחה ועדכון מערכות הגנה ואבטחת מידע.
 - נוהל ביצוע עדכוני אבטחה ושדרוגי גרסאות של תחנות קצה, שרתים ואפליקציות.
 - נוהל גיבוי נתונים- כולל התייחסות לנושא ביצוע ובקרה על שחזורים מנתוני הגיבוי ואבטחת נתוני הגיבוי.
 - נוהל אבטחה פיזית- לרבות התייחסות לאופן בקרת גישה לחדר שרתים וחדרי תקשורת לרבות שמירת לוגים של גישות, ניטור במצלמות ועוד.
 - נספח אבטחת מידע וסודיות לספקים המותאם לדרישות סעיף 15 בתקנות הגנת הפרטיות.
- הביקורת **מציינת לחיוב** את הטיפול בנושא בהובלת המנמ"ר וממליצה להפיץ לעובדים את הנהלים הרלוונטיים לגביהם.

להלן המלצות הביקורת בנוגע לפרק זה:

1. להפיץ ולהשלים את הטמעת כל הנהלים והטפסים הנדרשים בהתאם לתקנות הגנת הפרטיות. יש לוודא כי הנהלים אושרו על ידי מנכ"ל המועצה.
2. מומלץ למנות בהקדם ממונה אבטחת מידע במועצה בעל הכשרה מתאימה, שלא ימלא תפקיד נוסף שעלול להעמידו בחשש לניגודי עניינים. לצורך המינוי יוכן כתב מינוי שיכלול את תפקידיו, אחריותו וסמכויותיו של הממונה וכפיפותו.
3. מומלץ כי הממונה יכין תכנית בקרה שוטפת לעמידה בתקנות, יגישה לאישור ההנהלה וידווח על ביצועה להנהלה ומנהלי המאגרים.

⁵ נספח א- אינדקס נהלים

4. על ממונה אבטחת מידע להעביר דיווח תקופתי בכתב להנהלה הבכירה ולמנהלי המאגרים, בו יוצגו תוצאות פעולות הבקרה שלו ואילו פערים עדיין קיימים לעמידה בדרישות התקנות. במסגרת זו על ממונה אבטחת מידע לתעד באופן מפורט את כל פעילות הבקרה המבוצעת על ידו.

התייחסות מחלקת מערכות מידע, לפי סדר ההמלצות:

1. "הנהלים אושרו ע"י מנכ"ל המועצה.
2. למועצה יש אפשרות למנות את עזרא דיין (יועץ) לטווח המידי. לטווח הקרוב יש לגייס מנהל אבטחת מידע בהקדם האפשרי.
3. מקבלים את המלצת הביקורת.
4. מקבלים את המלצת הביקורת.

התייחסות מנהלת אגף משאבים ארגוניים: "מקבלת את המלצות הביקורת. התקיים יום עיון והסברה בנושא. כמו כן, יגויס מנהל אבטחת מידע לפי חוקי גיוס עובדים בתקופת בחירות".

התייחסות מנכ"ל המועצה: "מקבל את הערות והמלצות הביקורת במלואן. על הנהלת המועצה הבאה לגייס בהקדם ממונה אבטחת מידע".

5. תקציב אבטחת מידע

סעיף 3(6) לתקנות קובע: "בעל מאגר המידע יקצה לממונה את המשאבים הדרושים לו לשם מילוי תפקידו". החלטה מספר 2443 של רשות התקשוב הממשלתית מתאריך 15.02.2015 בנושא "קידום אסדרה לאומית והובלה ממשלתית בהגנת הסייבר", קובעת, בין היתר, כי "המנכ"לים של משרדי הממשלה ומנהלי יחידות הסמך, במסגרת סמכותם ואחריותם הקיימת, יסדירו את מבנה התקציב השנתי של משרדם כך שלכל הפחות 8% מתקציב תחום טכנולוגיית המידע יופנה להגנת הסייבר".

הגם שההחלטה הנ"ל נוגעת למשרדי ממשלה ויחידות הסמך שלהם, רשות התקשוב הממשלתית מתווה את הדרך להתנהלותם של כלל הגופים הציבוריים, ומשכך ראוי לעמדת הביקורת לאמץ ככל הניתן את הנחיותיה בנושאים הקשורים לתחומי תפקידה. מבדיקת הביקורת עולה כי תקציבי אבטחת מידע אינם מוצגים לאישור ההנהלה הבכירה של המועצה, אינם נידונים באופן ייעודי ואף אינם נכללים במסגרת סך התקציב השוטף של מחלקת מערכות מידע. למעשה, בתקציב השוטף של מחלקת מערכות מידע לשנת 2024⁶ לא קיים סעיף כלשהו העוסק באבטחת מערכות מידע. גם בדיקת תקצוב חיצוני העלתה ממצאים דומים; כך למשל, בדיקת תקצוב ממנהל הפיתוח במשרד הפנים במסגרת "הציר הדיגיטלי" על סך של

⁶ נספח ב

2,023,412 ₪⁷ (תב"ר 1340), העלתה כי לא תוקצב סעיף כלשהו העוסק בהיבטי אבטחת מידע. יתכן וניתן לראות בסעיף "יועץ סייבר" בסעיף הקשור להיבטי אבטחת מידע, אולם מדובר בתקצוב זניח על סך 45,950 ₪ בלבד. יוצא שמתקציב בגובה 3,055,412 ₪ (שוטף-1,032,000 ₪+תב"ר-2,023,412 ₪), יתכן ומושקעים 45,950 ₪ בהיבטי אבטחת מידע- המהווים כ-1.5% מסך התקציב בלבד.

הביקורת ממליצה לקבוע מנגנון לקביעת תקציב אבטחת מידע כאחוז אובייקטיבי מסך תקציב מחלקת מערכות מידע וכן להציג את תקציב אבטחת מידע המפורט לאישור הנהלת המועצה ומליאת המועצה במסגרת דיוני התקציב.

התייחסות מחלקת מערכות מידע: "נעשה שימוש בתב"ר 1149 לצורך התקשורת עם יועץ אבטחת מידע 'מר עזרא דיין' על סך 40,950 ₪. קיים תקציב עבור מערכת הגנת סייבר מתב"ר 1340 על סך של 45,950 ₪. קיים סעיף תקציבי שמספרו 1616000930- 'מחשוב הגנת סייבר' ללא סכום, מכיוון שנעשה שימוש בתב"ר. לטיפול מנמ"ר המועצה בתאם להמלצת הביקורת".

התייחסות מנהלת אגף משאבים ארגוניים: "יש להגדיר תקציב ייעודי בתוכנית העבודה של שנת 2025".

התייחסות מנכ"ל המועצה: "מסכים עם המבקר. ראוי להגדיר תקציב ייעודי לנושא אבטחת מידע".

התייחסות גזבר המועצה: "גזברות המועצה פועלת בהתאם למדיניות התקציב הנקבעת על ידי הנהלת המועצה. יש מקום לקבוע הגדרות ברורות לגבי תפקידים העובדים במצבת הרשות ובכך לבסס את ההתייחסות לנושא הגנת המידע (ולשים את ההוצאות בגינם בהתאם) והוצאות בהתאם להנחיות המחייבות. שימוש בתב"רים הינו נגזר מאופן קבלת המקורות של הרשות המקומית, על הרשות להגדיר קדימויות בנוגע לשימוש בכספים".

6. סקרי אבטחת מידע ומבדקי חדירה

בסעיף 5 בתקנות הגנת הפרטיות נקבע:

"(ג) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הגבוהה, בעל המאגר אחראי לכך שיערך סקר לאיתור סיכוני אבטחת מידע (להלן: "סקר סיכונים"); בעל מאגר המידע ידון בתוצאות סקר הסיכונים שיועברו לו, יבחן את הצורך בעדכון מסמך הגדרות המאגר או נוהל האבטחה בעקבותיהן, ויפעל לתיקון הליקויים שהתגלו במסגרת הסקר, ככל שהתגלו; סקר סיכונים כאמור ייערך אחת לשמונה עשר חודשים לפחות;

⁷ נספח ג

(ד) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הגבוהה, בעל המאגר אחראי לכך שיערכו מבדקי חדירות למערכות המאגר לבחינת עמידותן בפני סיכונים פנימיים וחיצוניים, אחת לשמונה עשר חודשים לפחות; בעל המאגר ידון בתוצאות מבדקי החדירות ויפעל לתיקון הליקויים שהתגלו, ככל שהתגלו".

מבדיקת הביקורת עלה כי טרם בוצע סקר סיכונים להערכת סיכוני אבטחת מידע ומבדקי חדירה לבדיקת אפקטיביות מערך אבטחת מידע. יודגש כי לפי התקנות קיימת חובה לביצוע פעולה זו במאגר ברמת אבטחה גבוהה (קיימים לפחות 3 מאגרים כאלו במועצה), אולם מבדיקות שערכה הביקורת עולה כי מדובר בפרקטיקה מקובלת, גם אם מנוהל מאגר ברמות אבטחה נמוכות יותר. המועצה מחויבת לספק שירותים גם בעתות חירום לתושביה ולגופים חיצוניים ומתקפת סייבר עלולה להשבית את פעילותה השוטפת של המועצה ולפגוע גם ברמת השירות מעבר לפגיעה הצפויה בפרטיות.

בנוסף, נמצא כי טרם בוצעו מבדקי חדירה תשתיתיים ואפליקטיביים פנימיים וחיצוניים בכל מערכות ותשתיות המאגרים המנוהלים במועצה. גם כאן יודגש כי קיימת חובת ביצוע בנוגע למערכות ברמת אבטחה גבוהה בלבד. עם זאת, הביקורת תציין כי בהסכם מול יועץ אבטחת המידע החיצוני, סוכם כי יתקיימו על ידו סקר סיכונים ומבדקי חדירה⁸. בעקבות הערת הביקורת, בוצע מבדק חדירה בחודש נובמבר 2024 (תוצאותיו לא יובאו כאן מטעמי אבטחת מידע).

להלן המלצות הביקורת בנוגע לפרק זה:

1. ליזום ביצוע סקרי אבטחת מידע ומבדקי חדירה במערכות המועצה בהתאם לתקנים מקובלים (כמו תורת הגנת הסייבר) בתדירות שיקבע המנמ"ר, על מנת לספק מענה לתרחישים מגוונים.
2. לדרוש מספקי מיקור חוץ של מערכות המשמשות את המועצה להציג בתדירות שתקבע תוצאות סקרי אבטחה ומבדקי חדירה.
3. לקבוע תכנית עבודה ותיעדוף לתיקון הליקויים שמתגלים ולדווח להנהלת המועצה.
4. לקבוע תכנית מפורטת לכל מערכת ומאגר לביצוע סקרים ומבדקי חדירה במערכות המאגר. במסגרת זו יש לקבוע לכל מאגר את רמת האבטחה המתאימה.

התייחסות מחלקת מערכות מידע: "מנמ"ר המועצה פועל לקידום מבדק חדירה וקבלת המלצות מול יועץ אבטחת המידע בהתאם לתוכנית.

התנהלות מול ספקים- מנמ"ר המועצה מקדם פגישות בהתאם לנוהל ספקים, לרבות החתמת מסמכים, בדיקת הרשאות משתמשים וקבלת מבדקי חדירה".

⁸ נספח ד

7. הדרכות עובדים

סעיף 7 לתקנות קובע:

"(ב) בטרם יקבלו גישה למידע ממאגר המידע או לפני שינוי היקף הרשאותיהם, יקיים בעל מאגר מידע הדרכות לבעלי הרשאות בנושא החובות לפי החוק ותקנות אלה, וימסור להם מידע על אודות חובותיהם לפי החוק ונוהל האבטחה.

(ג) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, יקיים בעל המאגר פעילות הדרכה תקופתית לבעלי ההרשאות שלו, בדבר מסמך הגדרות המאגר, נוהל האבטחה והוראות אבטחת המידע לפי החוק ולפי תקנות אלה, בהיקף הנדרש לצורך ביצוע תפקידיהם, ובדבר חובות בעלי ההרשאות לפיהם; הדרכה כאמור תיערך אחת לשנתיים לפחות".

מבדיקת הביקורת עלה כי בקליטת עובדים לעבודה במועצה הם אינם מקבלים מסמך הנחיות אבטחת מידע ולא עוברים תדריך אבטחת מידע כנדרש בתקנות. כמו כן, טרם בוצעה הדרכה לכלל העובדים במועצה בנושאי אבטחת מידע והגנת הפרטיות הכוללת את התכנים הנדרשים. לביקורת נמסר כי הדרכות לעובדים יבוצעו עד לסוף שנת 2024.

הביקורת המליצה להפיץ לעובדים את מסמך ההנחיות לעובד, שכבר נערך (ראה פרק 4ב' לדו"ח זה), המפרט את כללי אבטחת המידע אותם נדרש לקיים העובד, ולוודא כי קיימת בו התייחסות גם לשימוש נאות במחשבי המועצה, שימוש באינטרנט, היבטי אבטחה פיזית לרבות גריסת ניירת, חוזק סיסמאות, שולחן נקי, נעילה של חומרים רגישים וכיוצא באלו. **בתאריך 04.08.2024 הופץ נוהל אבטחת מידע לכלל עובדי המועצה.**

כמו כן, **המליצה הביקורת לבצע הדרכות בנושא אבטחת מידע והגנת הפרטיות לכלל עובדי המועצה כנדרש בתקנות**, כולל הטמעת מנגנון שמבטיח כי כל העובדים, להם יש גישה למערכות המועצה ולמאגרי המידע, יעברו הדרכה לפני קבלת הרשאה וכן הדרכה תקופתית. הומלץ גם לתעד את דבר ביצוע ההדרכה במערכת משאבי אנוש, לרבות ציון תאריך הדרכה אחרון, לצורך מעקב יעיל. **המלצת הביקורת יושמה ובתאריך 05.08.2024 בוצעה הדרכה ראשונה לעובדי המועצה, תוך רישום המשתתפים.**

התייחסות מחלקת מערכות מידע: "ממליצים לשקול לבצע יום אוריינטציה לעובדים חדשים (אחת לתקופה) ובמסגרת זו ובין היתר יצגו נהלי אבטחת המידע; קיים תהליך 'קליטה' דיגיטלי, אשר במסגרתו העובד נדרש לחתום, בין היתר, גם על המסמך העדכני בנוגע לאבטחת מידע".

8. בקרת הרשאות גישה

סעיף 8 לתקנות קובע:

"(א) בעל מאגר מידע יקבע הרשאות גישה של בעלי הרשאות למאגר המידע ולמערכות המאגר, בהתאם להגדרות תפקיד; הרשאת הגישה לכל תפקיד תהיה במידה הנדרשת לביצוע התפקיד בלבד.

(ב) בעל מאגר מידע ינהל רישום מעודכן של תפקידים, הרשאות הגישה שניתנו להם, ושל בעלי ההרשאות הממלאים תפקידים אלה (להלן - רשימת ההרשאות התקפות)".

במועד ביצוע הביקורת התברר כי בעת קבלת עובד למועצה, לא היה קיים טופס בקשת הרשאות הכולל פרטים רלוונטיים של ההרשאות הנדרשות כגון כוון מחלקתי/אישי, דוא"ל, גישה מרחוק, קבוצת הרשאות למסכים במערכות וכו'. **תוך כדי ביצוע הביקורת הוטמע הליך דיגיטלי הנוגע לקבלת עובד וסיום העסקה, כמו גם בקשת הרשאות נדרשות וצידוד מחשוב.**

עוד העלתה הביקורת כי טרם בוצע מיפוי מדויק בנוגע לסוגי ההרשאות הנדרשות ברמת כל תפקיד, כנדרש בתקנות. מתן הרשאות באמצעות העתקת הרשאות מעובד אחר עלול לגרום לכך שעובד חדש עלול לקבל הרשאות עודפות שצבר עובד קודם ושלא בהכרח נחוצות לו למילוי תפקידו.

כמו כן, טרם בוצע תהליך תקופתי של תיקוף הרשאות גישה קיימות לכלל מורשי גישה באמצעות סקירת הרשאות על ידי מנהלי המאגרים. במסגרת תהליך תיקוף כזה כל מנהל מאגר נדרש לקבל הרשאות גישה לכל מאגר פר משתמש, ולקבוע אם עדיין הרשאה זו נחוצה לכל משתמש או שמדובר בהרשאה עודפת.

הביקורת ממליצה לבצע מיפוי מדויק של סוגי ההרשאות הנדרשות ברמת כל תפקיד למערכות ומאגרי המידע; לבצע תיקוף תקופתי של נאותות הרשאות בכל המאגרים, תוך מעורבות כל מנהל מאגר בנוגע להרשאות הגישה למאגר שבאחריותו; להתאים את טופס קליטת עובד חדש, כך שיאפשר תיעוד מדויק של סוגי ההרשאות שנדרש להגדיר בעבורו בנוגע לכל מאגר מידע; לוודא שלא מתקיימת פרקטיקה של מתן הרשאות לעובד חדש כמו לעובד קודם על מנת למנוע עודף הרשאות.

התייחסות מחלקת מערכות מידע: "מנמ"ר המועצה מקדם פגישות מול ספקי מערכות מידע לבדיקת הרשאות ופריבילגיות משתמשים בהתאם לתוכנית, בשיתוף מלא של יועץ אבטחת מידע וכבר החל תהליך הנושא. קיים תהליך דיגיטלי עבור בקשת הרשאה וצידוד מחשוב. להלן קישור:

https://flow.iforms.co.il/Show_form/2mqvopznafao84wo04scokg08sog4k

9. בקרה ותיעוד גישה

סעיף 10 לתקנות קובע:

"(א) במערכות של מאגר מידע אשר חלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, ינוהל מנגנון תיעוד אוטומטי שיאפשר ביקורת על הגישה למערכות המאגר (בתקנה זו- מנגנון הבקרה), ובכלל זה נתונים אלה: זהות המשתמש, התאריך והשעה של ניסיון הגישה, רכיב המערכת שאליו בוצע ניסיון הגישה, סוג הגישה, היקפה, ואם הגישה אושרה או נדחתה.

(ב) מנגנון הבקרה לא יאפשר, ככל יכולתו, ביטול או שינוי של הפעלתו; מנגנון הבקרה יאתר שינויים או ביטולים בהפעלתו ויפיץ התראות לאחראים.

(ג) בעל מאגר מידע יקבע נוהל בדיקה שגרתי של נתוני התיעוד של מנגנון הבקרה, ויערוך דוח של הבעיות שהתגלו וצעדים שננקטו בעקבותיהן.

(ד) נתוני התיעוד של מנגנון הבקרה יישמרו למשך 24 חודשים לפחות.

(ה) בעל מאגר מידע יידע את בעלי ההרשאות במאגר בדבר קיום מנגנון הבקרה למערכות המאגר".

לביקורת נמסר כי טרם בוצע תהליך מיפוי מקיף ברמת כל מאגר ומערכת מאגר לבדיקת היותו של מנגנון תיעוד אוטומטי לפעולות משתמש עומד בדרישות התקנות, לרבות שמירת תיעוד לתקופה של 24 חודשים. כמו כן, טרם נקבע נוהל בדיקה שגרתי של נתוני התיעוד כפי שנדרש בתקנות.

הביקורת ממליצה להגדיר נוהל בדיקה שגרתי של תקינות נתוני התיעוד בכל המאגרים ומערכות מאגרים שמסופקים על ידי ספקי מיקור חוץ ברמת סיכון בינונית וגבוהה ולדווח על תוצאות בדיקה להנהלת המועצה. בהתאם לתוצאות הבדיקה- לבצע תיקונים נדרשים בכל מנגנון תיעוד על מנת לעמוד בדרישות התקנות.

התייחסות מחלקת מערכות מידע: "למועצה נוהל הנחיות ארגוניות לעניין גישה למערכות ונכסי המועצה, יש עוד עבודה בנושא מול ספקי מערכות המידע".

10. ביטור, דיווח ותגובה לאירועי אבטחת מידע

סעיף 11 לתקנות קובע:

"(א) בעל מאגר מידע אחראי לתיעוד כל מקרה שבו התגלה אירוע המעלה חשש לפגיעה בשלמות המידע, לשימוש בו בלא הרשאה או לחריגה מהרשאה (להלן- אירועי אבטחה); ככל האפשר יבוסס התיעוד האמור על רישום אוטומטי.

(ב) בנוהל האבטחה יקבע בעל מאגר מידע גם הוראות לעניין התמודדות עם אירועי אבטחת מידע, לפי חומרת האירוע ומידת רגישות המידע, לרבות לעניין ביטול הרשאות וצעדים מידיים אחרים הנדרשים וכן לעניין דיווח לבעל המאגר על אירועי אבטחה ועל פעולות שננקטו בעקבותיהם.

(ג) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית, יקיים בעל המאגר דיון אחת לשנה לפחות באירועי האבטחה ויבחן את הצורך בעדכון של נוהל האבטחה; במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הגבוהה, ייערך דיון כאמור אחת לרבעון לפחות".

במצב הנוכחי במועצה כיום חלק מהתראות אבטחה מתקבלות בדוא"ל למנהל מערכות מידע ממוצרי אבטחת מידע מסוימים. כמו כן, מתקבלות התראות בדוא"ל למנהל מערכות מידע על מתקפות סייבר המתפרסמות בעולם ועל פרצות אבטחה שמתגלות במוצרי תוכנה וחומרה מ-CERT כללי של רשות הסייבר הלאומית.

בדיקת הביקורת העלתה את הממצאים הבאים:

- קיים נוהל המפרט שיטות עבודה להתנהלות בזמן אירוע אבטחת מידע⁹.
- לא מנוהל מאגר אוטומטי לתיעוד כלל אירועי אבטחת מידע, לרבות אירועים פוטנציאליים, אולם קיים תיעוד ידני שנשמר במייל של המנמ"ר.
- לא מתקיימים דיונים באירועי האבטחה בפורום מנכ"ל כנדרש בתקנות.
- לא הוקם צוות תגובה מקצועי אשר ייתן מענה מהיר ואפקטיבי במקרה של התרעה על אירוע סייבר. מנהל מערכות מידע לבדו מקבל התרעות ודיווחים על אירועי אבטחה. מערך הסייבר הלאומי נותן מענה למנמ"ר בהקשר זה.
- לא מתקיימים תרגולים תקופתיים לתרגול תגובה לאירועי סייבר.
- טרם הוטמעה טכנולוגיית SIEM ממוכנת המקבלת נתונים ממערכות ארגוניות שונות, מנתחת אותם ומאפשרת בקרה על תהליכים ואירועים, הפקת דו"חות בקרה, זיהוי פרצות אבטחה ותגובה למתקפות המתרחשות בזמנים שונים.
- טרם מונה כח אדם ייעודי לנושא, לרבות הקמת מרכז בקרה המספק מענה אף מעבר לשעות העבודה המקובלות במטרה לאתר אירועי אבטחה בפרק זמן קצר, כך שנכון למועד הביקורת, ניטור ובקרה נערכים בהתאם לזמינות כח אדם במחלקת מערכות מידע.
- לא מתבצע שימוש שוטף בשירות מודיעין סייבר חיצוני וספציפי למועצה שיספק התראות על איומים רלוונטיים, על חשש לזליגת מידע רגיש שמוצג ברשת הציבורית או רשת האפלה, תוקפים ו/או מטרות פוטנציאליות, תוך מתן הנחיות לאופן התמודדות.

להלן המלצות הביקורת בנוגע לחלק זה:

- לבחון יישום טכנולוגיית SIEM ושירות מוקד SOC חיצוניים.
- לבחון שימוש בשירות מודיעין סייבר מקצועי ייעודי למועצה.

⁹ נוהל 5-מ.א.אשכול- שיטות עבודה להתנהלות בעת אירוע אבטחת מידע.docx - Google Docs

- הקמת צוות ייעודי לתגובה לאירועי סייבר וביצוע תרגולים תקופתיים של הצוות.
- לנהל מאגר אוטומטי לתיעוד כלל אירועי אבטחת מידע, לרבות אירועים פוטנציאליים.
- לדווח על אירועי אבטחת מידע לבעל המאגר (מנכ"ל) כנדרש בתקנות.
- ביצוע תרגולים תקופתיים לתרגול תגובה לאירועי סייבר.

התייחסות מחלקת מערכות מידע: "הנושא מקודם מול משכ"ל לעניין שירותי מודיעין והגנת סייבר; למועצה נוהל אבטחת מידע ודו"ח דיווח אירוע סייבר; במידת הצורך יתבצע תיעוד מסודר ואיסוף חומרים בהתאם לנוהל; יישום שאר ההמלצות באמצעות מנהל אבטחת המידע".

11. אבטחת התקנים ניידים

סעיף 12 לתקנות קובע: "בעל המאגר יגביל או ימנע אפשרות לחיבור התקנים ניידים למערכות המאגר במתכונת ההולמת את רמת אבטחת המידע שחלה על המאגר, את רגישות המידע, את הסיכונים המיוחדים למערכות המאגר או למידע הנובעים מחיבור ההתקן הנייד ואת קיומם של אמצעי הגנה מתאימים מפני סיכונים אלה; בעל מאגר מידע המאפשר שימוש במידע מהמאגר בהתקן נייד או העתקה שלו להתקן נייד ינקוט אמצעי הגנה בשים לב לסיכונים המיוחדים הקשורים לשימוש בהתקן נייד באותו מאגר מידע; לעניין זה יראו שימוש בשיטות הצפנה מקובלות כנקיטת אמצעים סבירים להגנה על מידע שהועתק להתקן הנייד".

מבדיקת הביקורת עולה כי מיושמת חסימה למניעת חיבור מדיה נתיקה לתחנות קצה. כיום כלל המשתמשים לא מורשים לחבר כל מדיה נתיקה וגם בכל המחשבים הניידים לא קיימת גישה לכך. המשמעות היא שאין חשיפה רבה להחדרת נזקה (תוכנה זדונית) שלא תזוהה באמצעות אנטי-וירוס המותקן במערכות המועצה וכן צומצמה החשיפה לסיכונים נוספים של זליגת מידע רגיש.

קיים מנגנון המאפשר חיבור של התקנים ניידים שהוקצה על ידי מחלקת מערכות מידע בלבד והותרו לשימוש, אולם מדובר במקרים נדירים בלבד. נוסף על כך, נעשה שימוש בטכנולוגיה למניעת זליגת מידע רגיש בזמן העתקת נתונים למדיה נתיקה וכן קיימת עמדת הלבנה ייעודית במחלקת מערכות מידע.

הביקורת מציינת לחיוב את אמצעי האבטחה שננקטו בנוגע להתקנים ניידים וממליצה לבחון ביצוע הצפנת דיסקים קשיחים בכל המחשבים הניידים.

התייחסות מחלקת מערכות מידע: "למועצה נוהל הנחיות ארגוניות לעניין שימוש במדיה נתיקה ועבודה מרחוק".

12. מדיניות בקרת גלישה באינטרנט

סעיף 14(א) לתקנות קובע: "בעל מאגר מידע לא יחבר את מערכות המאגר לרשת האינטרנט או לרשת ציבורית אחרת, בלא התקנת אמצעי הגנה מתאימים מפני חדירה לא מורשית או מפני תוכנות המסוגלות לגרום נזק או שיבוש למחשב או לחומר מחשב".

הגלישה באינטרנט במועצה מבוצעת דרך חומת אש ומופעל מודול סינון אתרים וקבצים. המודול אמור לחסום גישה לקטגוריות של אתרים שמוגדרים כחסומים לגלישה כמו אתרים עם תוכן לא הולם וגם לחסום הורדה של קבצים בפורמטים לא מורשים.

הביקורת סבורה כי מדיניות הגלישה הנוכחית היא מתירנית כאשר לא מיושמת חסימה של אתרי דוא"ל חינוכי, אתרי שיתוף ואחסון קבצים ואתרי הפצת תוכנות. בנוסף, לא קיימת חסימה להורדה של קבצי הרצה וסקריפטים. מדיניות מתירנית מדי חושפת את המועצה לסיכונים של זליגת מידע רגיש מתוך רשת המועצה, תוך ניצול פתיחות של אתרים לשיתוף קבצים או חדירת נזקות זדוניות לרשת ותוך ניצול העובדה של כללי סינון לא נוקשים.

הביקורת ממליצה לבחון מחדש את מדיניות הגלישה המתירנית הקיימת כיום במועצה ולהטמיע מדיניות גלישה מחמירה יותר לכל קבוצות העובדים, בהתאם לעקרון של אפשרות גלישה לצורכי עבודה בלבד ותוך צמצום סיכונים לזליגת מידע רגיש באמצעות חסימת קטגוריות נוספות, כמו אתרי דוא"ל חינוכי, שיתופי קבצים, פרוקסי ועוד. יש לבדוק את הגדרות סינון הקבצים הקיימות כיום במטרה למנוע הורדת קבצי הרצה וסקריפטים מהאינטרנט.

התייחסות מחלקת מערכות מידע: "הנושא בבחינת מנמ"ר המועצה בהתאם להמלצות".

13. אבטחת גישה מרחוק

סעיף 14 (ג) לתקנות קובע: "במאגר מידע שניתן לגשת אליו מרחוק, באמצעות רשת האינטרנט או רשת ציבורית אחרת, יעשה שימוש נוסף על אמצעי אבטחה כאמור בתקנות משנה (א) ו-(ב) באמצעים שמטרתם לזהות את המתקשר והמאמתים את הרשאתו לביצוע הפעילות מרחוק ואת היקפה; לעניין גישה של בעל הרשאה למאגר מידע ברמת האבטחה הבינונית והגבוהה יעשה שימוש באמצעי פיזי הנתון לשליטתו הבלעדית של בעל ההרשאה".

אמצעי אבטחה מקובל בגישה מרחוק הינו מנגנון הזדהות חזק, הכולל שני שלבים של הזדהות לכל הפחות. סיסמא קבועה כבר אינה מהווה בקרה חזקה, כאשר קיימים דרכים רבות להשגת הסיסמא על ידי גורמים זדוניים. ההזדהות החזקה הנפוצה הינה קיום מנגנון של סיסמא חד פעמית באמצעות התקן הנתון לשליטה של המשתמש. במצב הנוכחי עלולות סיסמאות קבועות של משתמשים להיחשף בדרכים שונים לגורמים זדוניים ובכך ישיגו גישה מרחוק לנתונים רגישים.

הביקורת העלתה כי לא מיושמת שיטת הזדהות חזקה בגישה מרחוק למערכות המועצה. הביקורת ממליצה ליישם בהקדם צורת הזדהות חזקה בגישה מרחוק למערכות המאגרים ברמת אבטחה בינונית וגבוהה, לרבות מערכות בספקי מיקור חוץ החשופות לאינטרנט.

התייחסות מחלקת מערכות מידע: "למועצה נוהל הנחיות ארגוניות; הנושא בבחינת מנמ"ר המועצה".

14. מיקור חוץ

בסעיף 15(א) לתקנות נקבע כך:

"בעל מאגר המתקשר עם גורם חיצוני לצורך קבלת שירות, הכרוך במתן גישה למאגר המידע-

(1) יבחן, לפני ביצוע ההתקשרות עם הגורם החיצוני המסוים כאמור, את סיכוני אבטחת המידע הכרוכים בהתקשרות;

(2) יקבע במפורש בהסכם עם הגורם החיצוני (בתקנה זו – ההסכם) את כל אלה, בשים לב לסיכונים לפי פסקה (1):

(א) המידע שהגורם החיצוני רשאי לעבד ומטרות השימוש המותרות בו לצורכי ההתקשרות;

(ב) מערכות המאגר שהגורם החיצוני רשאי לגשת אליהן;

(ג) סוג העיבוד או הפעולה שהגורם החיצוני רשאי לעשות;

(ד) משך ההתקשרות, אופן השבת המידע לידי הבעלים בסיום ההתקשרות, השמדתו מרשותו של הגורם החיצוני ודיווח על כך לבעל מאגר המידע;

(ה) אופן יישום החובות בתחום אבטחת המידע שהמחזיק חייב בהן לפי תקנות אלה, וכן הנחיות נוספות לעניין אמצעי אבטחת מידע שקבע בעל מאגר המידע, אם קבע;

(ו) חובתו של הגורם החיצוני להחזיר את בעלי הרשאות שלו על התחייבות לשמור על סודיות המידע, להשתמש במידע רק לפי האמור בהסכם, וליישם את אמצעי האבטחה הקבועים בהסכם כאמור בפסקת משנה (ה);

(ז) התיר בעל מאגר מידע לגורם החיצוני לתת את השירות באמצעות גורם נוסף- חובתו של הגורם החיצוני לכלול בהסכם עם הגורם הנוסף את כל הנושאים המפורטים בתקנה זו;

(ח) חובתו של הגורם החיצוני לדווח, אחת לשנה לפחות, לבעל מאגר המידע על אודות אופן ביצוע חובותיו לפי תקנות אלה וההסכם ולהודיע לבעל המאגר במקרה של אירוע אבטחה;

(3) יפרט בנוהל האבטחה של המאגר גם את העניינים המנויים בפסקה (2)(א) עד (ה), וכן יפנה בו במפורש להסכם עם הגורם החיצוני ולנוהל האבטחה שלו;

(4) ינקוט אמצעי בקרה ופיקוח על עמידתו של הגורם החיצוני בהוראות ההסכם ובהוראות תקנות אלה, בהיקף הנדרש בשים לב לסיכונים האמורים בפסקה (1);"

בדיקת הביקורת העלתה כי קיים שימוש במספר ספקי מיקור חוץ הנותנים שירות למועצה, כדוגמת חברה לאוטומציה המספקת שירותי שרתים ותקשורת, חברת מגער המספקת מודול לקריאת מוני מים וכדומה. בנוסף, קיים שימוש בספק חיצוני EPR המעמיד אתר חיצוני דרכו תושבים יכולים להגיש בקשות לקבל אישור תושבות ובקשות להנחות ארנונה. במסגרת הגשת בקשות התושבים ממלאים פרטים אישיים רבים וגם מצרפים מסמכים, לרבות צילום ת"ז.

בדיקת הסכם לדוגמא מול חברת א.ש. בינה¹⁰, המספקת למועצה שירותי רכישת, שדרוג, תפעול ותחזוקה למערכת CRM, העלתה כי החוזה אינו עומד בדרישות סעיף 15 לתקנות ולא מצוינים בו כלל הפרטים הנדרשים על פי סעיף זה.

בנוסף, הביקורת סבורה כי תהליכי פיקוח ובקרה המתבצעים כיום אינם מספקים בנוגע לשירותי מיקור חוץ. המועצה לא מבצעת פנייה תקופתית לספקיה על מנת לדרוש לקבל מהם סטטוס עמידה בדרישות התקנות. בנוסף, טרם בוצע במועצה מיפוי של כלל הספקים המחזיקים במידע רגיש או בעלי הרשאת גישה למידע רגיש, על מנת לקבוע דרכי פיקוח ובקרה אליהם.

להלן המלצות הביקורת בנוגע לחלק זה:

- יישום תהליך ניהול סיכונים אבטחת מידע של ספקי מיקור חוץ בהתאם לנדרש בתקנות.
- לדרוש אחת לתקופה (על פי שיקול דעת המנמ"ר) לקבל את תוצאות סקרי אבטחת המידע שביצעו ספקי מיקור החוץ ובהתאם לתוצאות לבחון נקיטת צעדים נוספים לבקרה ופיקוח, כדוגמת ביצוע ביקורת עצמאית וכדומה.
- לוודא כי ההסכמים עם ספקי מיקור החוץ עומדים בכל דרישות סעיף 15 לתקנות.
- ביצוע מיפוי של כלל הספקים המחזיקים או בעלי הרשאות גישה למידע רגיש של המועצה ולקבוע בקורות פיקוח מתאימות לכל ספק.

התייחסות מחלקת מערכות מידע: "למועצה נוהל ספקים ונספח לבדיקת מערכת, הספקים יידרשו לחתום על הנוהל".

התייחסות יועמ"שית המועצה: "הסכמים שיועברו לבדיקת היועמ"ש יבדקו בהתאם לאמור בפרק זה לביקורת. ככל ומדובר בהסכמים קיימים, ינוסח נספח להסכם עליו יתבקש הספק לחתום".

¹⁰ נספח ה

15. ביקורות תקופתיות

סעיף 16 לתקנות:

"(א) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, בעל המאגר אחראי לכך שתיערך, אחת ל-24 חודשים לפחות, ביקורת פנימית או חיצונית, על ידי גורם בעל הכשרה מתאימה לביקורת בנושא אבטחת מידע שאינו ממונה האבטחה של המאגר, כדי לוודא את עמידתו בהוראות תקנות אלה.

(ב) בדוח הביקורת ידווח המבקר על התאמת אמצעי האבטחה לנוהל האבטחה ולתקנות אלה, יזהה ליקויים ויציע אמצעים הדרושים לתיקון המצב.

(ג) בעל מאגר המידע ידון בדוחות הביקורת שיועברו לו, ויבחן את הצורך בעדכון מסמך הגדרות המאגר או נוהל האבטחה בעקבותיהם.

(ד) בעל מאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הגבוהה, רשאי לקיים את החובה הקבועה בתקנה זו במסגרת עריכת סקר סיכונים שמתקיים בו האמור בתקנת משנה (ב).

(ה) ארגון שהוא בעל כמה מאגרי מידע, רשאי לקיים את החובה הקבועה בתקנה זו במסגרת ביקורת אחת לעניין כל מאגרי המידע שברשותו, המצויים באותה רמת אבטחה".

מבדיקת הביקורת עולה כי לא מתבצעות ביקורות תקופתיות כנדרש על פי סעיף 16 לתקנות. **הביקורת ממליצה לפעול לביצוע ביקורת תקופתיות באמצעים פנימיים או חיצוניים.**

התייחסות מחלקת מערכות מידע: "למועצה יועץ אבטחת מידע, מנמ"ר המועצה פועל לקדם פעם בשנה ביקורות פנימיות בהתאם לתוכנית".

16. הגנה נגד מתקפות

בשנים אחרונות התגברו מתקפות סייבר מתוחכמות המנצלות פרצות ZERO DAY. אלו הן פרצות שמתגלות על ידי גורמים זדוניים ולא מועברים לידיעת יצרנים לצורך ביצוע תיקונים. לפרצות אלה טרם הוגדרו חתימות המכילות תוכנת אנטי וירוס מתאימה ומוצרי אבטחה נוספים ולכן הן עלולות לא להתגלות ולא להיחסם. גורמים זדוניים כותבים נזקות ייעודיות לניצול פרצות חדשות, שלרוב מופצות בקמפיינים של דיוג (FISHING) הנשלחים בדואר אלקטרוני או דרך האינטרנט ואף מופצות ללא ידיעת המשתמש באמצעות התקן נייד (DISK ON KEY).

לצורך התמודדות עם פרצות אלה פותחו דרכים שהוכיחו אפקטיביות בשילוב של מספר טכנולוגיות, כדוגמת SANDBOX (קופסת חול- סביבה וירטואלית בה נבחנת התנהגות קובץ לאיתור פעילות זדונית לפני שחרורו למשתמש) ו-Honeypots (מלכודת דבש) ועוד. ניתן להרחיק את האיום ממשתמשי קצה

ולאפשר גלישה מאובטחת באינטרנט באמצעות שימוש במכונות מרוחקות והפרדת רשתות פנים ארגוניות מרשת האינטרנט (SECURE BROWSING).

סעיף 14(א) לתקנות קובע: "בעל מאגר מידע לא יחבר את מערכות המאגר לרשת האינטרנט או לרשת ציבורית אחרת, בלא התקנת אמצעי הגנה מתאימים מפני חדירה לא מורשית או מפני תוכנות המסוגלות לגרום נזק או שיבוש למחשב או לחומר מחשב".

הביקורת העלתה כי במועצה קיים שימוש במערכת חומת אש, אנטי וירוס ומסנני תוכן לדוא"ל.

יחד עם זאת, הביקורת סבורה כי קיים מקום להוסיף שכבות הגנה נוספות וממליצה כמפורט להלן:

1. להגדיר מדיניות סיסמאות חזקה ברשת הפנימית ב-AD. המדיניות צריכה להיות 8 תווים; תדירות החלפה כל שישה חודשים לכל הפחות; מורכבת מאותיות ומספרים, כולל אות גדולה אחת לפחות; נעילת חשבון לאחר חמישה ניסיונות גישה כושלים.
2. להוסיף במערכת חומת אש מודול SANDBOX FORTI.
3. במערכת חומת אש לוודא הפעלה של מודול IPS לחסימת מתקפות מתקדמות.
4. במערכת חומת אש במועצה להפעיל מודול DEEP SSL INSPECTION לבחינת תעבורה מוצפנת לאתרי אינטרנט עם SSL.
5. להוסיף במערכת חומת אש הקיימת במועצה מודול GEO Protection שמאפשר חסימת גישה למדינות מסוכנות בהיבטי סייבר.
6. לשקול להפעיל בתחנות קצה מודול EDR לאיתור אנומליות.
7. להפעיל חומת אש אישית במחשבים ניידים הנמצאים מחוץ לארגון ולשקול גם להפעיל חומת אש בתחנות קצה בתוך הרשת הפנימית.
8. להפעיל מערכת "הלבנה" (סינון רשתי) של קבצים המועברים בדוא"ל, מורדים מאינטרנט, מועתקים במדיה נתיקה ובממשקים (כספות) לקבלת קבצים מגורמים חיצוניים. מטרת המערכת היא לבצע בחינה וזיהוי של קבצים העלולים לכלול בתוכם קוד דדוני שתול והיא אף מסוגלת להסיר את הקוד הדדוני.
9. להפעיל טכנולוגיה הקרויה Honeypots המבוססת על רעיון של הצבת מלכודות דבש וירטואליות ברשת הארגון, המייצרות אשליה של תחנות קצה ושרתים הכוללים פרצות אבטחה. נזקות או גורמים דדוניים פועלים לעתים באמצעות התפשטות ברשת תוך איתור רכיבים בהם יש חשיפות. במקרה בו המלכודת מזהה ניסיון פריצה, היא מעבירה התרעה לשרת ניהול מרכזי וגורם בקרה אנושי אמור לבחון את האירוע ולפעול בהתאם לתכנית תגובה שהוגדרה. יש לציין כי טכנולוגיה זו יעילה בשילוב עם פתרונות נוספים.

10. להפעיל מערכת לגלישה מאובטחת באינטרנט, המבוססת על שרתי טרמינל מוקשחים הנמצאים ב"אזור מפורז" (DMZ) החוצץ בין האינטרנט לרשת הפנימית. משתמש הקצה אינו גולש באינטרנט ישירות מתחנה הקצה אלא מתוך השרת, כך שאם נזקה תקפה במהלך גלישה, התקיפה מכוונת כנגד השרת המוקשח. באופן זה ניתן להגביל הורדה של קבצים לתחנת קצה והקבצים יאוחסנו בשרת ב"אזור המפורז" בלבד ולא יכנסו לרשת. יתרון נוסף בשימוש בטכנולוגיה זו הוא שניתן לחסום העברת קבצים ואף טקסטים מתחנת הקצה ל"אזור המפורז" ובכך למנוע זליגת מידע רגיש דרך האינטרנט.
11. לשקול יישום טכנולוגיות מתקדמות נוספות בהיבטי עלות תועלת, על מנת להשיג יכולת נאותה להתמודד עם מתקפות סייבר מתוחכמות.

יצוין כי, מדובר בטכנולוגיות נפוצות כיום בארגונים בסדר גודל של המועצה ואף בארגונים בעלי פעילות פחותה.

התייחסות מחלקת מערכות מידע, על פי סדר הדברים מעלה:

1. "האפשרות קיימת ועובד במועצה המוגדר לכל המשתמשים יוודא יישום מידע."
2. במועצה מוחלף בימים אלו ספק לתחזוקת חומת האש- תבוצע בדיקה ובחינה עם הספק החדש ויבדקו עלויות והיתכנות הפעלה- האופציה קיימת בחומת אש של המועצה.
3. קיים ועובד במועצה מוגדר לכל המשתמשים.
4. במועצה מוחלף בימים אלו ספק לתחזוקת חומת האש- תבוצע בדיקה ובחינה עם הספק החדש ויבדקו עלויות והיתכנות הפעלה.
5. יופעל במיידית עם הספק החדש.
6. תבוצע בדיקה ובחינה עם הספק החדש ויבדקו עלויות והיתכנות הפעלה. כמו כן, נקבל זאת גם במרכז סייבר של משכ"ל.
7. יבוצע באמצעות רישוי EDR הכולל גם הגנה בניידים וברשת הפנימית.
8. קיים ועובד בחבילת השירות של Microsoft 365, וכמו כן תבוצע בדיקה מול ספק החדש.
9. לא רלוונטי למועצה.
10. תבוצע בדיקה ובחינה עם הספק החדש ויבדקו עלויות והיתכנות הפעלה.
11. כנ"ל לגבי סעיף 10."

17. אבטחת טלפונים ניידים וטאבלטים

באמצעות אפליקציות זדוניות שמשתמשים מורידים למכשירים ניידים שברשותם, ניתן לגנוב מידע רגיש מהטלפון או מהטאבלט, כולל סיסמאות גישה ופרטי דואר אלקטרוני ארגוני שעלולים לכלול נתונים רגישים. בארגונים רבים קיים כיום שימוש בטכנולוגית MDM (Mobile device management) לניהול

ואבטחת התקנים ניידים, המספקת הגנה מלאה על המידע הנמצא במכשיר, מבלי לפגוע בפרטיות המשתמש.

ניהול מכשירים ניידים הוא פתרון תוכנה המאפשר לצוותי מערכות מידע לשלוט, לאבטח ולנהל מכשירים ניידים, כולל מכשירים חכמים, טאבלטים ומחשבים ניידים. הדבר כרוך בניהול של מכשירים ניידים כדי להבטיח את אבטחתם ותאימותם למדיניות הארגונית. תוכנת MDM מספקת למנהלי מערכות מידע את היכולת לבצע אוטומציה, לשלוט ולאבטח מדיניות ניהול בכל מכשיר המחובר לרשת של ארגון. עם השימוש הגובר במכשירים ניידים במקום העבודה, MDM הפך לכלי חיוני עבור צוותי מערכות מידע לניהול ואבטחת המכשירים הניידים בארגון שלהם.

שימוש ב-MDM חשוב מכיוון שהוא עוזר לארגונים לשמור על שליטה בסביבת המכשירים הניידים שלהם ולהבטיח שהעובדים פועלים לפי מדיניות ונהלי האבטחה. תוכנת MDM מאפשרת למנהלי מערכות מידע לאכוף מדיניות כגון הגנת סיסמה, הצפנת מכשירים ומחיקה מרחוק של מכשירים שאבדו או נגנבו. על ידי הטמעת פתרונות MDM, ארגונים יכולים להגן על נתונים רגישים, למנוע פרצות מידע ולהבטיח עמידה בתקנות.

ישנם פתרונות MDM שונים הזמינים בשוק, החל מפתרונות מבוססי ענן ועד לפתרונות מקומיים. פתרונות מבוססי ענן הופכים פופולריים יותר ויותר בשל קלות הפריסה והיכולת המדרגית שלהם. פתרונות אלה מציעים לצוותי מערכות מידע את היכולת לנהל מכשירים ניידים מפלטפורמה אחת, תוך צמצום הצורך בהתערבות ידנית ולייעל את ניהול המכשירים. פתרונות מקומיים, לעומת זאת, מציעים אפשרויות שליטה והתאמה אישית גדולות יותר, אך דורשים משאבי חומרה ייעודיים. בסופו של דבר, הבחירה בפתרון MDM תלויה בצרכים ובדרישות הספציפיות של הארגון.

לביקורת נמסר כי הוטמע במועצה פתרון מסוג MDM להגנה על טלפונים ניידים. **הביקורת מציינת לחיוב את פעולות המנמ"ר ומחלקת מערכות מידע בנושא זה.**

18. הרשאות אדמיניסטרטור

מרבית הנוזקות כיום מנצלות הרשאות של משתמשי קצה על מנת לבצע פעולות זדוניות במערכות מחשב. לאור זאת, הבקרה המומלצת כיום הינה כי למשתמשי קצה יוקצו הרשאות נמוכות ביותר ברמת מערכת ההפעלה. הרשאות לוקל אדמין למשתמשי קצה יכולה להיות מנוצלת על ידי נוזקות זדוניות לפעול בהרשאות גבוהות ומגבירה את הסיכויים לכך שנוזקה תצליח לגרום נזק משמעותי.

הביקורת העלתה כי בכל תחנות הקצה לא קיימת הרשאה של לוקל אדמין למשתמש קצה, המאפשרת לו לבצע התקנה של תוכנות וביצוע שינויים בהגדרות המחשב; הרשאה כזו קיימת רק לצוות מחלקת מערכות מידע.

הביקורת מציינת לחיוב את התנהלות מחלקת מערכות מידע בנושא הרשאות.

19. מניעת חיבור התקנים זרים

בהינתן גישה פיזית של גורם זדוני למשרדי המועצה, הגורם יכול לבצע ניסיון חדירה באמצעות חיבור מחשב או התקן זר לרשת הפנימית תוך קבלת כתובת IP תקינה ברשת. באופן זה הגורם הזדוני עוקף למעשה מנגנוני אבטחה היקפיים המיושמים ברשת לרבות חומת אש. על מנת לספק מענה לחשיפה זו פותחה טכנולוגיה בשם NAC (NETWORK ACCESS CONTROL) - בקרת גישה לרשת הפנימית. טכנולוגיה זו, באמצעות מנגנונים שונים, מסוגלת לזהות התקן לא מורשה המנסה להתחבר לרשת הפנימית בארגון ולנתק אותו מהרשת (על ידי ניתוק של נקודת רשת חמה במתג) ובאופן זה למנוע חדירה לרשת הפנימית.

מבדיקת הביקורת עולה כי לא מיושמת טכנולוגיית NAC ברשת הפנימית של המועצה. **הביקורת ממליצה לבחון הטמעה של טכנולוגיית NAC ייעודית בכל הרשת הפנימית.**

התייחסות מחלקת מערכות מידע: "המועצה בשלב זה מקדמת פעילות מול משב"ל - SOC+EDR. יישום NAC ייבחן במהלך שנת 2025 מול יועץ אבטחת מידע ומול ספק התקשורת/חומת אש של המועצה".

חומר למחשבה

בטרם פתיחת פרק זה, ראוי תחילה להדגיש כי הגם שהביקורת עומדת מאחורי ההמלצות שיובאו בו וסבורה כי יישומן הוא הדרך הנכונה לפעול בהסתכלות אסטרטגית וארוכת טווח, ראוי שיתקיים דיון מעמיק בנושא שיתייחס לכלל ההיבטים והשדותפים הרלוונטיים, ובכללם ראשת המועצה, מנכ"ל המועצה, מנהל/ת אגף משאבים ארגוניים, גזבר המועצה ומנמ"ר המועצה. הדברים מובאים, כאמור בכותרת מעלה, כחומר למחשבה ומתוך רצון אמיתי של הביקורת להביא לשיפור מערך המחשוב ומערכות המידע במועצה לטובת כלל עובדיה ותושביה.

20. ראייה צופה פני עתיד

בבואה של הביקורת לגבש עמדה והמלצות בנוגע לשינויים הנדרשים במחלקת מערכות מידע, נדרש תחילה לבחון את מיקומה של המחלקה בכלל, ומנמ"ר המועצה בפרט, במבנה הארגוני והניהולי של המועצה. מהבדיקה עלה כי מנמ"ר המועצה איננו שותף לפורום ההנהלה, הגם שתחת אחריותו תחום שהוא בליבת העשייה של כל ארגון מודרני והוא מספק שירות לכלל עובדי ומנהלי המועצה. לביקורת הוסבר כי בעבר השתתף המנמ"ר בישיבות פורום ההנהלה, אולם נוהג זה הופסק משום מה. **הביקורת ממליצה לצרף את מנמ"ר המועצה לישיבות פורום ההנהלה**, על מנת שיוכל לענות על שאלות בתחומי אחריותו, שיכיר את המהלכים בהם הוא נדרש לקחת חלק כבר בשלב מוקדם ולספק זווית ראייה מקצועית בנוגע למהלכים אלה. המלצה זו ניתנת ליישום בטווח הזמן המידי ואינה טומנת בחובה פוטנציאל נזק כלשהו.

מעבר לליקויים המובאים בדו"ח זה ומבלי להמעיט בחשיבות שבתיקונם, סבורה הביקורת כי ניתן ורצוי לבצע מספר שינויים בנוגע להתנהלותה והמבנה הארגוני של מחלקת מערכות מידע. במהלך ביצוע הביקורת לא ניתן היה להתעלם מכמות המשימות ומהיקף האחריות המוטל על מחלקת מערכות מידע. על מנת להמחיש את הדברים, תציין הביקורת את האתרים עליהם מופקדת המחלקה:

קמפוס המועצה, על כלל אגפיה	אולם תיאטרון
גרוב-טק	החברה הכלכלית
מרה"פ	כל קריית החינוך
מרכז קהילתי	40 גני ילדים
מרכז צעירים	בתי הספר ביישובים הקהילתיים

דו"ח מבקר המועצה לשנת 2024

מדובר בכ-800 משתמשים הצורכים את שירותי מחלקת מערכות מידע בהיבטים רבים. בהקשר זה ולבקשת הביקורת, נתבקש המנמ"ר להעביר את הנתונים הנוגעים לכמות הפניות למחלקתו בשנים האחרונות. להלן הנתונים כפי שהועברו לביקורת:

שנה	מספר פניות
2022	732
2023	1,045
2024 (עד יולי)	902

בהתייחס לנתונים מעלה, ראוי לציין כי הנתונים בנוגע לשנת 2022 הם חלקיים משום שמדידתם החלה רק במהלך השנה הזו; הנתונים בנוגע לשנת 2023 נכונים עד לחודש אוקטובר באותה השנה (מסיבות מובנות) והנתונים לשנת 2024 מצביעים על כ-1,600 פניות בשנה. עינינו הרואות כי קצב הפניות למחלקה הולך וגדל והדברים קשורים בקשר ישיר לגידול הטבעי של המבנה הארגוני של המועצה. **בהתייחס לכך ובראייה רחבה יותר, ממליצה הביקורת לבחון הקמת מנגנון שייתן מענה לעובדי המועצה גם בנושאים שאינם קשורים ישירות לנושא מחשוב (כדוגמת משאבי אנוש, שכר, תקלות אחזקה וכו') בדמות 'מוקד שירותי פנים'.** מוקד כזה יפחית את העומס ממנהלי המחלקות והאגפים, ייצר סדר בניתוב נכון של פניות אל הגורם הרלוונטי, ישפר משמעותית את משך הטיפול בתקלות ובפניות, יאפשר מעקב יעיל ומדיד אחר המענים הניתנים לעובדים, יפנה זמן ומשאבים לעובדי המועצה על מנת לבצע את תפקידם וממילא יביא לשיפור השירות לתושבי המועצה.

נוסף על אלו, תציין הביקורת את הפרויקטים עליהם מופקדת מחלקת מערכות מידע. להלן הפרויקטים בסטטוס ביצוע בימים אלה:

- שדרוג השרתים בקמפוס המועצה ומוסדות החינוך לשרתים בענן- יצירת שרידות וגיבוי בעת חירום.
- שדרוג מרכזיית הטלפונים (והנייחים) למרכזיה בענן.
- שדרוג מוקד המועצה למערכת מוקד אינפורמטיבית בעלת שו"ב למצב השיחות וחיבור למערכת ה-CRM למצב הפניות.
- תהליכים במיקרוסופט 365.
- קידום מערכת סייבר (משכ"ל).
- יצירת תהליכים דיגיטליים- העברת תהליך ידני לתהליך דיגיטלי יעיל יותר.
- המשך פריסת מערכת ה-CRM בקרב מחלקות ואגפי המועצה לצורך תיעוד הפניות וקבלת החלטות על בסיס דו"חות ונתונים.
- חיבור בין מערכת ה-CRM ומערכת ה-GIS לקבלת שכבות מידע אודות פניות ופערים על בסיס מידע גאוגרפי.
- שילוט דיגיטלי בכניסה למועצה (עם פוטנציאל ליצירת ערך כספי בעתיד), כמו גם שילוט דיגיטלי באגפי ומחלקות המועצה.

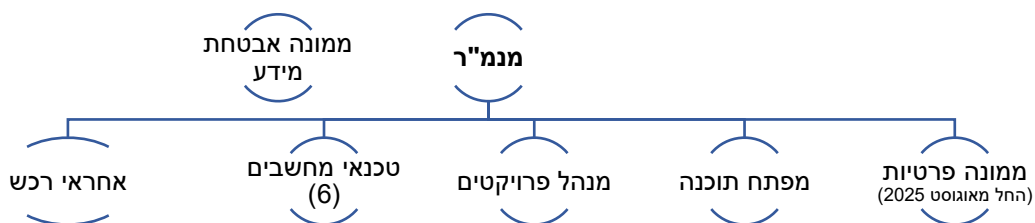
- הכנסת בוט לתהליכי המועצה ושיפור השירות מול התושבים.
- תיק תושב ופעילויות דיגיטליות- העמקת התהליכים והנגשתם עבור התושבים.
- הכנסת מערכת היסעים למחלקת תחבורה.
- מערכת שכר ומשאבי אנוש.

בנוסף לפרויקטים המצוינים מעלה, קיימים פרויקטים נוספים בתחום הבינוי, כדוגמת בתי ספר ומבנים בהם נדרש תכנון טופולוגי, רכישת ציוד מתאים וניהול תהליך ההטמעה והשימוש.

בהתייחס לכמות הפרויקטים המצוינים מעלה ולחשיבותם לפעילותה השוטפת של המועצה, הביקורת ממליצה לבחון גיוס מנהל פרויקטים, שימש גם כפרננט מערכת. כמו כן ולאור כך שמחלקת מערכות מידע נדרשת כיום לפתח תוכנות המותאמות לצרכים הספציפיים של עובדי ומנהלי המועצה, ממליצה הביקורת לבחון גיוס של מפתח תוכנה, שלו יכולות פיתוח והטמעה של תוכנות חדשות, כמו גם יישום שינויים בזמן אמת. לצד אלו ומכיוון שהשינויים המתקיימים כיום במועצה מצריכים עיסוק נרחב בהליכי רכש ציוד, חומרה ותוכנות, ממליצה הביקורת לבחון גם גיוס של גורם שיעסוק ברכש ויפנה זמן ומשאבים ממנמ"ר המועצה ומעובדי מחלקת מערכות מידע.

מעבר לאמור מעלה, תציין הביקורת כי במסגרת תיקון מספר 13 על המועצה מוטלת חובה לגייס ממונה פרטיות בתוך שנה מיום פרסום התיקון בספר החוקים.

להלן המבנה הארגוני המוצע לבחינה:

המבנה הארגוני המוצע מתייחס בעיקרו לפונקציות שראוי לשיטת הביקורת שיתקיימו במחלקת מערכות מידע, ולא לכמות המשרות המאוישות בה. למשל, אפשר כי מנהל פרויקטים ישמש גם כממונה אבטחת מידע וכדומה.

הביקורת סבורה כי בהסתכלות ארוכת טווח, המביאה בחשבון את כלל המשימות הנוכחיות והעתידיות, כמו גם את השינויים הדיגיטליים הנדרשים בעת הזו למועצה, שינוי המבנה הארגוני של מחלקת מערכות מידע כפי הצעת הביקורת, הוא אשר ייתן מענה מיטבי לכלל האתגרים וההזדמנויות הטכנולוגיות העומדים לפתחה של המועצה.

לסיכום ובהתייחס לכלל האמור מעלה, הביקורת סבורה כי נדרש דיון מעמיק בנוגע לתפיסה הדיגיטלית במועצה. האם אנו מאמצים תפיסה כוללת, לפיה אנו עוברים תהליכי דיגיטציה כלפי חוץ (מול ספקים, ישובים, תושבים וכו')? האם אנו סבורים כי יש לייעל את תהליכי העבודה באופן דיגיטלי רק כלפי פנים (עובדים, משאבי אנוש, רכש, שכר וכו')? אלו שאלות שראוי שיבחנו הן ביחס לאופייה של המועצה ומוכנותה לשינויים דיגיטליים, והן ביחס לעלות תקציבית אל מול פוטנציאל התועלת בכל אחד מן השינויים המוצעים.

התייחסויות כלליות לממצאי הביקורת:

מנמ"ר המועצה: "ברצוני להודות למבקר על ביצוע ביקורת מקיפה ומקצועית, עם דו"ח מפורט וענייני. הממצאים שסופקו הם בעלי ערך רב ועוזרים לי ולארגון להבין טוב יותר את נקודות החולשה שלנו, אך גם מספקות מבט כיצד העתיד צריך להיראות בנושא כה חשוב ומשמעותי. אני רואה באבטחת המידע עדיפות עליונה. ממצאים אלו ישמשו אותי לבניית תוכנית פעולה עבור כל נושא וממצא אשר צוין בדו"ח. אשמח לשיתף עם הביקורת את ההתקדמות שלנו.

עם זאת, ועל מנת שנוכל ליישם זאת בצורה המיטבית, חשוב לעשות מאמץ ארגוני במתן הכלים והמשאבים המפורטים בדו"ח, לצד חשיבה טכנולוגית וקידום תהליך הדיגיטציה ומעבר לשלב דאטאפיקציה. שינוי זה יוביל לתובנות המייצרות ערך לארגון".

מנהלת אגף משאבים ארגוניים: "מברכת את תהליך הביקורת שמהווה תשתית לשיפור וייעול המערך".

מנכ"ל המועצה: "לעניין צירוף המנמ"ר לישיבות ההנהלה, אני מציע שהדבר יבחן על ידי הנהלת המועצה הבאה. נושא מוקד שירות פנים הוא רעיון מבורך ואני חושב שראוי להקים מוקד כזה שייתן מענה במגוון תחומים לכלל העובדים. הפונקציות במבנה הארגוני שהציע המבקר מקובלות עליי, למעט הסתייגות מגיוס מפתח תוכנה, משום שניתן ומומלץ להשתמש בתוכנות מדף. תודה למבקר על הדו"ח היסודי והמקיף ועל הירידה לעומקם של דברים. ראוי שהמועצה תפעל ליישום כל המלצות המבקר".

יועמ"שית המועצה: "יש לברך על נושא הביקורת ולגשר בהקדם על הפערים שנוצרו בתחום".

גזבר המועצה: "אני מברך על הביקורת, יש בה כדי לעמוד על הפערים. החלטה על מבנה ארגוני נדרשת להיעשות אל מול החלטה על הקצאת משאבים ושימוש מיטבי בכספים, במקביל ליכולת לנצל באופן מיטבי כספים חיצוניים. יש מקום לערב את המנמ"ר בהליכים רלוונטיים מראשיתם, על מנת להביא לשימוש מוגבר במערכות דיגטליות בראיה של התייעלות ושיפור השירות".

נספחים

נספח א

אינדקס נהלים

מועצה אזורית אשכול

שם הנוהל: אינדקס נהלים	מס' הנוהל: 1	עדכון מס': 1
עדכון אחרון: 14/1/24	תאריך עדכון: 14/1/2024	דף מס': 1
		מתוך: 5

מועצה האזורית אשכול

אינדקס נהלים

מהדורות מסמך:

מס"ד	תאריך	עודכן ע"י	תיאור השינוי
1	14/1/24	עזרא דיין	גרסה ראשונה
2			
3			

בקרת מסמך:

גורם	פרטי גורם	תפקיד	תאריך	חתימה
עורך	עזרא דיין	ממונה אבטחת מידע המועצה	14/1/24	עזרא דיין
בודק	יגאל דויט	מנמ"ר המועצה		
מאשר	נר ים	מנכ"ל המועצה		

מועצה אזורית אשכול

שם הנוהל: אינדקס נהלים	מס' הנוהל: 1	עדכון מס': 1
עדכון אחרון: 14/1/24	תאריך עדכון: 14/1/2024	דף מס': 2
	מתוך: 5	

1. אינדקס נהלים, טפסים ונספחים

הערות מראה מקום הצהרת ישימות	תאריך אישור	סטטוס	מטרת המסמך	המסמך	ספרור	
נהלים						
	8/1/24	טופל	כלל ההגדרות והמושגים בתחום אבטחת מידע המופיעים בנהלים ובנספחים	פרק הגדרות	מסמך 20	
	8/1/24	טופל	הגדרת מדיניות אבטחת המידע הארגונית ותפיסת המועצה ובעלי תפקידים בתחום אבטחת מידע	נוהל מדיניות אבטחת מידע	נוהל 1	
	8/1/24	טופל	הנחיות אבטחת מידע ארגונית של העובד ושל	הנחיות אבטחת	נוהל 2	

מועצה אזורית אשכול

שם הנוהל: אינדקס נהלים	מס' הנוהל: 1	עדכון מס': 1
עדכון אחרון: 14/1/24	תאריך עדכון: 14/1/2024	דף מס': 3
		מתוך: 5

			הארגון בזמן קליטה /עזיבה של העובד	מידע לעובדים		
	8/1/24	טופל	תהליכי עבודה מול ספקים חיצונים במימד הפיסי והקרבנטי	נוהל ספקים-אבטחת מידע	נוהל 3	
	8/1/24	טופל	מיסוד ניהול אבטחת מידע ומאגרי המידע	נוהל מאגרי מידע	נוהל 4	
	9/1/24	טופל	פעולות ושיטות עבודה מבעי תקפידים השונים בתחום אבטחת מידע בזמן אירוע סייבר	שיטות עבודה בזמן אירוע אבטחת מידע	נוהל 5	
	9/1/24	טופל	הגדרת כללי אבטחת מידע ארגוניות לשימוש בנכסים הקשורים בעיבוד מידע	נוהל הנחיות מידע ארגוניות אבטחת מידע	נוהל 6	

מועצה אזורית אשכול

שם הנוהל: אינדקס נהלים		מס' הנוהל: 1	עדכון מס': 1
עדכון אחרון: 14/1/24	תאריך עדכון: 14/1/2024	דף מס': 4	מתוך: 5

			ושימוש בסיווג מידע לפי סוג הנכס והמדיה			
	10/1/24	טופל	דרישות הצבת מצלמות במרחב הציבורי	נוהל מצלמות	נוהל 7	
	8/1/24	טופל	דוח פירוט הדרכות אבטחת מידע ורשימת עובדים	דוח הדרכות	טופס 30	
יש לצרף לכלל מכרזי ספקי מערכות מידע	8/1/24	טופל	טופס הצהרה לשמירה על סודיות לקבלן מחשוב ומערכות מידע	טופס שמירה סודית קבלן	טופס 32 (נמצא בנוהל 9)	
יש לצרף לכלל מכרזי ספקי מערכות מידע	8/1/24	טופל	נספח הנחיות אבטחת מידע עבור ספקי מערכות מידע- כיצד לאבטח את המערכת	נוהל אבטחת מידע - מערכות מידע	נספח 22 (נמצא בנוהל 9)	
יש לצרף לכלל מכרזי ספקי	8/1/24	טופל	דרישות החלות על ספק	נספח הפרדות	נספח 45 (נמצא בנוהל 9)	

מועצה אזורית אשכול

שם הנוהל: אינדקס נהלים	מס' הנוהל: 1	עדכון מס': 1
עדכון אחרון: 14/1/24	תאריך עדכון: 14/1/2024	דף מס': 5
		מתוך: 5

מערכות מידע			מערכות בעת סיום תקפידו			
----------------	--	--	---------------------------	--	--	--

נספח ב

תקציב מחלקת מערכות מידע לשנת 2024

כרטיס	שם כרטיס	תקציב הכנסות	תקציב הוצאות	תקציב תקופתי	בצוע	שריון	יתרה	דרישה	ית'+דרישה
1616000110	מחשוב משכורת כוללת		710,000 ח	710,000.00 ח	314,685.20 ח	0.00	395,314.80 ז	0.00	395,314.80 ז
1616000470	מכונות כתיבה ואחזקתם-ת		15,000 ח	15,000.00 ח	1,936.00 ח	0.00	13,064.00 ז	0.00	13,064.00 ז
1616000511	מיחשוב אירוח וכיבוד		2,000 ח	2,000.00 ח	0.00	0.00	2,000.00 ז	0.00	2,000.00 ז
1616000523	מיחשוב דמי חבר		1,000 ח	1,000.00 ח	800.00 ח	0.00	200.00 ז	0.00	200.00 ז
1616000530	אחזקת מכוניות וביטוח		4,000 ח	4,000.00 ח	13,331.41 ח	0.00	9,331.41 ח	0.00	9,331.41 ח
1616000540	בולים טלפון ומברקים		20,000 ח	20,000.00 ח	1,950.21 ח	0.00	18,049.79 ז	0.00	18,049.79 ז
1616000541	סלקום		4,000 ח	4,000.00 ח	467.52 ח	0.00	3,532.48 ז	0.00	3,532.48 ז
1616000550	מיחשוב -הוצ' פירסום		3,000 ח	3,000.00 ח	448.80 ח	0.00	2,551.20 ז	0.00	2,551.20 ז
1616000570	עבוד נתונים אוטומציה		195,000 ח	195,000.00 ח	84,589.70 ח	0.00	110,410.30 ז	0.00	110,410.30 ז
1616000571	מיחשוב רישיונות		100,000 ח	100,000.00 ח	45,088.85 ח	0.00	54,911.15 ז	0.00	54,911.15 ז
1616000680	מיחשוב הוצאות שונות		4,000 ח	4,000.00 ח	0.00	0.00	4,000.00 ז	0.00	4,000.00 ז
1616000681	תקציב עזר מיחשוב	620,000 ז	620,000 ז	620,000.00 ז	25,939.00 ח	0.00	645,939.00 ח	0.00	645,939.00 ח
1616000725	מיחשוב -גרפיטי		4,000 ח	4,000.00 ח	0.00	0.00	4,000.00 ז	0.00	4,000.00 ז
1616000740	מיחשוב כלים מכשירים וציוד		135,000 ח	135,000.00 ח	4,984.00 ח	0.00	130,016.00 ז	0.00	130,016.00 ז
1616000750	עבודות קבלניות-פרויקט מי		75,000 ח	75,000.00 ח	0.00	0.00	75,000.00 ז	0.00	75,000.00 ז
1616000753	מיחשוב-שכר בחשבונית		380,000 ח	380,000.00 ח	0.00	0.00	380,000.00 ז	0.00	380,000.00 ז
		0.00	1,032,000 ח	1,032,000.00 ח	494,220.69 ח	0.00	537,779.31 ז	0.00	537,779.31 ז

סה"כ כללי

נספח ג

אישור תקצוב- "הציר הדיגיטלי"

כ' אלול תשפ"ג

06 ספטמבר 2023

לכבוד

מר גדי ירקוני

ראש המועצה

מועצה אזורית אשכול

שלום רב,

הנדון: אישור יציאה לדרך עבור הציר הדיגיטלי החלטת ממשלה עוטף עזה

מס' התחייבות - 1001481389

מכתב זה נשלח אליכם בהמשך להגשת תכנית עבודה דיגיטלית במסגרת "הציר הדיגיטלי" בהחלטת ממשלה עוטף עזה.

בתאריך 31.03.22 הוגש לאגף חדשנות ודיגיטציה ברשויות המקומיות שבמשרד הפנים ("האגף") מפרט טכני למימוש התקציב של הציר הדיגיטלי (מצ"ב). להלן פירוט הפרויקטים במסגרת המפרט הטכני:

סעיף	אומדן עלות (כולל מע"מ)	החלטה
הכשרות לאוריינות דיגיטלית-	143,000 ₪	אושר ביציאה לדרך קודם
פלטפורמה דיגיטלית למילוי טופס 101	50,000 ₪	אושר ביציאה לדרך קודם
יועץ דיגיטלי לליווי התכנית	100,000 ₪	אושר ביציאה לדרך קודם
יועץ סייבר	45,950 ₪	אושר ביציאה לדרך קודם 26530
הקמת יכולת פנייה לרשות במייל, אתר ובוט ווטסאפ ומערכת ממוחשבת לניהול פניות ציבור	50,000 ₪	אושר ביציאה לדרך קודם
פלטפורמה לשיתוף ציבור	49,530 ₪	אושר ביציאה לדרך קודם
מערכת לניהול רכש ומכרזים	36,472 ₪	אושר ביציאה לדרך קודם
מערכת שליטה ובקרה רשותית- מבוססת בינה מלאכותית. דשבורד מעקב אחר תכניות עבודה.	28,128 ₪	אושר ביציאה לדרך קודם
תשתיות פיזיות	250,000 ₪	אושר ביציאה לדרך קודם
תוכנת מוקד CRM	217,620 ₪	אושר ביציאה לדרך קודם
מערכת טלפוניה IP	300,000 ₪	אושר ביציאה לדרך קודם
ענן 365	450,000 ₪	אושר ביציאה לדרך קודם
קידום דיגיטלי חדרי הישיבות במועצה	30,000 ₪	מאושר
מערכת למשוב – תהליך הערכת עובדים	60232 ₪	מאושר
מערכת לניהול מלאי	63180 ₪	מאושר
שילוט דיגיטלי	150000 ₪	מאושר
סהכ תכניות מאושרות-	2,023,412 ₪	

בהמשך לכך, ולאחר קיום ועדה מקצועית לבחינת הבקשות, אנו שמחים להודיעכם על אישור יציאה לדרך של הציר הדיגיטלי בהחלטת ממשלה עוטף עזה על סך 2,023,412 ₪ מטעם משרד הפנים למימון הפרויקטים המאושרים לעיל, וזאת בהתאם לתנאים המפורטים להלן:

1. מגבלת תקציב:

הסכום הכולל של המפרטים שהוגשו עומד על 2,023,412 ₪ כולל מע"מ, לרשות מאושר סכום של 2,121,266 ₪ כולל מעמ

את ההפרש על סך 97,854 ₪ לא ניתן לאשר ללא אישור חדש ממשרד הפנים.

שימו לב- אין לקדם פרויקטים שאינם מאושרים ללא קבלת אישור בכתב חתום ע"י היחידה המקצועית והחשבות.

2. מעקב ובקרה:

משרד הפנים שומר לעצמו את הזכות לקיים תהליכי בקרה על ביצוע הפרויקטים ולדרוש מהמועצה כל חומר שיידרש לצורך תהליכים אלו. במקרה של אי-סדרים, רשאי המשרד לעכב את העברת התקציב.

מס' התחייבות- 1001481389

יש לאשר קבלת מכתב זה והתנאים המופיעים בו באמצעות דוא"ל חוזר.

סיגל כהן

מנהלת תחום התקשרויות, רכש ופיקוח תקציבי

משרד הפנים

ד"ר שרון אפריל

מובילת התכנית הממשלתית לטרנספורמציה

דיגיטלית לשלטון המקומי

משרד הפנים

נספח ד

פירוט העבודות בהסכם מול היועץ החיצוני

הצעת מחיר שירותי סייבר

מועצה אזורית אשכול

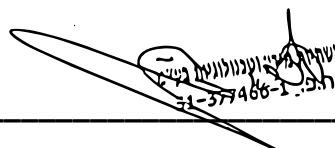

תשתיות מידע וטכנולוגיות בע"מ

הנדון : בקשה להצעת מחיר

הינך מוזמן בזה להגיש הצעת מחיר : לשירותי סייבר

1. המועצה האזורית אשכול פונה מעת לעת ליועצים/מפקחים/ מטפלים וכדומה לבחינת התקשרויות בנושאים שונים.
 2. באפשרותך להגיש הצעת מחיר על פי המפרט המצורף (נספח א') המהווה חלק בלתי נפרד ממסמך זה.
 3. יש לנקוב סכום בהצעת המחיר על גבי המפרט בלבד.
 4. הסכום הנקוב יהיה בשקלים וכולל מע"מ (אלא אם כן צוין אחרת).
 5. **הצעת המחיר תקפה למשך 6 חודשים.**
 6. תנאי תשלום: שוטף+ 45 ימים מתום החודש הקלנדרי שבו מוגש החשבון.
 7. המועצה רשאית להזמין חלק מהשירות, לפצל ביצוע השירות בין מספר מציעים ואינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
 8. בשקלול ההצעה, תינתן עדיפות של 5 % למציעים תושבי המועצה האזורית אשכול. "מציע תושב אשכול" – לצורך בקשה להצעת מחיר זו, יוגדר כדלקמן:
מציע שמתגורר בתחום השיפוט של מ.א. אשכול לפחות מאז 1.1.2020. להוכחת האמור, על המציע לצרף להצעתו צילום ת.ז. (כולל הספח או החלק ב-ת.ז. שבו רשומה כתובתו של המציע) וכן לצרף אישור תושב מגזברות המועצה.
 9. במקרה של שינוי בפרטי העסק (עוסק מורשה ושם העסק) – נא להודיע מיידית.
 10. **על המציע לחתום על חוזה התקשרות שמצורף לבקשה וכן על אישור קיום ביטוחים .**
 11. **החובה יחתים את חברת הביטוח שלו על אישור קיום הביטוחים ללא מחיקות וללא שינויים .**
 12. הצעת מחיר שלא תישא את חתימת המציע בעמוד זה לא תעלה לדיון.
- את ההצעה יש להגיש בדוא"ל לאגף/מחלקה : מערכות מידע ומחשוב והעתק : למנהלת התקשרויות אירית חטינה : irit@erc.org.il**

חתימה וחתומת של המציע:

אבשלום
אוהד
אורים
בארי
בני נצרים
גבולות
דקל
חולית
יבול
ישע
יתד
כיסופים
כרם שלום
מבטחים
מגן
נווה
ניר יצחק
ניר עוז
נירים
סופה
עין הבשור
עין השלושה
עמיעוז
פריגן
צאלים
צוחר
רעים
שדה ניצן
שדי אברהם
שלומית
תלמי אליהו
תלמי יוסף

נספח א': מפרט ההצעה.

רקע לעבודה

במועצה אזורית אשכול אין ממונה אבטחת/הגנת המידע נכון לעכשיו, ולאור האיומים הגוברים לתקיפות סייבר, נדרש לבצע אישור קו בנושא, לבדוק פערים, לבצע מבדקים ולקבל המלצות לטיפול ע"פ סדר עדיפויות.

משך הפרויקט

12 חודשים

מפרט העבודות

להלן פירוט השירותים הנדרשים בעבודה

- א. סקרי סיכוני אבטחת מידע ובניית תוכנית עבודה שנתית ליישום והמלצות מבדקי חדירה
- ב. כתיבת סט נהלי אבטחת מידע ומסמך מדיניות אבטחת מידע
- ג. מודעות עובדים, הדרכות להגברת מודעות עובדים ושליחת הנחיות ארגוניות בשוטף
- ד. העלאת מודעות עובדים - כ-3 הדרכות בשנה
- ה. סיוע שוטף, בקורות שוטפות, ביקורת ותאימות
- ו. דוח תחקיר אירוע ומתן המלצות
- ז. מעקב שוטף ובקרה מול ספק מחשוב
- ח. עמידה בדרישות הביקורות הכנת הארגון והספקים
- ט. והנחיות עבודה בנושא סייבר

תנאי סף מקצועיים נדרשים

- א. על המציע להיות בעל ניסיון מעשי בעבודות: מתן שירות ויעוץ סייבר בלפחות 3 רשויות מקומיות
- ב. על המציע להיות בעל ניסיון מעשי בניהול של פרויקטים: בנושא סייבר והגנת סייבר לפחות 5 שנות ניסיון

החלטה אודות הזוכה תיקבע לפי ניקוד משולב 70 נקודות, הצעת מחיר ו 30 נקודות מרכיב איכות. כך, שמציע שיתן את הצעת המחיר הזולה ביותר, יזכה לניקוד מקסימלי של 70 נקודות עבור המרכיב

הכספי. הציון של שאר המציעים בגין סעיף זה, יקבע באופן יחסי, ע"פ היחס בין המחיר המוצע, לבין ההצעה הנמוכה ביותר.
ניקוד האיכות יינתן עד _____ לפי הקריטריונים הבאים בהתייחס לעובד המיועד לניהול פרויקט המציע בעצמו או מי מטעמו (על המציע לצרף אסמכתאות לצורך קבלת הניקוד):

- עד _____ נקודות- ניסיון _____
- עד _____ נקודות- התרשמות מהמציע וניסיונו וכן מהמלצות שיצרף המציע להצעתו וכן מהתרשמות מול הגופים שנתנו המלצות למציע או שלהם נתן המציע שירות ב-5 השנים האחרונות.

שלבי חלוקת התשלום לפי שלבי העבודה ובאחוזים :

1. כל שלישי (4 חודשים) בו בצעו המשימות בהתאם לדרישות.

הצעת המחיר - עלות העבודה כולל מע"מ : 40,950 ש"ח

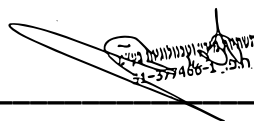
את ההצעה יש להגיש : עד לתאריך: 31/08/2023 עד השעה: 12:00

לאימל : cio@erc.org.il והעתק ל אירית חטינה מנהלת

ההתקשרויות irit@erc.org.il

ח.פ. 1-377486-1

שם המציע : תשתיות מידע וטכנולוגיות בע"מ חתימה :

ח.פ. 1-377486-1

חותמת : _____ כתובת : משה לוי 14 ראשון לציון.

ב ב ר כ ה

נספח ה

הסכם התקשרות מול חברת א.ש. בינה

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023

מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

נספח ג' – הסכם התקשרות

הסכם

6/6/23 שנערך ונחתם במשרדי המועצה האזורית אשכול ביום

בין

מועצה אזורית אשכול

(להלן - "המועצה" / "המזמין")

- מצד אחד -

לבין

א.ש. בניה, בע"מ, רחוב הירוק 4, אשכול
המחל 6/6 בית שמש

(להלן - הספק)

- מצד שני -

- והמועצה פרסמה מכרז פומבי מספר 7/2023 לאספקת השירותים כהגדרתם להלן (להלן: "המכרז") לשירותי רכישת, שדרוג, תפעול ותחזוקה למערכת CRM, הכל כמפורט במסמכי המכרז ונספחיו (להלן - השירותים);
- והואיל: והצעת הספק זכתה במכרז;
- והואיל: והמועצה פנתה לספק לצורך רכישת השירותים - בשיטה ובאופן שנקבעו במכרז;
- והואיל: והספק מצהיר כי הוא בעל האמצעים הנדרשים, הניסיון, המומחיות, המיומנות וכח האדם המיומן, הדרושים לשם מתן השירותים באופן מקצועי למועצה;
- והואיל: וברצון הצדדים להסדיר את פרטי התקשרותם בהסכם זה.

לפיכך הוסכם, הותנה והוצהר בין הצדדים, כדלקמן:

1. המבוא והנספחים להסכם:

- 1.1. המבוא, המכרז והנספחים להסכם ולמכרז מהווים חלק בלתי נפרד הימנו.
- 1.2. כותרות הסעיפים בהסכם אינן מהוות בסיס לפירושו ותשמשה לנוחות והתמצאות בלבד.

א.ש. בניה
הדרכה, יעל יעל יעל בע"מ
ח.פ. 514397473

41

חתימת המציע:

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל יבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023 מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

1.3. במקרה של סתירה, אי-התאמה, או דו-משמעות בין הוראה בהסכם להוראה בנספחים, תגברנה הוראות ההסכם, אלא אם הוסכם במפורש ובכתב אחרת בין הצדדים.

2. מטרת ההתקשרות ותקופתה:

- 2.1. במסגרת התקשרות זו ירכוש המזמין מהספק את השירותים.
- 2.2. הספק מתחייב לספק למזמין את השירותים בהתאם למפורט בהסכם ועל-פי מסמכי ותנאי המכרז, כשהם תואמים את הדרישות והמפרטים הנדרשים במכרז - וזאת תוך 7 ימים ממועד חתימת הסכם זה, אלא אם הודיעה המועצה לספק על מועד מסירה מאוחר יותר.
- 2.3. תחילת ההסכם הינה מיום החתימה על החוזה ותוקפו ל- 36 חודשים (להלן - **תקופת ההסכם**), אלא אם בוטל/הופסק על-ידי המועצה קודם לכן.
- 2.4. למועצה שמורה הזכות להאריך את תקופת ההתקשרות ב-2 (שתי) תקופות נוספות, בנות 12 חודשים כל אחת (להלן - **תקופות ההארכה**), והכל על פי שיקול דעתה הבלעדי של המועצה. כלל הוראות ההסכם יחולו גם על תקופות ההארכה ככל שיהיו- בשינויים המתחייבים.
- 2.5. מבלי לגרוע מהאמור, רשאית המועצה להודיע לספק על רצונה בהפסקת ההתקשרות, בהודעה בכתב של 30 ימים מראש, ולספק לא תהיה כל טענה בעניין.
- 2.6. הספק מתחייב לספק את השירותים לאורך כל תקופת ההסכם ותקופות ההארכה (ככל שתהיינה). מבלי לגרוע מהאמור לעיל, הספק מתחייב שלא לחדול מיוזמתו ממטן השירותים, מכל סיבה שהיא, ללא התראה מוקדמת בכתב למועצה של 3 חודשים לפחות - וזאת מבלי למעט מחובת הספק לספק את השירותים לאורך כל תקופת ההסכם.

3. הצהרות הספק:

- הספק מצהיר ומאשר בזאת, כדלקמן:
- 3.1. כי הוא בעל הזכויות הקנייניות, זכויות היוצרים, זכויות הפטנט וכן כל הזכויות האחרות בכל תוכנה בה הוא עושה שימוש לצורך ביצוע השירותים וכי לא קיימת כל מניעה חוקית, חוזית או אחרת, מבחינתו או מבחינת צד ג', להתקשרות בהסכם.
 - 3.2. כי צרכי הלקוח והדרישות כפי שפורטו במפרט ובתיק המערכת ניתנים להשגה באמצעות שירותי מיקור חוץ שיינתנו ע"י הספק וכי בכוחו של הספק לספק שירותים אלו בדייקנות וברמת השירות הנדרשת, כמפורט בתיק המערכת והוראות הסכם זה.
 - 3.3. כי עבודתו עבור הלקוח בהתאם להסכם זה תהיה מונחית ע"י שיקולי טובתו של הלקוח.

א.ש. בינה
הדרכה, שיווק ופיתוח בע"מ
חתימת המציע: 514397113.פ.ח.

42

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל ויבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023

מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

- 3.4. לשתף פעולה בצורה טובה ויעילה עם המועצה ו/או המועצה.
- 3.5. כי אין במילוי התחייבויותיו כלפי המועצה משום הפרת זכויות קנייניות של גורם אחר, לרבות הפרה של זכויות סימני מסחר, סוד מסחרי או פטנט.
- 3.6. כי הוא בעל ותק, ניסיון ומיומנות מוכחים בכל הקשור לביצוע השירותים.
- 3.7. כי יש לו אישור תקף לפי חוק עסקאות גופים ציבוריים (אכיפת ניהול חשבונות), תשל"ו-1976.
- 3.8. כי הוא עומד בדרישות חוק עסקאות גופים ציבוריים, תשל"ו-1976 לעניין תשלום שכר מינימום והעסקת עובדים זרים.
- 3.9. כי המזמין מסר לו את כל הפרטים הנדרשים בקשר עם התחייבויותיו על-פי המכרז וההסכם ולאחר שבדק את כל הפרטים הנדרשים, הוא מסכים להתקשר עם המזמין בהסכם לאחר שמצא כי הוא מסוגל לקיים את מלוא ההתחייבויות לפיו, וכי התמורה הקבועה למילוי התחייבויותיו במכרז הולמת ונאותה.
- 3.10. כי הוא מפעיל מוקד תמיכה הפעיל בשעות ובימים שהוגדרו על ידי המזמין, וכי הוא מעסיק עובדים במספר מתאים לצורך הפעלת מוקד זה.
- 3.11. כי הוא בעל ידע וניסיון רבים לאספקת השירותים, וכי יעניק את שירותים על-ידי אנשי מקצוע מעולים ולשביעות רצונו המלאה של המזמין.
- 3.12. כי ימלא את חובות המפרט ותנאי ההתקשרות, כפי שנמסרו לו ובהתאם להוראות שיימסרו לו מעת לעת.
- 3.13. כי הספק ו/או מי ממנהליו ו/או מי ממורשה החתימה שלו, לא חורשו בעבירה פלילית שיש עמה קלון או בעבירה פלילית הכרוכה באלימות או בעבירות מרמה וזאת בשלוש (3) השנים שקדמו למועד חתימת ההסכם וכי למיטב ידיעתו, לא מתנהלים נגד מי מבין המנויים לעיל חקירה פלילית או הליכים משפטיים בגין עבירה פלילית כאמור. הספק יודיע למזמין עם היוודע לו על חקירה פלילית, הליכים משפטיים או כתב אישום שיוגש, כאמור.
- 3.14. כי ידווח למזמין מיד על כל שינוי שחל בנכונות הצהרותיו אלה.

4. התחייבויות הספק:

הספק מתחייב בזאת, כדלקמן:

- 4.1. למלא באופן דווקני את התחייבויותיו במכרז, לרבות אלו הכלולות בנספחי המכרז בנספחי המכרז.

א.ש. בינה
הדרכה, שיווק ופיתוח בע"מ
ח.פ. 51439717

43

חתימת המציע:

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל יבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023 מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

4.2. להודיע למועצה מיד על כל שינוי ו/או על כל מניעה ו/או מגבלה ביחס להמשך ההתקשרות ו/או אספקת השירותים.

4.3. לפעול במיומנות ובמקצועיות בביצוע השרותים, כל זאת בהתאם להוראות המכרז ולהוראות המזמין, כפי שיימסרו לו מעת לעת.

4.4. לדווח למזמין על כל תקלה/פגם בביצוע השרותים, מיד עם גילויים וכן על ביצוע תיקונים.

5. ערבות ביצוע:

5.1. להבטחת מילוי כל התחייבויותיו עפ"י חוזה זה, ימציא הספק, במעמד וכתנאי לחתימת החוזה, ערבות בנקאית בסך עשרה אחוז (10%) מגובה ההתקשרות השנתית (כולל מע"מ). הערבות לביצוע הינה ערבות אוטונומית, צמודה למדד ובלתי מותנית. נוסח הערבות מפורט בנספח ט. למען הסר ספק, ה"התקשרות השנתית" לענין סעיף זה הינה גובה התשלום החודשי כפול 12 בתוספת עלות הקמת המערכת ועלות חבילת המסרונים.

5.2. הערבות תעמוד בתוקפה עד לחלוף תשעים (90) ימים לאחר תום תקופת החוזה. הוארכה תקופת החוזה - מתחייב הספק להאריך תוקף הערבות בהתאם ולהגיש לפני תום הערבות הקודמת. במקרה בו חולטה הערבות, כולה או מקצתה, ימציא הספק ערבות חדשה כך שישלים את גובה סכום הערבות השלם, וזאת בתוך 7 ימים ממועד החילוט. לא המציא הספק ערבות נוספת במקום הערבות או חלק הערבות שחולט, ומבלי לגרוע מזכויותיה של המועצה על פי החוזה וכל דין, תהא המועצה רשאית לחלט את סכום הערבות שהיה על הספק להמציא מתוך יתרת כל ערבות המצויה בידיה. מבלי לגרוע מכל סעד אחר, קיום הוראה זו מהווה תנאי לביצוע תשלומים לספק והפרתה, ככל שלא תוקנה בתוך 5 ימים מיום הוצאת דרישה בכתב בעניין לספק, תהווה הפרה יסודית.

5.3. כל העלויות הכרוכות בהוצאת הערבות תחולנה על הספק.

5.4. אין בגובה הערבות לשמש כל הגבלה או תקרה להתחייבויותיו של הספק.

5.5. בכל סכום שיתקבל ממימוש הערבות תשתמש המועצה לצורך כיסוי התחייבויות הספק עפ"י החוזה, (לרבות לשם גביית פיצויים מוסכמים), או שכל סכום, כאמור, יוחזק על ידי המועצה, לפי העניין, והכל על מנת להבטיח ביצוע התחייבויות הספק בהתאם לקבוע בחוזה. המועצה לא תהא חייבת להשקיע סכומים שיתקבלו ממימוש ערבות ובשום מקרה לא תהא אחראית לקבלת פירות בשיעור מסוים או בכלל לגבי כספי מימוש. ההתחשבויות לגבי כספים כאמור תיעשה תמיד בערכים נומינליים.

6. לוח זמנים:

6.1. הספק מתחייב לבצע את השרותים באופן נמרץ ושוטף, מבלי לגרום לעיכובים ובהתאם ללוח הזמנים כפי שייקבע על-ידי המזמין.

א.ש. בינה
הדרכה, שיווק ופיתוח בע"מ
ח.ס. 514397133

44

חתימת המציע:

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל יבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023 מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

- 6.2. אי עמידה בלוחות הזמנים כפי שנקבעו במפרט SLA תחייב את הספק בתשלום פיצוי למועצה בהתאם לאמור במפרט SLA.
- 6.3. במקרה בו לא נקבע מועד לפעולה, יהיה על הספק, למרות אי קביעת המועד, לבצע את הפעולה הנתונה בזמן סביר, ברציפות ובהתחשב בצורכי המזמין.
7. **איסור העברת ההסכם והעסקת קבלני משנה:**
- 7.1. הספק אינו רשאי להסב ו/או להמחות ו/או להעביר ו/או לשעבד את זכויותיו וחובותיו בהתאם להסכם, כולן או מקצתן, לאחר/ים, אלא אם הדבר אושר בכתב ובמפורש על-ידי המזמין.
- 7.2. העברת 25% מהשליטה בספק לאחר, בין אם בבת אחת ובין אם לשיעורין, תחשב כהעברה אסורה, אלא אם הדבר הוסכם עם המזמין, מראש ובכתב.
- 7.3. הספק אינו רשאי להעסיק קבלני משנה כלשהם לביצוע השרותים, אלא אם הדבר אושר מראש ובכתב על-ידי המזמין וביצוע של פעולה כאמור, ללא אישור המזמין, יהווה הפרה של הוראות הסכם זה, לרבות דרישת שמירה על סודיות.
- 7.4. מבלי לגרוע מן האמור לעיל, העסיק הספק קבלן משנה לצורך הפעלת התוכנה ו/או המערכת, יהיה הוא אחראי באופן בלעדי כלפי המזמין ביחס לפעולתם, תקינותם, האחזיות בגינם וכן הלאה, וכלל התחייבויות הספק במכרז יחולו בהתאמה גם ביחס לשרותים אלו.
- 7.5. למען הסר ספק, הספק לא יהיה זכאי לכל תשלום נוסף בגין שירותים המסופקים על-ידי קבלני המשנה הפועלים מטעמו.
8. **הספק קבלן עצמאי / העסקת עובדים:**
- הספק מצהיר ו/או מתחייב, כדלקמן:
- 8.1. כי הוא בעל עסק עצמאי במסגרתו יבצע את השרותים וכי אין בהסכם כדי ליצור בין הספק למזמין או מי מטעמו יחסי עובד ומעביד וכי הוא וכל מי מטעמו ייחשבו כעובדי הספק ולא יהיו בינם לבין המזמין יחסי עובד ומעביד כלשהם.
- 8.2. כי בינו לבין המזמין אין יחסי שליחות/סוכנות/שותפות וכי הספק אינו מורשה או זכאי להתחייב או לחייב את המזמין כלפי צד ג'.
- 8.3. כי כל התשלומים לעובדי הספק, לרבות שכר עבודה, זכויות סוציאליות, ניכויים, תשלומים למס הכנסה וביטוח לאומי, הוצאות נסיעה תשלומי חובה או תשלומים אחרים, וכן כל יתר ההוצאות, הסיכונים והאחריות בקשר עם ההסכם יחולו על הספק בלבד וישולמו על-ידו במלואם ובמועד - והמזמין לא יהא אחראי לכך, בכל אופן וצורה.

א.ש. ביה

הדרכה, יעוץ ופיקוח בע"מ
ח.פ. 51439177

45

חתימת המציע :

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל ויבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023 מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

- 8.4. כי עסקו אינו עסק למתן שירותי תיווך כ"א, כי הוא אינו קבלן כ"א וכי חוק העסקת עובדים על-ידי קבלני כ"א אינו חל עליו.
- 8.5. הספק מצהיר כי הוא נותן שירותים גם לאחר/ים וכי אינו משתלב במסגרת הארגונית של המועצה ואין בכוונתו לעשות כן.
- 8.6. הספק מאשר ומסכים בזאת לא לטעון ולא להעלות טענות בפורום או במועד כלשהו שיהא בהן כדי לפגוע באמור לעיל לעניין מעמדו כקבלן עצמאי, או לעניין העדר יחסי מעביד- עובד בין הצדדים ו/או בין המועצה לעובדי הקבלן.
- 8.7. הספק מתחייב בזאת לשפות את המועצה כנגד כל דרישה ו/או תביעה לתשלום בקשר עם העניינים המצויים באחריותו של הספק בהתאם להוראות הדין לרבות החלטה בדבר קיום של יחסי עובד – מעביד בין המועצה לבין מי מהעובדים, ו/או הנובעים מקביעה בדבר קיום יחסים, כאמור, ו/או הקשורים בקביעה, כאמור ו/או שעילתם ביחסי עובד – מעביד בקשר לעובדים הנ"ל, ובכלל זה מתחייב הספק ולפצות את המועצה בגין כל נזק שיגרם לה ו/או בגין כל הוצאה שתוציא לצורך ניהול ההתגוננות הנדונה, לרבות שכר- טרחת עורך-דין ומע"מ כדין ו/או כל הוצאה אחרת שתושט עליה בקשר עם העניינים המצויים באחריותו, כאמור, ובלבד שניתנה לספק האפשרות לנהל את ההתגוננות בגין כל תביעה, כאמור, בשיתוף פעולה מצד המועצה. בחר הספק שלא לפעול בעניין התביעה, הרי שהוא מוותר בזאת על כל טענה ו/או דרישה ו/או תביעה נגד המועצה בכל הקשור לדרך בה בחרה המועצה להתגונן ולעלותה.
- 8.8. כי האמור בפרק זה לחסכם יחול, בין אם תעלה התביעה כלפי המזמין על-ידי הספק ובין אם תעלה על-ידי עובד של הספק ו/או על-ידי חליפם ו/או עזבונם ו/או יורשיו ו/או צד ג' אחר ובהקשר זה יראו את הספק כמחויב בהשבה דלעיל לפני ביצוע תשלום כלשהו לספק.
9. הגבלת הוצאות:
- 9.1. הספק אינו רשאי לגרום לכל הוצאה או תשלום, בשם המזמין או עבורו, בקשר לביצוע השרותים, אלא אם קיבל את הסכמת גזבר המזמין לכך, מראש ובכתב.
- 9.2. התחייב הספק בשם המזמין, ללא קבלת אישור כאמור, יהיה הוא לבדו אחראי לכל הוצאה, תשלום או חיוב בגין כך.
10. אחריות:
- 10.1. הספק ידאג שלא לגרום לכל נזק לרכוש המזמין המצוי באתרי המזמין. נגרם נזק עקב מעשה או מחדל של הספק, הוא יפצה את המזמין בגין כל נזק שנגרם כאמור.
- 10.2. הספק לבדו אחראי על-פי דין לטיב השרותים המבוצעים על-ידו ולכל הנובע מכך. אישור המזמין למסמכים או פעולות שביצע הספק, לא ישחרר את הספק מאחריותו המקצועית המלאה.

א.ש. כינה
הדרכה, ישיבת פתוח בע"מ
ח.פ. 5143971

46

חתימת המציע :

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל ויבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023 מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

- 10.3. הספק יהיה האחראי הבלעדי והמלא על פי כל דין כלפי המועצה ו/או המועצה לכל נזק - גוף, רכוש, ממון או נזק אחר, בין שנגרם במהלך ביצוע השרותים ובין לאחר מכן, בין שייגרם למזמין או למי מטעמו או לצד ג' או לעובד, כתוצאה ממעשה או מחדל מצד הספק - בין אם נגרם על-ידו, על-ידי עובדיו או מי מטעמו, בין במישרין ובין בעקיפין ובכל עניין הקשור לביצוע השרותים והוא מתחייב לשפות את המזמין בגין כל נזק שייגרם כתוצאה מכך.
- 10.4. הספק מתחייב בזה לפצות את המועצה ו/או לשפותה, מיד עם דרישה ראשונה, בגין כל נזק ו/או אבדן ו/או מחדל כאמור בפסקאות 10.1, 10.2, 10.3 לעיל ו/או כתוצאה מהפרת התחייבות כלשהי של הספק שבחובה זה ו/או הקשורה ו/או הנובעת מחובה זו וביצועו, וכן בכל מקרה שהמועצה תידרש לשלם פיצויים, קנסות וכל תשלום אחר. בקשר לתביעה כזו מתחייב הוא לשלם כל סכום כזה למועצה עצמה או לצד שלישי - לפי הוראות המועצה - וזאת מיד עם דרישה ראשונה, כל זאת בתוספת הפרשי הצמדה ו/או ריבית והוצאות שהמועצה נתבעה לשלם אף אם טרם שולמו בפועל ע"י המועצה. מבלי לגרוע מהאמור לעיל תהא המועצה רשאית לנכות כל סכום כזה מכל תשלום או סכום שיגיע ממנה לספק בכל עת שהיא לפי החובה ו/או לחלט את הערבות הבנקאית שהספק מסר בידי המועצה לפי חובה זו.
- 10.5. הספק מתחייב לשלם כל דמי נזק או פיצוי המגיעים על פי דין לעובד או לכל אדם אחר הנמצא בשרותו של הספק כתוצאה מתאונה או נזק כלשהם תוך כדי ו/או עקב ביצוע השירותים.
- 10.6. הספק מתחייב לפצות ולשפות את המועצה מיד עם דרישתה הראשונה בכל סכום שתידרש המועצה לשלם בגין תביעה לנזק או לפיצוי כאמור בתוספת הוצאות אף אם טרם נשאה בהם המועצה בפועל.
- 10.7. ביצע הספק את השרותים בסטייה או בניגוד להוראות הדין הרלבנטיות הנוגעות למערכת, לתוכנה או בניגוד להוראות הגורמים המוסמכים, בחסר או שלא ברמה ובטיב נאותים, זכאי המזמין, בנוסף לכל זכות אחרת שלו על-פי ההסכם/הדין, לקבל מאת הספק פיצוי מלא על הפסדים או נזקים שייגרמו לו כתוצאה מכך - וסכומים נדרשים אלו ייחשבו כחוב פסוק.
- 10.8. חויב המזמין על-ידי ערכאה שיפוטית לשלם לצד ג', לרבות לעובדיו או למי מטעמו, כספים בגין נזק שהספק אחראי לו על-פי ההסכם/הדין, יהיה הספק חייב בשפוי מלא לטובת המזמין במלוא סכום זה, מיד עם דרישה ראשונה בעניין זה.
- אין באמור כדי לפגוע בזכות המזמין לקבל מאת הספק פיצוי עבור ההוצאות שתיגרמנה למזמין בענין זה בגין הפרת ההסכם.

11. אחריות:

- 11.1. הספק יישא באחריות המלאה בגין נזק מכל סוג שהוא, לרבות נזק גוף ו/או רכוש אשר ייגרם לו ו/או למי למטעמו ו/או לכל אדם ו/או גוף כשלהו (לרבות למועצה, עובדיה וכל הבאים מטעמה ו/או מכוחה וכל צד ג' שהוא) בקשר ו/או כתוצאה ממתן השירותים ו/או בקשר למעשה או מחדל של הספק ו/או של הבאים מטעמו

א.ש. כינה
הדרכה, איש ופחותה בע"מ
544397478

47

חתימת המציע :

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בע"פ ככל ויבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023 מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

ו/או מכוחו ו/או קבלני המשנה שלו בקשר עם מתן השירותים. כמו כן מתחייב הספק כי אם ייגרמו נזקים בשל מחדל ו/או רשלנות שלו יישא בעלות התיקון שיידרש (נזקים שנגרמו למועצה ו/או לכל צד ג' ו/או תשתיות).

11.2 מבלי לגרוע מזכויות המועצה על פי הזמנת השירותים/הסכם ההתקשרות, באם ינוהלו הליכים כנגד המועצה בשל מחדל ו/או רשלנות של הספק ו/או מי מטעמו, מתחייב הספק לפצות את המועצה בגין כל סכום, הוצאה וכל תשלום, שיהיה עליה לשלם בשל הליכים כאמור (לרבות הליכי בוררות וגישור ופשרה). כן ישפה הספק את המועצה בגין ההוצאות אשר המועצה נשאה בהן לשם ההתגוננות מפני התביעה כאמור לרבות שכ"ט עו"ד ובתנאי והכל בכפוף לכך שהמזמינה העבירה לידיעת הספק כל דרישה ו/או תביעה כאמור, ובתנאי שנתנו לספק הזדמנות להתגונן, ושנקבע על ידי בית המשפט המוסמך ו/או כל רשות מוסמכת כי הנזק שנגרם היה באחריותו ו/או עקב מחדל ו/או רשלנות של הספק ו/או מי מטעמו.

11.3 מובהר כי אחריות הספק כאמור לעיל תחול גם לנזקים שנגרמו בשל מעשה ו/או מחדל של קבלני משנה אשר נשכרו על ידי הספק לצורך מתן השירותים ו/או חלקם ו/או נותני שירות מטעם הספק, והספק מתחייב לדאוג לקיום ביטוחים מתאימים אצל קבלן משנה ו/או נותני שירות כאמור.

11.4 הספק מצהיר כי לא תהא לו כל טענה ו/או דרישה ו/או תביעה כנגד המועצה ו/או מי מטעמה בגין נזק מכל סוג שהוא ו/או אובדן העלול להיגרם לרכוש כלשהו בבעלות ו/או באחריות ו/או אשר הובא על ידי הספק ו/או מי מטעמו ו/או עבורו לאתרים במסגרת מתן השירותים, וכן לכל ציוד המשמש את הספק ו/או מי מטעמו ו/או קבלני המשנה שלו במסגרת מתן השירותים ו/או בכל הקשור לנזק אובדן תוצאתי שייגרם במסגרת ההתקשרות עם המועצה וזאת בין אם ערך הספק ביטוח רכוש ו/או אובדן תוצאתי ובין אם לאו, וכי הוא פוטר את המועצה ו/או מי מטעמה מכל אחריות לנזק כאמור למעט מי שגרם לנזק בזדון.

11.5 מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל יהיה הספק אחראי לכל נזק רכוש ו/או נזק גוף, שייגרם לעובדיו, לשולחיו או לכל אדם אחר שנמצא בשירותו כתוצאה מתאונה או מפגיעה גופנית כלשהי או כל נזק אחר, שייגרם תוך כדי ביצוע שירותי הסכם זה והוא ישפה את המועצה ו/או מי מטעמה אם תוטל עליה אחריות כלשהי או תיגרם לה הוצאה כלשהי כתוצאה מנזק האמור בסעיף משנה זה.

11.6 היה ובמהלך מתן שירותי הסכם זה יגרם הספק בשל רשלנות ו/או מחדל ו/או מעשה מצדו ו/או מצד מי מעובדיו ו/או מי מטעמו נזק לציוד ו/או רכוש של המועצה ו/או מי מטעמה ו/או צד שלישי הוא מתחייב לשאת בעלות הנזקים כאמור.

א.ש. בינה
הדרכה, עוץ ופיתוח בע"מ
ח.פ. 514397723

48

חתימת המציע :

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון בכל יבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023 מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

יסודית של החזקה

11.16. הספק פוטר בזאת בשמו ובשם הבאים מטעמו את המזמין וכן את הבאים מטעמו מאחריות לכל אבדן או נזק שיגרמו לכלים, לציד, לחומרים ולאמצעי ביצוע אחרים שיובאו על-ידו ובעבורו לגן האירועים, מכל סיבה שהיא, ובלבד שהפטור כאמור לא יחול לטובת אדם שגרם לנזק בזדון.

11.17. בנוסף ומבלי לגרוע מהאמור בכל מקום בסעיף זה לעיל, בכל שלבי ביצוע ההסכם מתחייב הספק למלא אחר כל דרישות והוראות החוק לביטוח לאומי והחוק לביטוח בריאות ממלכתי וכל הצווים, תקנות וכדומה, שהותקנו לפי החוקים הנ"ל, ובעיקר אך מבלי לפגוע בכלליות האמור לעיל, באופן שכל עובדיו, שליחיו ומשמשי שיועסקו בביצוע ההסכם, לרבות אלה שיועסקו בביצוע ההסכם באופן מקרי או זמני, יהיו בכל עת ובמשך כל תקופת ביצוע ההסכם זכאים לכל הזכויות שעל-פי החוקים הנ"ל.

11.18. הספק מאשר כי סעיף זה בוא סעיף מהותי בהסכם ואי קיומו כלשונו יחשב כהפרת ההסכם, ויזכה את המזמינה בתרופות המגיעות לה על פי חוק.

ביטוח 12.

12.1. המועצה בסעיף (ביטוח) זה תקרא: מועצה אזורית אשכול ו/או העמותה לקידום תושבי חבל אשכול ו/או החברה הכלכלית לפיתוח אשכול ו/או הישובים בתחום השיפוט של המועצה ו/או תאגידים עירוניים של המועצה ו/או יחידות סמך של המועצה.

12.2. מבלי לגרוע מהתחייבויות הספק על פי הסכם זה ומאחריותו לנזקים להם הוא אחראי על-פי כל דין, הספק מתחייב לעשות ביטוחים כמפורט בהסכם זה. עלות הביטוחים וההשתתפויות העצמיות יחלו על הספק בלבד. כל דרישות הביטוח הרשומות בהסכם זה ייושמו בפוליסות הביטוח של הספק לפני ההתקשרות בין הצדדים.

12.3. הספק יסדיר ביטוח לרכוש וציוד שישמשו אותו לביצוע התחייבויותיו על פי הסכם זה. הספק מצהיר בזה בשמו ובשם מי מטעמו שלא יבוא בטענה או דרישה כלפי המועצה בגין כל נזק או אבדן שניתן היה לבטח אותם כאמור, וכך גם לגבי תביעת שיבוב מכל סוג לרבות תביעות תחלוף מחברות ביטוח.

12.4. הביטוח הנדרש, גבולות האחריות וסכומי הביטוח הרשומים בפוליסות ובאישור קיום ביטוחים המצ"ב כנספח ח' (להלן: אישור קיום ביטוחים) אשר מהווה חלק בלתי נפרד מהסכם זה, הנם מזעריים ואין בהם משום אישור של המועצה או מי מטעמה להיקף וגודל הסיכון העומד לביטוח. על הספק יהיה לקבוע ביטוחים וסכומים לביטוח ככל האפשר וכפי הסיכון על מנת למנוע הפסד לו, למועצה ולצד שלישי.

12.5. מובהר בזה כי "אישורי קיום ביטוחים" הרשומים בהסכם זה לא נועדו לצמצם את התחייבויות על פי ההסכם, והמתכון התמציתי של אישורי קיום ביטוחים הינו אך ורק כדי לאפשר למבטחים לעמוד בהנחיות

א.ש. בינה

הדרכה, "עין ופיתוח בע"מ"

ח.פ. 514397173

49

חתימת המציע :

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל ויבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023 מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

- הפיקוח על הביטוח לגבי נוסח אישורי קיום ביטוחים. על הספק יהיה ללמוד דרישות אלו ובמידת הצורך להיעזר באנשי ביטוח מטעמו על מנת להבין את הדרישות וליישמן בביטוחיו ללא הסתייגויות.
- 12.6. הפר הספק את הוראות פוליסות הביטוח באופן המפקיע את זכויותיו ו/או את זכויות המועצה, יהיה הספק אחראי לנזקים שייגרמו למועצה באופן מלא ובלעדי ולא תהיינה לו כל תביעות ו/או טענות, כספיות או אחרות כלפיה, והוא יהיה מנוע מלהעלות כלפי המועצה והבאים מטעמה כל טענה כאמור.
- 12.7. הספק לבדו יהיה אחראי על פי דין לנזקים בלתי מבוטחים, לרבות נזקים שהם מתחת לגבול ההשתתפות העצמית הנקובה בפוליסה.
- 12.8. 14 ימי עבודה לפני החתימה על הסכם זה וכתנאי לחתימת המועצה על הסכם זה, ימציא הספק למועצה את אישור קיום ביטוחים ואת הפוליסות בהן נכללים הביטוחים כפי הנדרש על פי הסכם זה כשהם חתומים על-ידי חברת ביטוח בעלת רישיון של מדינת ישראל לעסוק בסוגי הביטוח הנדרשים.
- 12.9. 14 ימי עבודה לפני תום תקופת הביטוח הנקובה באישור קיום ביטוחים ו/או בפוליסות, ימציא הספק למועצה אותם שוב כשהם מתוארכים לתקופת ביטוח נוספת.
- 12.10. מוסכם בזאת כי בהמצאת אישור קיום ביטוחים ו/או הפוליסות כאמור לעיל, אין משום מתן פטור כלשהו לספק על פי הסכם זה ו/או על פי דין, בין אם חברת הביטוח התחייבה לשפות על נזקים כאמור ובין אם לאו, והמצאתם לידי המועצה כאמור לעיל, אין בה כדי להטיל על המועצה אחריות כלשהי לגבי היקפו וטיבו של הביטוח.
- 12.11. מוצהר ומוסכם בין הצדדים כי המועצה תהיה רשאית לבדוק את אישור קיום הביטוחים ו/או הפוליסות אך לא תהיה חייבת לעשות כך. למען חסר ספק, בדיקתם או אי בדיקתם על ידי המועצה או מי מטעמה אינה פוטרת את הספק מאחריות על פי דין או אחריות על פי הסכם זה.
- 12.12. מוצהר ומוסכם בין הצדדים כי המועצה תהיה רשאית לבקש מהספק לשנות או לתקן את הפוליסות ו/או את אישור קיום ביטוחים על מנת להתאימם להתחייבויות על פי ההסכם. הבקשה לתיקון או שינוי לא תהווה אישור לתקינות אישור קיום ביטוחים ו/או הפוליסות ולא תחול עקב כך על המועצה אחריות כל שהיא.
- 12.13. הספק יכול להגיש העתקי פוליסות ובה ימחק כל מידע שאינו רלוונטי לדרישות המועצה, לרבות מחירים, שמות מבוטחים או ספקים אחרים, כתובות, מידע עסקי סודי וכיו"ב.

א.ש. בנה
הדרכה, יעוץ ופיקוח בע"מ
ח.פ. 514397173

50

חתימת המציע :

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל יבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023 מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

- 12.14. מוצהר ומוסכם בין הצדדים, כי באם יחול עיכוב בתחילת ביצוע ההתחייבויות על פי ההסכם עקב אי המצאת או אי הסדרת ביטוח כנדרש, יישא הספק על פי דין בכל הוצאה או נזק שיגרם עקב העיכוב כאמור.
- 12.15. הספק לבדו יהיה אחראי על פי דין לנזק, אבדן והפסד שסיבתם סכום לא מתאים בפוליסת ביטוח או הפרת תנאי הפוליסה או הפרת הוראות הפוליסה.
- 12.16. הספק מצהיר כי לא תהיה לו כל טענה ו/או דרישה ו/או תביעה כנגד המועצה ו/או הבאים מטעמה בגין נזק שהוא זכאי לשיפוי (או שהיה זכאי אלמלא תוכן הפוליסה) עפ"י הביטוחים הנ"ל ו/או ביטוח אחר שהסדיר, והוא פוטר בזאת אותם מכל אחריות לנזק כאמור. האמור לעיל בדבר פטור מאחריות לא יחול כלפי אדם שביצע נזק בזדון לספק.
- 12.17. הפוליסות ואישור קיום ביטוחים יכללו: ביטוח אחריות כלפי צד שלישי. ביטוח אחריות מעבידים. ביטוח אחריות מקצועית משולב מוצר. ביטוח חבות סייבר.
- 12.18. כל הפוליסות תכלולנה: סעיף לפיו תשלום הפרמיות וההשתתפויות העצמיות יחולו על הספק. סעיף לפיו מוותר המבטח על זכותו לתחלוף כלפי המועצה והבאים מטעמה, הוויתור כאמור לא יחול כלפי מי שביצע נזק בזדון כלפי הספק. סעיף לפיו המבטח לא יטען לטענת ביטוח כפל כלפי מבטחי המועצה והביטוח של הספק הינו ראשוני וקודם לכל ביטוח שנערך על ידי המועצה. כיסוי ביטוחי בגין רשלנות ו/או רשלנות רבתי אולם אין בביטול החריג בכדי לפגוע בזכויות המבטח ו/או בחובות המבטח על פי הדין. כיסוי זיהום פתאומי תאונתי ובלתי-צפוי. סעיף לפיו הפוליסות לא תצומצמנה ולא תבוטלנה במשך תקופת הביטוח, אלא אם תימסר הודעה כתובה על כך בדואר רשום לידי המועצה לכל הפחות 60 יום מראש. סעיף לפיו מעשה או מחל של הספק בתום לב לא תפגע בזכויות המועצה לקבלת שיפוי.
- 12.19. בפוליסה לביטוח אחריות מקצועית משולב מוצר יבוטלו חריגים או סייגים בגין: כיסוי זיהום פתאומי תאונתי ובלתי-צפוי. אי יושר של עובדים. חריגה מסמכות בתום לב. דיבר, השמצה והוצאת לשון הרע. פגיעה בפרטיות. אובדן השימוש ועיכוב עקב נזק מכוסה. אחריות בגין קבלני משנה. אובדן מידע ומסמכים.
- 12.20. בפוליסה לביטוח אחריות מקצועית משולב מוצר ירשמו:
- 12.20.1. סעיף "תקופת ביטוח רטרואקטיבית". מועד תחילת הכיסוי הרטרואקטיבי לא יהיה מאוחר מיום ההתקשרות בין המועצה לבין הספק.
- 12.20.2. סעיף "תקופת ביטוח וגילוי מאורכת". תקופת גילוי של 12 חודשים לאחר ביטול או אי חידוש הביטוח למעט עקב מעשה מרמה או אי תשלום ע"י הספק, ובתנאי שאין ביטוח אחר המכסה את חבות הספק באותו היקף ביטוח כפי הפוליסה שפקעה.

א.ש. בינה
הדרכה, יעוץ ופיקוח בע"מ
ח.פ. 514397173

51

חתימת המציע:

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל יבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023

מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

12.21. בפוליסה לביטוח חבות סייבר ירשמו:

12.21.1. סעיף "תקופת ביטוח רטרואקטיבית". מועד תחילת הכיסוי הרטרואקטיבי לא יהיה מאוחר מיום ההתקשרות בין המועצה לבין הספק.

12.21.2. סעיף "תקופת ביטוח וגילוי מאורכת". תקופת גילוי של 6 חודשים לאחר ביטול או אי חידוש הביטוח למעט עקב מעשה מרמה או אי תשלום ע"י הספק, ובתנאי שאין ביטוח אחר המכסה את חבות הספק באותו היקף ביטוח כפי הפוליסה שפקעה.

12.22. הפוליסה לביטוח אחריות סיכוני צד שלישי תכלול כיסוי ביטוחי בגין: תביעות שיבוב של המוסד לביטוח לאומי למעט תביעה כנגד מי שחייב בתשלום דמי ביטוח לאומי כלפי עובדיו. שימוש ברכב שאינו חייב בהסדרת ביטוח על פי הפקודה לביטוח כל רכב מנועי. פגיעה בכל רכוש כולל רכוש בבעלות המועצה. שימוש במכשירי הרמה.

12.23. הפוליסות (מלבד אחריות מקצועית משולבת מוצר וחבות סייבר) תהיינה על פי נוסח הידוע בשם 'ביט' או נוסח אחר הדומה לו בכיסוי הביטוחי.

12.24. הרחבי שיפוי:

12.24.1. הפוליסות למעט אחריות מעבידים, תכלולנה הרחבת שיפוי לטובת המועצה בגין אחריותה למעשה ו/או טעות ו/או מחדל של הספק ותכלולנה סעיף "אחריות צולבת" לפיו יחשב הביטוח כאילו הוצאה הפוליסה על שם כל אחד מיחיד המבוטח בנפרד. פוליסת אחריות מקצועית לא תכלול כיסוי בגין תביעות הספק כלפי המועצה.

12.24.2. ביטוח אחריות מעבידים יורחב לשפות את המועצה באם תחשב כמעביד של עובדי הספק.

12.25. גבולות האחריות בפוליסות ואישור קיום ביטוחים יהיו לתובע ולתקופת הביטוח וכדלקמן: ביטוח אחריות כלפי צד שלישי – 1,000,000 ₪. ביטוח אחריות מעבידים – כפי הפוליסה של הספק. ביטוח אחריות מקצועית משולב מוצר – 4,000,000 ₪. ביטוח חבות סייבר צד א' וצד ג' – 4,000,000 ₪.

12.26. ככל שלדעת הספק קיים צורך להרחיב את היקף ביטוחי הספק ו/או לערוך ביטוחים נוספים ו/או משלימים, יערוך הספק את הביטוח הנוסף ו/או המשלים כאמור, על חשבונו הוא ובכפוף לאמור לעיל.

12.27. ביטוח אחריות מקצועית משולב מוצר וביטוח חבות סייבר יהיו בתוקף, כל עוד קיים לספק אחריות על פי כל דין.

א.ש. בינה
הדרכה, יעוץ ופיקוח בע"מ
ח.פ. 514397173

52

חתימת המציע:

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל יבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023 מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

- 12.28. מבלי לגרוע מכלליות האמור בכל מקום בהסכם זה, ולאורך כל תקופת ההסכם, מתחייב הספק למלא אחר כל הוראות חוק לביטוח לאומי על כל צוויו ותקנותיו. על הספק חלה החובה על פי החוק ועל פי הסכם זה לוודא כי כל קבלני המשנה מטעמו יקפידו אף הם למלא אחר כל הוראות חוק לביטוח לאומי על כל צוויו ותקנותיו.
- 12.29. הוראות סעיף זה (ביטוח) על כל סעיפי המשנה שבו, אינן באות לגרוע מחיובי הספק לפי הסכם זה, או כדי להטיל על המועצה חבות כל שהיא. מוצהר ומובהר בזאת במפורש, כי אין בעריכת ביטוחים כאמור, כדי ליצור עילות תביעה כלשהן כלפי המועצה. שלא היו קיימות כלפיה, אלמלא נערך הביטוח וכן אין בכך כדי לפטור את גורם הנזק (למעט המועצה) מאחריות בגין נזק שנגרם על ידו.
- 12.30. הפרה של סעיף זה (סעיף ביטוח), תהווה הפרת של תנאי מהותי של ההסכם.
13. שמירה על סודיות והימנעות מניגוד עניינים:
- 13.1. מבלי לגרוע באחריות הספק בהתאם לנספחי המכרז, הספק מתחייב לשמור בסודיות גמורה על המידע שיובא לידיעתו עקב, במהלך או לאחר סיום תקופת ההסכם (להלן - המידע הסודי) ועל הספק לנקוט בכל האמצעים להבטחת המידע הסודי.
- יובהר כי הדרישה לשמירה על המידע הסודי אינה כוללת מידע פומבי שהוא נחלת הכלל ושהגיע לספק שלא במסגרת ההתקשרות בהסכם. כמו-כן דרישה זו אינה חלה מקום שהספק יחויב להעביר מידע בהתאם להחלטה של ערכאה שיפוטית מוסמכת ובהתאם להוראות הדין, ובלבד שהספק הודיע למזמין על דרישה ו/או החלטה זו מבעוד מועד.
- 13.2. הספק מצהיר כי הוא יודע שהמידע הסודי כולל, בין השאר, מידע סודי אודות תושבי ו/או אורחי המזמין, אשר המזמין מחויב לשומרו בסודיות מוחלטת וכי הוא או כל מי מטעמו לא יגלו ו/או יעשו שימוש ו/או יחשפו מידע זה בפני כל גורם או מוסד. הספק ישפה את המזמין בגין כל נזק שייגרם כתוצאה מחשיפת המידע כאמור.
- 13.3. הספק מתחייב שלא לעשות שימוש כלשהו במחשבי המזמין, פרט לצורך ביצוע השירותים כפי שיידרש על-ידי המזמין, ובין השאר, יימנע מביצוע העתקת חומר/מידע ו/או מעיון בחומר ובמידע המצויים במחשבי המזמין ו/או יימנע מכל שימוש אחר בצידוד המחשוב ובמידע האצור בו, שלא לצורך ביצוע השירותים.
- 13.4. הספק מתחייב להחתים את כל עובדיו על טופס שמירה על סודיות ביחס למידע הנוגע למזמין ותושביו, בהתאם לדרישות הסכם זה, ולהעביר בהתאם לדרישת המזמין את הטפסים החתומים. הפרת תנאי זה מהווה הפרה יסודית של ההסכם.
- 13.5. הספק מתחייב להודיע למזמין על כל עניין שעולה ממנו חשש לניגוד עניינים בין השירותים לבין ענייניו האחרים והוא מתחייב לפעול בהתאם להוראות המזמין בעניין זה.

א.ש. בינה
הדרכה, יעא ות תח בע"מ
חתימת המציע: 514397173.ח.פ.

53

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל ויבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023 מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

- 13.6. האמור בפרק זה יחול על הספק וכן על כל העובדים מטעמו במתן השירותים, במישרין או בעקיפין, והספק מתחייב להדריך כל עובד מטעמו ביחס להתחייבויותיו לפי פרק זה.
14. **התמורה ואופן תשלום:**
- 14.1. בתמורה למילוי כל התחייבויותיו של נותן השירות על פי הסכם זה במלואן וכנגד המצאת חשבונית עסקה ודיווח מפורט, יהיה הספק זכאי לתשלום, בגין השירותים שסופקו על ידו בפועל ושקבלתם אושרה על ידי המועצה כמפורט לעיל, בהתאם למחירים שהוצעו על ידו למכרז כמפורט בהצעת המחיר ללא כל התייכרות ותוספות למעט מע"מ (להלן: "התמורה").
- 14.2. לאחר קבלת כל הזמנה ובכפוף להמצאת חשבונית תשלום המועצה לנותן השירות בהתאם לשירותים שסופקו בפועל ושקבלתם אושרה על ידי המועצה.
- 14.3. התמורה תשולם כדלקמן:
- 14.4. עבור הקמת מערכת CRM ישולם סך של 18,000 ₪ לא כולל מע"מ ע"פ הצעת הספק. תשלום זה הינו תשלום חד פעמי שישולם לאחר השלמת ההקמה ובכפוף להגשת חשבון מאושר.
- 14.5. עבור תחזוקה שוטפת של מערכת CRM – תשלומים חודשיים בסכום של 4500 ₪ – ישולם אחת לחודש ע"פ המחיר המוצע, בכפוף להגשת חשבון מאושר.
- 14.6. יחד עם התמורה הנ"ל ישולם מע"מ ביום התשלום בפועל, כשיעורו על-פי חוק, כנגד חשבונית מס.
- 14.7. מוסכם כי בתקופות ההארכה, תעודכן התמורה בגין העלות החודשית בלבד בהתאם לעליית מדד המחירים לצרכן בהתאם למדד הבסיס הידוע ביום תחילת תקופת ההארכה (משמע- בתום 36 חודשים ממועד החתימה על הסכם זה). פרט לכך, לא תהיה תוספת נוספת כלשהי לתמורה ומובהר כי במהלך תקופת ההתקשרות הראשונה לא יבוצעו הצמדות.
- 14.8. למען הסר ספק, מובהר כי התמורה כוללת את כל העלויות הדרושות לביצוע השירותים, לרבות ניהול הרשת, טיפול בתקלות, תמיכה במשתמשים, אבטחת מידע, התקנה, תחזוקה, הטמעה, הדרכה, עדכונים ושדרוגים אשר יידרשו לאורך כל תקופת ההסכם - ולא יידרש בגין כך תשלום נוסף כלשהו.
- 14.9. התמורה תאושר על-ידי גזבר המועצה ותשולם בתנאי שוטף + 45 ימים - ללא תוספת הצמדה עד למועד התשלום בפועל (פרט למפורט במפורש בהסכם).
- 14.10. לא יהיה בתשלומים החודשיים משום הסכמת המזמין לטיב/איכות השירותים שבוצעו בפועל.

א.ש. בינה
הדרכה, יעוץ ופיתוח בע"מ
514397173.נ.ח

54

חתימת המציע:

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל ויבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023 מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

- 14.11. התמורה כאמור הינה סופית ומוחלטת והיא כוללת את ביצוע כל הפעולות לפי ההסכם והמכרז וכן כל עלות נוספת הנחוצה לצורך אספקת השירותים, לרבות עלויות ישירות ועקיפות הכרוכות בכך והספק לא יהיה זכאי לכל תמורה ו/או תשלום ו/או החזר נוספים מן המועצה ולא יהיה זכאי לתבוע כל העלאות ו/או שינויים בתמורה, אלא אם סוכם הדבר בכתב בין הצדדים.
- 14.12. למען הסר ספק, בכל נושא כספי הקשור לתמורה, להגדלת היקף השירותים או היקף התמורה, לא יהיה כל תוקף לכל הוראה או הסכמה מצד המועצה, אלא אם נתן גזבר המזמין אישור לכך, מראש ובכתב.
- 14.13. איחור בתשלום לספק שלא יעלה על 30 ימים, לא יזכה את הספק לפיצוי כלשהו ולא יהווה הפרה יסודית של ההסכם.
15. הפרות, הפסקת/ביטול ההתקשרות על-ידי המזמין:
- 15.1. המזמין רשאי להפסיק את ההתקשרות עם הספק, בכל עת וללא הסבר, בכפוף למסירת הודעה לספק, מראש ובכתב, של 30 ימים מראש ולספק לא תהא כל טענה/תביעה בגין כך.
- 15.2. מבלי לגרוע מן האמור לעיל, הפרת ההוראות שלהלן תחשב הפרה יסודית, אשר תאפשר למזמין להביא את ההסכם לביטול מיידי:
- 15.2.1. הספק הפר את אחת ההוראות המוגדרות בהסכם כהוראות יסודיות;
- 15.2.2. הספק הפר אחת או יותר מהתחייבויותיו בהסכם ולאחר שהוזהר על-ידי המזמין בכתב, לא תיקן את ההפרה תוך פרק הזמן שנקבע בהתראה;
- 15.2.3. פקע הביטוח של הספק או שהביטוח אינו עונה על דרישות ההסכם;
- 15.2.4. הספק נהיה בלתי כשיר לפעולה משפטית חו"ח;
- 15.2.5. הספק פשט את הרגל, או הוצא נגדו צו כינוס נכסים, או צו פירוק, או הוגשה ביחס אליו בקשה כאמור, אשר לא הוסרה תוך 30 ימים;
- 15.2.6. נותן השירות הסתלק, לדעת המועצה, מהחוזה;
- 15.2.7. הספק ממלא את תפקידו בניגוד להוראות הדין.
- 15.3. הופסקה ההתקשרות/בוטל ההסכם, ישלם המזמין לספק חלק יחסי מהתמורה, לפי קביעת המזמין, בהתחשב באורך התקופה שבה סופקו השירותים בפועל ובעמידה בהתחייבויות הספק, בקיזוז סכומים/הוצאות שנגרמו למזמין עקב מעשי/מחדלי הספק - וזאת מבלי לגרוע מכל סעד אחר העומד למזמין בהתאם להוראות כל דין.

א.ש. בינה
הדרכה, יעוץ ופיתוח בע"מ
ח.פ. 514397173

55

חתימת המציע :

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל ויבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023 מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

קבלת תשלום זה על-ידי הספק תהווה הסכמה שלו לסילוק מוחלט של כל תביעה/טענה בגין נזק, הפסד, אובדן רווח או הוצאות שנגרמו/ייגרמו לספק מחמת הפסקת ההסכם.
15.4. אין בביטול/בהפסקת ההסכם כדי לשחרר את הספק מהתחייבויות בהסכם, אשר תוקפן חל גם לאחר סיומו - לפי העניין.

16. מסירת מסמכים ומידע למזמין:

16.1. במהלך תקופת ההסכם חייב הספק לאפשר למזמין לעיין/לקבל כל מסמך או דו"ח או פלט תוכנה הקשור לשירותים, על-פי דרישת המזמין.

16.2. עם גמר השירותים/ההסכם, ימסור הספק, תוך 10 ימים למזמין (באופן שיידרש על-ידו) העתק מלא של כל המסמכים והמידע הקשורים בשירותים.

16.3. בכל מקרה של הפסקת השירותים, רשאי המזמין להשתמש בכל המסמכים שערך הספק בקשר לשירותים ו/או שנערכו באמצעות התוכנה ו/או המערכת.

16.4. מסמכים ומידע שהספק קיבל על עצמו להכניס או המצויים ברשותו וכן במאגר הנתונים של המערכת ו/או מסמכים ומידע שהופקו על-ידי המערכת - יחשבו כרכושו הבלעדי של המזמין והמזמין יהיה רשאי להשתמש בהם כראות עיניו. הספק יהיה מנוע מלתבוע כספים בגין השימוש במידע זה, לרבות בגין הפרת זכויות יוצרים או מכוח דיני עשיית עושר וכיו"ב.

16.5. מובהר כי אין בהוראה זו משום קביעת אחריות וזו תחול על-פי הוראות הדין.

16.6. הופסק ההסכם, מכל סיבה שהיא - ידאג הספק להעברה מסודרת, מלאה ונאותה של כל המסמכים והמידע למזמין ו/או לספק אחר מטעם המועצה, תוך מתן הסברים והדרכה, ככל שיידרש, וכן סילוק ומחיקה מלאה ומוחלטת של המידע ממערכותיו של הספק בתאום ובאישור המזמין טרם מחיקה.

17. קיזוז, ויתור, שינויים בכתב:

17.1. כל שינוי/תוספת להסכם שלא ייעשו בכתב ויחתמו כדין, לא יהיה להם כל תוקף מחייב.

17.2. המזמין בלבד רשאי לקזז כל סכום המגיע לו מהספק מכל סכום המגיע או שיגיע לספק. לספק לא תהיה כל זכות קיזוז או זכות עכבון.

17.3. לא הפעיל המזמין זכות לפי ההסכם או לפי הוראות כל דין, או נתן אורכה לספק לביצוע איזו מהתחייבויותיו, לא ייראה הדבר כוויתור מצד המזמין על זכות זו.

17.4. סמכויות השיפוט והדין החל

17.5. מוסכם בזאת כי סמכות השיפוט הייחודית והבלעדית היא לבית המשפט המוסמך בבאר שבע ולו בלבד.

א.ש. בינה
הדרכה, יעוץ ותחזוקה בע"מ
ח.פ. 514397

56

חתימת המציע:

אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל ויבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מועצה אזורית אשכול

מכרז פומבי מספר 7/2023

מערכת לניהול קשרי לקוחות - CRM (Customer relationship management)

17.2 על החוזה, על פרשנותו, על תביעות מכוחו או מכוח פרשנותו יחול הדין החל במדינת ישראל, כפי שהוא מעת לעת.

18. שונות

18.1 על הסכם זה תחולנה הוראות חוק החוזים (תרופות בשל הפרת הסכם), התשל"א-1970.

18.2 אין באמור בהסכם כדי לגרוע מסמכות/חובה/זכות שלטונית/ציבורית של המזמין.

18.3 בכל הקשור להתחשבות כלשהי בין הצדדים, ישמשו ספרי החשבונות של המזמין ופנקסיו כראיה מכרעת וחלה חזקה חלוטה על תוכנם - כנכון.

18.4 הצדדים מצהירים בזה כי כתובותיהם לצרכי ההסכם הינן כמצוין בכתורת ההסכם וכי כל הודעה שתישלח על-ידי אחד הצדדים למשנהו בדואר רשום לפי הכתובות הנ"ל, תחשב כהודעה שהגיעה לידיעת הצד השני כעבור 72 שעות מזמן המשלוח או בתוך 24 שעות מעת מסירתה על-ידי שליח.

ולראיה באו הצדדים על החתום:

המזמין

(Signature)

מ.ש. בינה
ג'זכר ס. א. אשכול

א.ש. בינה
הדרכה, יעוץ ופיתוח בע"מ
ח.פ. 514397173

הספק, באמצעות מורשי
החתימה מטעמו

א.ש. בינה
הדרכה, יעוץ ופיתוח בע"מ
ח.פ. 514397173

57

חתימת המציע:

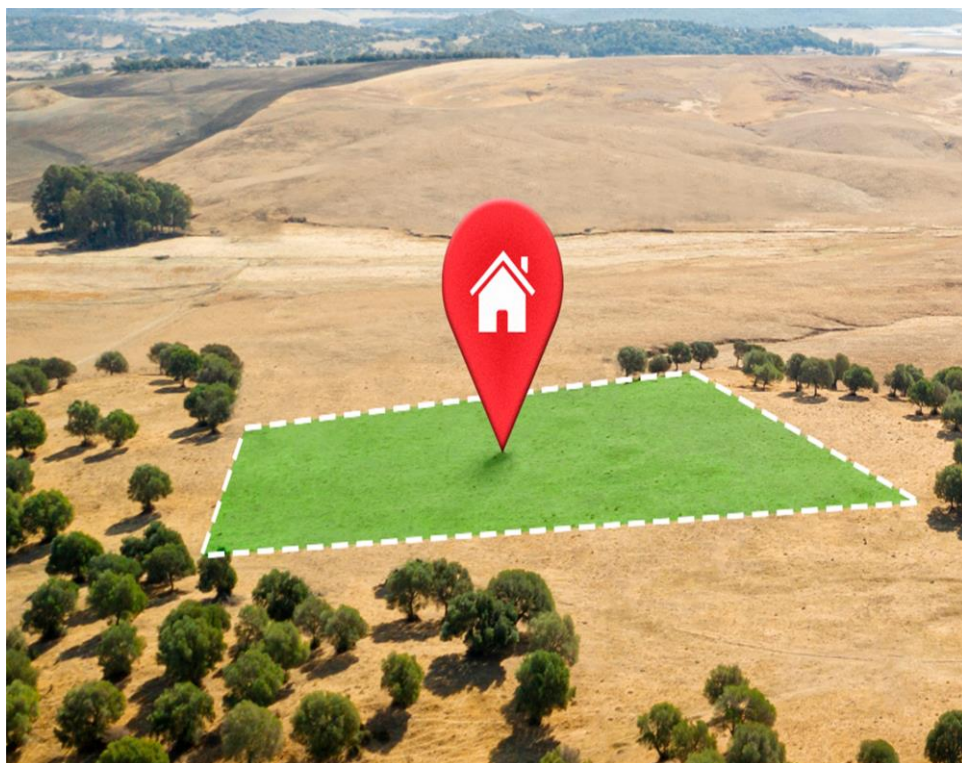
אין לבצע מחיקות/תיקונים לרבות בטיפקס ו/או בעט ו/או בעיפרון ככל ויבוצעו תיקונים ההצעה עלולה להיפסל

מטרת הדו"ח

בחינת הליכי הפרויקט, לרבות הסיבות לעיכובים ושיטת גביית עלויות הפיתוח, בנוגע לפיתוח 70 נחלות במושב אוהד, תוך הסתכלות רחבה בנוגע לניהול פרויקטים דומים במועצה.

עורך הדו"ח

אודי דנינו

פרויקט פיתוח נחלות במושב אוהד

דו"ח ביקורת

תוכן עניינים

2.....	הקדמה
3-5	רקע כללי והשתלשלות אירועים
6.....	עבודת הביקורת
7.....	תקציר מנהלים
8-18	ממצאי הביקורת
8-9	פרק 1- עמידה בתנאי כתב ההתחייבות
9-14	פרק 2- גביית עלויות פיתוח
14-18	פרק 3- הפסקת העבודות וההשלכות על המועצה
14-15	חלק א- הסיבות להפסקת העבודות
15-18	חלק ב- ההשלכות על המועצה
19-53	נספחים

הקדמה

עלות פיתוח קרקע היא מכלול ההוצאות הכרוכות בהכנת קרקע חקלאית או לא מפותחת לבנייה. תהליך זה כולל מגוון רחב של עבודות, כגון:

- **הקמת תשתיות**: סלילת כבישים, הנחת תשתיות מים, ביוב, חשמל, גז ותקשורת.
 - **עיצוב נוף**: פיתוח שטחים ירוקים, גנים, פארקים ושבילי הליכה.
 - **הקמת מבנים ציבוריים**: בתי ספר, גני ילדים, מרכזים קהילתיים ועוד.
- המטרה העיקרית של פיתוח הקרקע היא להפוך אותה למתאימה למגורים, מסחר או תעשייה.

קביעת עלויות פיתוח על ידי רשויות המדינה:

רשות מקרקעי ישראל (להלן: "רמ"י") ומשרד הבינוי והשיכון (להלן: "משרד השיכון") הן הגופים המרכזיים האחראים על קביעת עלויות פיתוח ועל חלוקתן. הן עושות זאת על בסיס מספר גורמים, ובהם:

- **סוג הקרקע**: קרקע חקלאית, קרקע לא מפותחת או קרקע בעלת זיהום דורשות עבודות פיתוח שונות ומחירים שונים.
 - **מיקום הקרקע**: מיקום הקרקע במדינה, באזור מסוים או ביישוב משפיע על עלות הפיתוח.
 - **תשתיות קיימות**: קיומן של תשתיות קיימות מקצר את משך העבודה ומפחית את העלות.
 - **מורכבות הפרויקט**: פרויקטים מורכבים, כגון פיתוח קרקע בשיפוע תלול או באזור עם תנאי קרקע קשים, יקרים יותר.
 - **תקנים סביבתיים**: עמידה בתקנים סביבתיים מחמירים מעלה את עלות הפיתוח.
- עלויות הפיתוח מחושבות על בסיס חוקי העזר- אגרות והיטלים, או על בסיס אומדני פיתוח שהוגשו על ידי המועצה האזורית או מי מטעמה ושבדקו ואושרו על ידי רמ"י או מי מטעמה.
- לביקורת הוסבר על ידי יועמ"שית המועצה כי עד שנת 2018 לא הייתה דרישה של רמ"י לגבייה ישירה על ידי המועצה ואופן העבודה שהיה נהוג הינו שיווק וגבייה של הוצאות הפיתוח על ידי הישובים והעברת תשלומים למועצה בהתאם להתקדמות הפרויקט. משנת 2018 הדרישה היא גביית הוצאות פיתוח וניהולם במועצה בלבד. וכך קובעות הנחיות רמ"י כיום בנוגע לאחריות על עלויות הפיתוח:
- "המועצות האזוריות הן הגובות את הוצאות הפיתוח והן האחראיות על ביצוע עבודות הפיתוח. במקרים שבהם המועצה האזורית הטילה את ביצוע עבודות הפיתוח על גורם מטעמה, תפקח המועצה האזורית על ביצוע עבודות הפיתוח ועליה מוטלת האחריות המלאה לביצוען"¹.

¹ <https://www.gov.il/he/pages/development-expenses>

רקע כללי והשתלשלות אירועים

בתאריך 14.07.2022 נחתם כתב התחייבות בין המועצה האזורית אשכול (להלן: "המועצה") לבין "אוהד" - מושב עובדים להתיישבות חקלאית שיתופית בע"מ (להלן: "ועד האגודה"), בנוגע לביצוע עבודות תשתית (פיתוח) ל-70 נחלות במושב אוהד². בהתאם לכך, פרסמה המועצה מכרז לביצוע עבודות הפיתוח, כאשר האומדן בעת היציאה למכרז עמד על 12,658,516.23 ₪ לפני מע"מ. כתבי הכמויות והאומדן למכרז נערכו לפי מחירון משרד השיכון 12/21 ומאז הונפקו שלושה מחירונים חדשים על ידי משרד השיכון: 12/22, 12/23, ו-04/24.

במכרז זכה קבלן שהמחיר הכולל של הצעתו היה הנמוך מבין כלל ההצעות שהוגשו והיא עמדה על 10,515,610 ₪ לפני מע"מ. צו התחלת עבודה ניתן בתאריך 14.12.2022 ומשך ביצוע העבודה על פי החוזה נקבע ל-8 חודשים, כלומר עד לחודש אוגוסט 2023.

עלויות הפיתוח נגבו בפועל על ידי ועד האגודה ונוהלו על ידו.

עלויות הפיתוח שנקבעו על ידי משרד השיכון באישור מתאריך 27.06.2022, עמדו במקור על סך כולל של 322,600 ₪ לכל מגרש בפרויקט³ (מתוכם 15,000 ₪ עבור תשתיות בישוב הישן- צמוד למדד תשומות הבניה החל מתאריך 01.01.2009). לבקשת ועד האגודה (משום שבכתבי הכמויות של הפרויקט לא הופיעו סעיפים לעבודות במדרכות וכן בשל מספר אי התאמות בין התכנון בכתב הכמויות למצב בשטח), נמנע הקבלן מלבצע חלק מהעבודות עד לבירור בקשת עדכון עלויות הפיתוח ממשרד השיכון. בקשת עדכון כאמור הוגשה למשרד השיכון על ידי מהנדס המועצה.

יובהר כי לא הוצא לקבלן צו הפסקת עבודה, אולם העבודות הופסקו עם פרוץ המלחמה בחודש אוקטובר 2023 ולא חודשו עד למועד תחילת עריכת הביקורת. עוד יצוין כי על פי תנאי המכרז ובהתאם להתחייבות ועד האגודה, השטח היה אמור להימסר לקבלן פנוי ממטרדים, אך בשטח קיימים מטרדים שטרם פונו ומנעו מהקבלן להשלים חלק מהעבודות, לרבות התקנת חומרים שסופקו לאתר (למשל, עמודי תאורה).

בתאריך 09.01.2024 ניתן אישור עלויות פיתוח מעודכן ממשרד השיכון ובאישור זה עודכנו עלויות הפיתוח לסך כולל של 334,800 ₪ לכל מגרש בפרויקט⁴.

למעט חשבון חלקי מספר 1, כל החשבונות לקבלן שולמו באיחור בשל אי העברת הכספים מוועד האגודה למועצה במועד הגשת החשבוניות על ידי הקבלן. במועד פתיחת הביקורת שולם לקבלן

² נספח א

³ נספח ב

⁴ נספח ג

חשבון מספר 5 (סכום מצטבר: 7,190,946.17 ₪ לפני מע"מ), אולם חשבון מספר 6 הוגש על ידי הקבלן ולא שולם במועד. בחודש אפריל 2024 דיווח המפקח על הפרויקט כי הקבלן הוציא את כלי העבודה שלו משטח הפרויקט.

סלע המחלוקת מול הקבלן היה אופן התשלום בגין סעיפים חריגים (כמויות שגדלו ו/או עבודות נוספות), עבורם דרש הקבלן תוספת בסך 3,250,000 ₪. התנהלו מספר ישיבות עם הקבלן ועם כלל הגורמים המעורבים להשלמת העבודות באופן פאושלי (הסכם פאושלי הינו כזה במסגרתו נקבע מחיר עליו כלל הצדדים מסכימים, וזאת עד לסיום המלא של הפרויקט; העלויות נבדקות על-ידי הקבלן, ומטרתן לשקף את כלל המשאבים להם הוא נדרש לצורך פרויקט הבנייה. משמעותה של המילה 'פאושלי' מן השפה הגרמנית: Pauschale - מחיר אחיד).

רצון המועצה והישוב לסגירת הסכם פאושלי נבע, בין היתר, בשל עליית מחירים נוכח מלחמת חרבות ברזל. הפסקת ההתקשרות עם הקבלן ויציאה למכרז חדש הייתה גורמת בהכרח לעלייה משמעותית בעלות עבודות הפיתוח.

בתאריך 27.05.2024 הושג סיכום פאושלי עקרוני מול הקבלן בנוגע לכלל העבודות הנוספות בפרויקט ולסיכום כלל המחלוקות, בסך של 2,650,000 ₪⁵. יובהר כי בשום שלב לא הייתה חריגה מאומדן הפרויקט המקורי, או חריגה מסך התקציב עליו הוסכם בכתב ההתחייבות.

נציגי המועצה ביקשו מוועד האגודה להעביר כסף לתשלום חשבון מספר 6, אולם זה דחה את העברת הכספים, תוך בקשת הבהרות בנוגע לעדכוני העלויות מול הקבלן. מספר לא מבוטל של פגישות בין נציגי המועצה לנציגי ועד האגודה נערכו בנושא זה, ובכולן הועלו דרישות חוזרות ונשנות להבהרות מצד ועד האגודה. המועצה העבירה בכל פעם את התשובות שנדרשה לספק, לרבות חישובי עלויות והסברים לפי בקשת ועד האגודה⁶, אולם עד למועד פתיחת הביקורת לא העביר ועד האגודה את התשלום.

בישיבה שהתקיימה בתאריך 31.07.2024, בנוכחות מבקר המועצה, נטען על ידי ועד האגודה כי טרם יצא לשיווק כלל 70 המגרשים, כי רק בעבור בין 10 ל-15 מגרשים נגבו עלויות פיתוח וכי ועד האגודה מעביר מתקציבו לצורך מימון ביניים.

עד למועד כתיבת שורות אלה, וכפי שיפורט בהמשך, לא עלה בידי הביקורת לקבל מוועד האגודה את מספר המגרשים המדויק שבגינם נגבו עלויות פיתוח ומהם העלויות שנגבו מכל רוכש. מכל מקום, בישיבה זו ביקש ועד האגודה הבהרות נוספות בנוגע לסעיף ספציפי בסיכום הפאושלי מול הקבלן.

⁵ נספח ד

⁶ נספח ה- דוגמאות להסברים שהועברו לוועד האגודה

דו"ח מבקר המועצה לשנת 2024

הבהרות בנושא הועברו על ידי אגף הנדסה ולאחר מכן העביר ועד האגודה סכום לתשלום חשבון מספר 6.

בחודש אוקטובר 2024 נחתם הסכם מול הקבלן לביצוע המשך עבודות הפיתוח, על בסיס הסיכום הפאושלי ובתוספת העלויות הנוספות. בנוסף, נחתם בחודש נובמבר 2024 הסכם פיתוח מעודכן מול ועד האגודה.

העבודות חודשו רק בחודש נובמבר 2024, כפי שיפורט בפרק 3 לדו"ח זה.

בעקבות פניות של מספר רוכשי נחלות בפרויקט למבקר המועצה, בוצעה ביקורת בנוגע לאופן ניהול הפרויקט, הסיבות להימשכות העבודות מעבר למוסכם ולעצירתן בסופו של דבר, וכן בנוגע לאופן גביית עלויות הפיתוח. הביקורת תבהיר כי המועצה היא הגורם המתחייב בפרויקט, הן מול רמ"י ומשרד השיכון והן מול הקבלן המבצע. משכך, האחריות לביצוע הפרויקט מונחת לפתחה, כמו גם האחריות לפיקוח על הנעשה בכספי הפיתוח המותרים לגבייה.

מטרת הביקורת

- בחינת הליך היציאה למכרז וניהול הפרויקט בהיבטים הקשורים לאחריות המועצה, תוך בחינת הסיבות לעצירת העבודות.
- בחינת ההשלכות על המועצה בכל הקשור לעיכוב בתשלומים לקבלן המבצע.
- בחינת הליך גביית עלויות הפיתוח הקיים במועצה ומתן המלצות בנוגע לאופן הגבייה הרצוי בפרויקטים עתידיים.

פעולות שבוצעו במהלך הביקורת

- עיון בהנחיות רשות מקרקעי ישראל ומשרד הבינוי והשיכון.
- קיום פגישות עם יו"ר ועד האגודה, יועמ"ש האגודה ומנהלי המועצה הרלוונטיים.
- בחינת מסמכים ומידע שהתקבלו מאגף הנדסה ומרוכשי נחלות.
- העברת ממצאי הביניים למבוקרים במהלך הביקורת על מנת לתקן את הליקויים.

המסגרת הנורמטיבית

- הנחיות רשות מקרקעי ישראל ומשרד הבינוי והשיכון.
- נוהל סבסוד עלויות פיתוח מספר 03/07, משרד הבינוי והשיכון- המנהל לענייני הכפר.
- צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958.
- פקודת האגודות השיתופיות.
- הנחיות רשמת האגודות השיתופיות.
- חוק מוסר תשלומים לספקים, התשע"ז-2017.
- חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961.

תקציר מנהלים

נושא		ממצא	פירוט	המלצות	הערות
כתב התחייבות	⊗	אי עמידה בתנאי כתב ההתחייבות חלק בדו"ח: פרק 1	המועצה לא מקפידה על העמדת בטחונות מצד הישובים, כאמור בכתבי ההתחייבות; כתבי ההתחייבות אינם עומדים בהנחיות העדכניות.	הקפדה על יישום כתבי ההתחייבות הקיימים מול יישובי המועצה; חתימה על הסכמי פיתוח בפרויקטים עתידיים, שיגדירו את חובות וסמכויות המועצה והישובים, הן בנוגע לאופן ביצוע העבודות והן בנוגע לגבייה, לרבות הקמת צוות ניהול משותף.	גזבר המועצה והיועמ"שית החילו שימוש בהסכמי פיתוח.
	⊗	גביה ביתר: "כספים אסורים" חלק בדו"ח: פרק 2	נמצאו מקרים בהם בוצעה גביה ביתר מרוכשים וכן מקרים בהם בוצעה גביה בחסר, בניגוד לאמור באישור עלויות הפיתוח ממשרד השיכון.	לדרוש מהישובים להעביר למועצה את רשימת שמות הרוכשים וסכום עלויות הפיתוח ששילם כל אחד, בצירוף אסמכתאות.	המקרים מפורטים בפרק 2 לדו"ח זה.
גביית עלויות פיתוח	⊗	אי פיקוח מצד המועצה כנדרש חלק בדו"ח: פרק 2	על אף התחייבויות ראש המועצה ומהנדס המועצה מול רמ"י, המועצה לא ביצעה פיקוח על כספי הפרויקט הנדון ולא וידאה כי הגביה מתבצעת בהתאם לאישורי עלויות הפיתוח.	העברת כל סכום הפרויקט מהישוב למועצה בטרם יציאה למכרז; העברת הוצאות הפיתוח מיד עם גבייתן, פתיחת תב"רים ייעודיים לתשלומי רוכשים בגין עלויות פיתוח וחדש מול ישן.	גזבר המועצה והיועמ"שית הביאו לשינוי משמעותי במצב הקיים (ראה פירוט בגוף הדו"ח).
	⊗	הסיבות להפסקת העבודות חלק בדו"ח: פרק 3-א	העבודות הופסקו עם פרוץ המלחמה ולא חודשו במועד בשל עיכובים בהעברת תשלומים לקבלן ומטרדים בשטח הפרויקט.	פיקוח על כספי עלויות הפיתוח ושליטה של המועצה על כל כספי הפרויקט, באמצעות דרישה מהישובים להעביר את הכספים למועצה מיד עם גבייתם מהמשתכנים באופן ישיר; בחינת האפשרות לביצוע גביה ישירה על ידי המועצה.	
ההשלכות על המועצה	⊗	חשיפה משפטית לתביעות חלק בדו"ח: פרק 3-ב	חשיפה לתביעה מצד הקבלן בגין עיכובים בתשלומים. כמו כן, קיים חשש גם לתביעות מצד הרוכשים.	מול הקבלן הושג סיכום.	

להלן ממצאי הביקורת:

1. עמידה בתנאי כתב ההתחייבות

בכתב ההתחייבות של ועד האגודה מתאריך 14.07.2022⁷, נכתב כך: "ידוע לנו כי טרם פרסום מכרז על ידכם, עלינו להמציא לכם, להנחת דעתכם, בטחונות לכל העלויות הכרוכות בפרויקט, כאשר הביטחונות יהיו זכות בחו"ז של הישוב במועצה ו/או ערבות בנקאית ו/או שיקים של הישוב לפקודת המועצה, הכל על פי סיכום פרטני בכתב אליו נגיע, אם נגיע, מול המועצה. הגעה לסיכום כאמור והעמדת בטחונות למועצה כפי שיסוכם הינה תנאי לפרסום המכרז על ידכם".

ואולם, בדיקת הביקורת העלתה כי לא הונחו בטחונות כלשהם כלל על ידי ועד האגודה בטרם היציאה למכרז. אף על פי כן, יצאה המועצה למכרז והתקשרה מול קבלן לביצוע העבודות, מבלי שהיו בידיה האמצעים להבטיח התנהלות כלכלית תקינה של הפרויקט, פרט לכתב התחייבות ועד האגודה שבאמור לא יושם.

בדו"ח מבקר המועצה לשנת 2023⁸, בדו"ח העוסק ב'מנגנוני בקרה בגזברות', הקדישה הביקורת חלק העוסק בהתחייבויות ישובים כלפי המועצה. בנוגע לנושא זה המליצה הביקורת, בין היתר, לוודא הקפדה על העמדת בטחונות מצד הישובים וכן לוודא העברת תשלומים מראש ועוד בטרם חתימה על חוזה. המקרה הנבחן בדו"ח זה ממחיש את הצורך לוודא עמידה של הישובים בכתבי ההתחייבות מול המועצה.

בדיקת הביקורת העלתה גם כי כתבי התחייבות זהים לזה שבמקרה דנן נחתמו מול הישובים בנוגע לפרויקטים נוספים, אולם המועצה לא הקפידה על העמדת בטחונות מצד הישובים. מדיניות זו עלולה להעמיד את המועצה במצב בו אין ביכולתה לעמוד בהתחייבויותיה כלפי הרשויות המוסמכות וכן כלפי קבלני הביצוע עמם היא מתקשרת בחוזה, ולראיה המקרה הנדון.

מכל מקום, מנגנון כתבי ההתחייבות אינו עומד בהנחיות העדכניות; על המועצה לחתור לחתימה על הסכמי פיתוח המגדירים את מערכת היחסים בין המועצה לישובים ומבטיחים את גביית עלויות הפיתוח והעברתן למועצה. על הסכמים אלו לעגן בתוכם את כלל התחייבויות הצדדים, לרבות התייחסות לעניין מסירת העבודות ותחזוקתן בסיום, העברת הוצאות הפיתוח כנדרש למועצה וכו'.

⁷ נספח א⁸ <https://eshkol.info/uploads/n/1722846821.6454.pdf>

הביקורת ממליצה להקפיד על יישום כתבי ההתחייבות הקיימים מול יישובי המועצה, תוך וידוא כי הישובים העמידו בטחונות כנדרש בכתבי ההתחייבות. כמו כן, ממליצה הביקורת לוודא מעתה כי נחתמים הסכמי פיתוח מול הישובים, באופן המגדיר גביית הוצאות פיתוח בהתאם להוראות הדין והנחיות רמ"י ומשרד השיכון, והמאפשר למועצה פיקוח על כספי הפרויקט ומניעת אי עמידה בהתחייבויות המועצה כלפי נותני השירות שלה.

הביקורת תציין כי גזבר המועצה ויועמ"שית המועצה כבר החלו בניסוח וחתימה על הסכמי פיתוח בפרויקטים חדשים, כולל במקרה הנדון. יש להמשיך קו מדיניות זה ולוודא כי הוא מחליף כל התנהלות אחרת.

התייחסות ראש המועצה: "אני תומך בהמלצות הביקורת, גם בנוגע לבדיקת עמידה בתנאי כתבי ההתחייבות וגם בנוגע למעבר להסכמי פיתוח".

התייחסות מהנדס המועצה: "מקבל את המלצות הביקורת, יש לעבור למנגנון הסכמי פיתוח".

התייחסות יועמ"שית המועצה: "למועצה יש חובה מוגברת לפיקוח על כספי המשתכנים. הוצאות הפיתוח- ייעודן אחד, והוא פיתוח השכונה בהתאם לאישור עלויות הפיתוח. כל הוצאות הפיתוח הנגבות יש להשקיען חזרה בפיתוח השכונה. עלויות הפיתוח צריכות להיות מופקדות ישירות בחשבון המועצה ואינן יכולות להתנהל, גם לא לשם מעבר, בחשבונות פרטיים של האגודה".

ראה התייחסות גזבר המועצה לכלל ממצאי הביקורת בסוף הדו"ח.

2. גביית עלויות פיתוח

המנהל לענייני הכפר במשרד השיכון אחראי על הגדלת היצע הדיור בישובים הכפריים בפריפריה, הקמת יישובים חדשים במגזר הכפרי וכן הקמת יישובי הקבע למפוני גוש קטיף, על פי החלטות הממשלה. במסגרת זו, עוסק המנהל בפעולות תכנון סטטוטורי ומעניק סבסוד פיתוח ליחידות דיור באזורי עדיפות לאומית, בהתאם להחלטות הממשלה. אופן הביצוע הינו באמצעות סבסוד הפיתוח או ביצוע ישיר- פתמ"ר (פיתוח מראש).

בחודש אפריל 2022 פרסם משרד השיכון, באמצעות המנהל לענייני הכפר, את נוהל מספר 03/07 (להלן: "הנוהל") שנועד להסדיר את סבסוד עלויות הפיתוח של עבודות בנייה ופיתוח תשתיות המתבצעות ביישובים שבטיפול המנהל לענייני הכפר ויישובים חדשים במשרד הבינוי והשיכון,

באמצעות המועצות האזוריות, בהשתתפות מלאה או חלקית של המשרד⁹. נוהל זה מחליף את הנוהל הקודם שיצא בשנת 2004.

על פי הנוהל, סבסוד עלויות הפיתוח על ידי משרד השיכון מותנה, בין היתר, בחתימת ראש הרשות המקומית ומהנדס הרשות על תצהירים. בתצהירים אלו מתחייבים ראש הרשות והמהנדס, בין היתר, על הדברים הבאים: "...הריני מצהיר כי בגין פרויקט זה נגבו עלויות מהמשתכנים על פי עלויות הפיתוח המאושרות וכי לא נגבו כספים נוספים על ידי מהן דהוא (להלן: "כספים אסורים"). ידוע לי כי במקרה בו התברר כי למרות האמור נגבו כספים אסורים, הרשאה תקציבית זו תהיה בטלה, וככל ואושרו בגינה כספים, הרי למשרד הבינוי והשיכון שמורה זכות קיזוז מכל הרשאה אחרת שאושרה למועצה".

זאת ועוד, באתר משרד השיכון, בחלק המפרט את עלויות הפיתוח המאושרות לגביה בכל ישוב וישוב¹⁰, נכתב באותיות קידוש לבנה כך: "האישורים המתפרסמים בדף זה כוללים את עלויות הפיתוח ליחידות הדיור במתחם, את סכום הסבסוד ואת הסכומים המרביים המותרים לגבייה על ידי האגודות השיתופיות. למען הסר ספק, ועל פי הנחיות היועץ המשפטי לממשלה, חל איסור על האגודות השיתופיות, או מי מטעמן, לגבות סכומים הגבוהים יותר מן הסכומים הנקובים כאן ("כספים אסורים")".

כפי המשתמע מהאמור לעיל, אין מניעה כי הגביה תתבצע על ידי האגודות השיתופיות, אולם המועצה מחויבת בביצוע פיקוח על הגבייה וכן לוודא כי נגבים מהמשתכנים הסכומים הנקובים באישורי עלויות הפיתוח.

לצורך בחינת עלויות הפיתוח שנגבו בפרויקט נשוא דו"ח זה, ביקשה הביקורת לקבל מוועד האגודה את הפרטים הרלוונטיים, ובהם: רשימת שמות רוכשי הנחלות בפרויקט הפיתוח, בצירוף הסכום שהתקבל מכל רוכש עבור פיתוח, וכן את האסמכתאות לתשלום (קבלות) שגמסרו לרוכשים הנ"ל בגין תשלומי הפיתוח. ועד האגודה, באמצעות היועץ המשפטי של האגודה, טענו בתגובה כי מדובר בהתנהלות פנימית של ועד האגודה ולכן לא ימסרו המסמכים הנדרשים. כאן המקום לציין כי בספי עלויות הפיתוח שנגבו על ידי ועד האגודה הופקדו בחשבונות פרטיים של האגודה. במקרה של עיקול או פשיטת רגל של האגודה, הדבר מעמיד בסיכון את כלל כספי הפרויקט שהמועצה התחייבה בפיקוח עליהם.

הביקורת הבהירה לוועד האגודה כי המועצה הינה האחראית והמבצעת את פיתוח המגרשים בישוב, כי הפיתוח מתבצע בהתאם לאישור עלויות הפיתוח של משרד השיכון, המחייבות את המועצה הן

⁹ https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nohal_0307_moch/he/documents_noahal_0307_moch.pdf

¹⁰ <https://www.gov.il/apps/moch/viewlist/list/eishurey-aluyot-pituach>

לגביית עלויות הפיתוח בהתאם לאישור והן לביצוע בהתאם למפרט עלויות הפיתוח. המועצה מתחייבת מול משרד השיכון ומול רשות מקרקעי ישראל, הן בהתייחס לגביית הוצאות הפיתוח והן בהתייחס להוצאתן. עוד הבהירה הביקורת כי גם אם הנוהג הוא כי כספי הפיתוח שולמו ליישוב והיישוב התחייב להעבירם למועצה, הרי שוודאי שנוהג זה אינו הופך את גביית הוצאות הפיתוח ל"התנהלות פנימית של ועד האגודה".

גם לאחר הבהרת הביקורת בנוגע לסמכותה לבחון את אופן גביית עלויות הפיתוח, לא התקבלו מוועד האגודה הפרטים והמסמכים שביקשה הביקורת. אף על פי כן, הביקורת הצליחה לשים את ידה על אסמכתאות לתשלום של שלושה רוכשי נחלות בפרויקט (שמות הרוכשים ופרטים מזהים נוספים הוסתרו מטעמים של צנעת הפרט). **יובהר כי הקבלות נמסרו לביקורת על ידי הרוכשים, תוך טענה כי אלו כלל התשלומים ששילמו עבור עלויות הפיתוח בפרויקט.**

להלן יוצג חישוב עלויות הפיתוח ששילים כל אחד משלושת הרוכשים, לעומת הסכום המאושר לתשלום. החישוב בוצע על בסיס הנתונים הבאים:

- עלויות הפיתוח הוצמדו למדד המחירים לצרכן החל מחודש ינואר 2022¹¹.
- עלויות עבור תשתיות בישוב הישן הוצמדו למדד תשומות הבניה החל מ-01.01.2009¹².
- ההצמדות חושבו עד למועד פירעון התשלום הראשון (כך לפי הסבר שנמסר לביקורת על ידי יועמ"שית המועצה).
- חישוב ההצמדה לאחר קבלת אישור עלויות הפיתוח השני בוצע רק לגבי ההפרש שבין עלויות הפיתוח (באישור המקורי מול האישור העדכני) ועד לחודש ינואר 2024, מועד הוצאת האישור המעודכן.

מקובצי הקבלות של רוכש מספר ¹³¹ ושל רוכש מספר ¹⁴² עולה כי הם שילמו לכאורה עלויות פיתוח בסך 388,500 ₪ כל אחד.

רובש מספר 1:

עלויות פיתוח באישור ¹⁵	מועד תשלום ראשון	סה"כ כולל הצמדה למדד מחירים לצרכן	עלות תשתיות בישוב ישן	סה"כ כולל הצמדה למדד תשומות בניה	סה"כ לתשלום	שולם בפועל	הפרש
307,600	05.02.2023	324,739	15,000	20,929	345,668	388,500	42,832

כלומר, סך הכל נגבו לכאורה ביתר 42,832 ₪ מרוכש מספר 1, נכון למועד הגביה.

<https://www.cbs.gov.il/he/Pages/%D7%9E%D7%97%D7%A9%D7%91%D7%95%D7%9F-%D7%94%D7%A6%D7%9E%D7%93%D7%94-%D7%9C%D7%9E%D7%93%D7%93%D7%99%D7%9D.aspx>

<https://www.hon.co.jp/D7%9FD7%97D7%A9D7%91D7%95D7%9FD7%9FD7%93D7%93D7%AA%27A9D7%95D7%9FD7%95D7%AA->

[/D7%94%D7%91%D7%A0%D7%99%D7%99%D7%94](#)

נספח 13

14

15 נספח ב

דו"ח מבקר המועצה לשנת 2024

גם לאחר עדכון עלויות הפיתוח בינואר 2024, עדיין קיימת לכאורה יתרה של 29,559 ₪ שנגבו ביתר:

עלויות פיתוח באישור מעודכן ¹⁶	עלויות פיתוח באישור מקורי	הפרש	סה"כ כולל הצמדה למדד מחירים לצרכן	סה"כ לתשלום במקור	סה"כ לתשלום כללי	הפרש
319,800	307,600	12,200	13,273	345,668	358,941	29,559

רוכש מספר 2:

עלויות פיתוח באישור ¹⁷	מועד תשלום ראשון	סה"כ כולל הצמדה למדד מחירים לצרכן	עלות תשתיות בישוב ישן	סה"כ כולל הצמדה למדד תשומות בניה	סה"כ לתשלום	שולם בפועל	הפרש
307,600	05.01.2023	323,836	15,000	20,971	344,807	388,500	43,693

כלומר, סך הכל נגבו לכאורה ביתר 43,693 ₪ מרוכש מספר 2, נכון למועד הגביה.

גם לאחר עדכון עלויות הפיתוח בינואר 2024, עדיין קיימת לכאורה יתרה של 30,420 ₪ שנגבו ביתר:

עלויות פיתוח באישור מעודכן ¹⁸	עלויות פיתוח באישור מקורי	הפרש	סה"כ כולל הצמדה למדד מחירים לצרכן	סה"כ לתשלום במקור	סה"כ לתשלום כללי	הפרש
319,800	307,600	12,200	13,273	344,807	358,080	30,420

מדובר, כאמור בנוהל מספר 03/07 ובאמור בהנחיות משרד השיכון, ב"כספים אסורים" שעל המועצה היה לוודא ולהצהיר על כך שאלו לא נגבו.

והדברים אף מקבלים תפנית: מקובץ הקבלות של רוכש מספר ¹⁹3 עולה כי הוא שילם עלויות פיתוח בסך 301,378 ₪ בלבד.

רוכש מספר 3:

עלויות פיתוח באישור ²⁰	מועד תשלום ראשון	סה"כ כולל הצמדה למדד מחירים לצרכן	עלות תשתיות בישוב ישן	סה"כ כולל הצמדה למדד תשומות בניה	סה"כ לתשלום	שולם בפועל	הפרש
307,600	11.01.2023	323,836	15,000	20,971	344,807	301,378	-43,429

כלומר, סך הכל נגבו לכאורה **בחסר** 43,429 ₪ מרוכש מספר 3, נכון למועד הגביה.

¹⁶ נספח ג

¹⁷ נספח ב

¹⁸ נספח ג

¹⁹ נספח ח

²⁰ נספח ב

לאחר עדכון עלויות הפיתוח בינואר 2024, מדובר לכאורה בגביה **בחסר** של 56,702 ₪:

עלויות פיתוח באישור מעודכן ²¹	עלויות פיתוח באישור מקורי	הפרש	סה"כ כולל הצמדה למדד מחירים לצרכן	סה"כ לתשלום במקור	סה"כ לתשלום כללי	הפרש
319,800	307,600	12,200	13,273	344,807	358,080	-56,702

הנה כי כן, מחלק מהרוכשים גבה ועד האגודה "כספים אסורים" ומחלק אחר גבה סכומים נמוכים יותר מעלויות הפיתוח המאושרות, לכאורה. זו התנהלות שרירותית, נוגדת כללי מנהל תקין, מייצרת איפה ואיפה בין הרוכשים ומסכנת את הפרויקט כולו. **המועצה לא יכולה לאפשר התנהלות מסוג זה, ודאי כאשר היא הנושאת בחובת הפיקוח על כספי עלויות הפיתוח.**

הביקורת ערה לקושי הקיים בגביית עלויות הפיתוח באופן ישיר על ידי המועצה, אולם חובתה של המועצה לפקח על הכספים הנגבים והסכנה שבאובדן סבסוד עלויות הפיתוח במקרה של גבייה אסורה, כמו גם המקרה הנדון ומקרים אחרים של אי עמידה בהתחייבויות מצד ישובים, מלמדים כי נדרש שינוי במדיניות הנוכחית בהתנהלות המועצה מול הישובים. אין הצדקה להימצאותם של כספי עלויות פיתוח בחשבונות בנק שאינם חשבונות המועצה.

הביקורת ממליצה לנקוט בצעדים הבאים:

1. לדרוש מהישובים לפני יציאה לפרויקט להעביר למועצה את רשימת שמות הרוכשים וסכום עלויות הפיתוח ששילם כל אחד, בצירוף אסמכתאות המעידות על כך. יש לציין דרישה זו בהסכמי הפיתוח ולהקפיד על קיומה.
2. העברת הוצאות הפיתוח למועצה מיד עם גבייתן, פתיחת תב"ר ייעודי לתשלומי רוכשים (בכל ישוב ובכל פרויקט) בגין הוצאות פיתוח וחדש מול ישן.
3. לוודא את העברת כל סכום הפרויקט מהישוב למועצה בטרם יציאה למכרז. ראוי גם לבחון ביצוע גבייה ישירה על ידי המועצה.

התייחסות ראש המועצה: "כל המלצות הביקורת מקובלות עליי, למעט בנושא ביצוע גבייה ישירה על ידי המועצה. בנושא זה אני סבור כי יש להשאיר את ביצוע הגבייה בידי הישובים וזאת מטעמי יעילות וקשר עם הרוכשים".

התייחסות מהנדס המועצה: "המלצות הביקורת מקובלות עליי. אני חושב שהמועצה צריכה לגבות את עלויות הפיתוח ישירות מהמשתכנים, תוך העברת הכספים לחשבון של המועצה עד לתחילת הפרויקט. זה מבטיח שהשליטה תהיה בידי המועצה, לרבות במקרים של שינויים תכנוניים ועדכונים

²¹ נספח ג

בעלויות הפיתוח. הישוב צריך ויכול להיות בתמונת הפרויקט במובנים של ההתקדמות שלו, אבל האחריות, גם מול הקבלן וגם מול גופי הממשלה, היא של המועצה ולכן רק המועצה צריכה להיות בשליטה על כספי הפרויקט, לרבות מועד העברת תשלומים לקבלן. בנוסף, במקרים של 'בנה ביתך' חשוב לגבות מהמשתכנים צ'ק ביטחון למקרים של פגיעה בתשתיות ציבוריות. בבנייה מרוכזת יש לגבות צ'ק ביטחון מהישוב".

התייחסות יועמ"שית המועצה: "אין מניעה כי איסוף הגבייה יתבצע על ידי האגודה, אולם חל איסור על הפקדה, אפילו זמנית, של כספי הפיתוח בחשבונות האגודה".

ראה התייחסות גזבר המועצה לכלל ממצאי הביקורת בסוף הדו"ח.

וועד האגודה לא העביר התייחסות לממצאי הביקורת, הגם שניתנה לו האפשרות לכך.

3. הפסקת העבודות וההשלכות על המועצה

א. הסיבות להפסקת העבודות:

עבודות הפיתוח הופסקו עם פרוץ המלחמה ב-7 באוקטובר מסיבות מובנות. מאז שבה המועצה לשגרה מואצת בכל הקשור לביצוע פרויקטים הנדסיים, בניה ופיתוח. ואולם, עבודות הפיתוח בפרויקט הנדון חודשו רק בחודש נובמבר 2024, למעלה משנה לאחר שהופסקו. מעבר לחילוקי הדעות מול הקבלן בנוגע לעלויות החריגות שהתווספו, נבע העיכוב גם משתי סיבות עיקריות:

עיכוב בתשלומים לקבלן:

כפי המפורט בפרק המבוא ובפרק 1 לדו"ח זה, למעט חשבון חלקי מספר 1, כל החשבונות לקבלן שולמו באיחור, לרבות תשלום חשבון מספר 6 ששולם באיחור ניכר. העיכוב האחרון אף גרם לכך שהקבלן הוציא את כלי העבודה שלו משטח הפרויקט בחודש אפריל 2024 ורק לאחר שהוסדר התשלום בחודש אוגוסט 2024, ניתן היה להתחיל לדבר על חזרה לעבודה. הביקורת תציין כי במשך כל התקופה האמורה, פעלו נציגי אגף הנדסה הן על מנת להגיע להסכמות מול הקבלן והן על מנת להשביע את רצון ועד האגודה בכדי שיעביר את הכספים לתשלום חשבון מספר 6.

אי פינוי מטרדים משטח הפרויקט:

על אף התחייבות ועד האגודה כי שטח הפרויקט יהיה פנוי ממטרדים, והתחייבות המועצה מול הקבלן בהתאם, בפועל קיימים מטרדים בשטח שעיקבו את החזרה לביצוע עבודות הפיתוח. גם לאחר שהושג סיכום פאושלי בנוגע לעלויות החריגות, עדיין היו קיימים מטרדים בשטח שמנעו את חזרת הקבלן לעבודה.

בתאריך 31.07.2024 הבהיר הקבלן לנציגי אגף הנדסה כי לא יוכל לשוב לעבודה בפרויקט עד לפינוי חממות בכביש 3 וכביש 10 וכן כל מטרד אחר²².

הביקורת תציין כי גם במועד הגשת דו"ח זה, טרם פונו כלל המטרדים מהשטח ורק בעקבות בקשות נציגי אגף הנדסה מהקבלן לשוב לעבודה בשטח במקומות הפנויים ממטרדים, שוכנע הקבלן לחזור ולבצע את עבודות הפיתוח. חשוב לציין כי אם המטרדים הקיימים בשטח לא יפונו על ידי ועד האגודה, לא יושלמו כלל עבודות הפיתוח כמתוכנן והדבר יוביל בהכרח לפגיעה ברוכשי הנחלות. לביקורת הוסבר על ידי ועד האגודה כי מתקיים הליך משפטי מול חבר אגודה שהחממות האמורות בבעלותו וכי התפתחויות בנושא תהיינה בהינתן פסיקת בית המשפט בעניין זה.

ב. ההשלכות על המועצה:

חוק מוסר תשלומים לספקים, התשע"ז-2017, קובע בין היתר מהו המועד האחרון שבו מזמין שירות או מזמין סחורה, לרבות ביצוע עבודות בניה הנדסיות, חייב לשלם לספק את התמורה. החל מיום 30.07.2017 רשויות מקומיות חייבות לשלם תמורה לספקים במועדים הבאים:

- בעבודות בניה הנדסאיות- תוך 80 ימים מתום החודש שבו הומצא החשבון.
- בעסקה אחרת שאינה עבודות בניה הנדסאיות- תוך 45 ימים מתום החודש שבו הומצא החשבון.

למרות זאת, אם העסקה ממומנת כולה או חלקה באמצעות מימון חיצוני (מהמדינה, מתאגיד שממומן על ידיה או שחבריו מתמנים על-ידיה, מרשות מקומית, ממועצה דתית, מבנק ישראל, מחברה ממשלתית או חברה עירונית), רשאית הרשות לדחות את מועד תשלום החלק הממומן עד 10 ימים לאחר קבלת המימון החיצוני, אך לא יאוחר מ-150 ימים מהיום בו הומצא החשבון לרשות המקומית. רשות מקומית רשאית לדחות את מועד תשלום החלק הממומן בתנאי שהודיעה לספק מראש, במועד ההתקשרות או במועד פרסום המכרז, על שיעור המימון החיצוני, על מקורו ועל האפשרות לדחות את מועד תשלום החלק הממומן.

עוד נקבע בחוק כי אם מזמין השירות או הסחורה לא שילם לספק את התמורה עד המועד לתשלום החשבון כמפורט מעלה, עליו להוסיף לתשלום הפרשי הצמדה וריבית מהמועד שבו אמור היה לשלם ועד מועד התשלום בפועל. אם העיכוב בתשלום התמורה נמשך 30 יום או יותר, תתווסף גם ריבית פיגורים לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961. בנוסף לתשלום ריבית והצמדה, רשאי הספק לתבוע מהמזמין כל סעד אחר העומד לזכותו על פי הדין בשל אי תשלום התמורה במועד, כגון תביעה לבית המשפט לפיצויים בשל הפרת חוזה.

²² נספח ט

הנה כי כן, כל השתלשלות האירועים המתוארת בדו"ח זה בכל הנוגע להעברת תשלומים לקבלן, חושפת את המועצה מבחינה משפטית לתביעות מצד הקבלן, שעלולות לגרום לנזק כלכלי משמעותי, כמו גם לנזק תדמיתי.

נושא נוסף ולא פחות חשוב הוא האחריות כלפי רוכשי הנחלות בפרויקט, ששילמו ממיטב כספם עבור זכויות על הקרקע ועבור עלויות הפיתוח. העיכוב בביצוע העבודות לא נגרם באשמתם והם עלולים לפנות לערכאות משפטיות, הן בנושא העיכוב והן בנושא עלויות הפיתוח. גם אם יכולה המועצה לטעון לאחריותו של ועד האגודה, הרי שוודאי שמדובר בהליך שכדאי וראוי להימנע ממנו.

הביקורת תציין כי נושא זה כבר מוכר להנהלת המועצה, שכן במייל שנשלח על ידי יועמ"שית המועצה בתאריך 07.08.2024²³, ציינה הנ"ל את התחייבויות המועצה אל מול רמ"י בתצהיר העדכני והוסיפה כך: "מרבית, אם לא כלל ההתחייבויות וההצהרות המפורטות לעיל, אינן מתקיימות בפועל. חתימה על ההצהרה והמשך התנהלות בפרויקטים של פיתוח חושפת את המועצה הן לתביעות מצד משתכנים והן לביקורת חמורה עקב מנהל לא תקין. מבקשת לקבוע בהקדם ישיבה כדי לקבוע נהלים בעניין". **הביקורת ממליצה להיענות בהקדם לבקשתה של היועמ"שית ולהתאים את הנהלים לאמור בתצהיר.**

מעבר למתן ההמלצה מעלה, תציין הביקורת כי הגזברות והיעוץ המשפטי של המועצה עמלים על שינוי אופן הניהול הכספי בהרחבות והתאמתן לתקנות המחייבות. במסגרת זו, כל הישובים קיבלו הודעות מסודרות בנוגע לשינויים הצפויים, כל הישובים שבהליכים קיבלו הסברים פרטניים על הוראות משרד השיכון ורמ"י וטבלאות עלויות מאושרות הועברו לכל ישוב. לביקורת נמסר כי הרחבות נוספות בישובים יתבצעו על פי ההוראות המחייבות, לרבות גביה ישירה, כולל חדש מול ישן, אגרות והיטלים. בוצע הליך למידה ממועצה שכנה בתיאום היועמ"שית והוזמן דיון צופה פני עתיד אצל ראש המועצה בנוגע להרחבות גדולות.

לאור כלל האמור, תשוב הביקורת ותדגיש את המלצתה שעוברת כחוט השני לכל אורכו של דו"ח זה: על המועצה להמשיך בקו הננקט על ידי גזבר המועצה ויועמ"שית המועצה, לבצע פיקוח על כספי עלויות הפיתוח ולוודא כי קיימת בידיה השליטה על כל כספי הפרויקט, באמצעות דרישה מהישובים להעביר את הכספים למועצה עוד בטרם יציאה למכרז.

התייחסות ראש המועצה: אני מסכים עם המלצות המבקר ואפעל להתאמת המדיניות בהתאם לנהלים. אני מודה לגזבר המועצה וליועמ"שית המועצה על כל הפעולות שנקטו בהן בנושא זה ועל השינוי שהצליחו לייצר".

²³ נספח י

התייחסות מהנדס המועצה: "אני מקבל את המלצות הביקורת. אציין כי אגף הנדסה פועל על פי מדיניות המועצה הקיימת ואין לו יכולת או שליטה על שינוי המדיניות, למעט להמליץ. אני מקווה שהשינוי שמוצע בדו"ח הביקורת ייושם בפועל".

התייחסות יועמ"שית המועצה: "בטרם יציאה למכרז, יש לוודא את המצב הקיים בשטח על מנת להימנע מעיכובים בפרויקט".

וועד האגודה לא העביר התייחסות לממצאי הביקורת, הגם שניתנה לו האפשרות לכך.

התייחסות גזבר המועצה: "גזברות מועצה אזורית אשכול רואה חשיבות גבוהה בהליך תיקון הנדרש בכל הנוגע לביצוע ופיקוח על הרחבות המבוצעות בישובים. גזבר המועצה שב והתריע מאז כניסתו לתפקיד כי קיים פער בין הנחיות ביצוע ההרחבות (מהתנהלות מול תושבים, גביית כספים, ביצוע בשטח) לבין הביצוע בפועל. הנושא הובא מספר פעמים בפני ראש המועצה, כולל דרישה לגביית כספים מראש. עמדת ראש המועצה בשנים 2022 ו-2023 הייתה שאין לשנות מדיניות ועל המועצה להמשיך לפעול בשיטה שהייתה קיימת.

נבהיר כי הגזברות העלתה גם בפני היועמ"ש הקודם שאלות בקשר לחתימה על אישורים בפרויקטים. בהתאם להבהרותיו ואישורו נחתמו האישורים למתיישבים חדשים. לאור הנחיות אלו לא היה ניתן לעצור את תהליך ההרחבות וחתימה על אישורים.

בהתנהלות שהייתה עד לחודש יוני 2024, הכספים לא נגבו מראש, התשלום שהתקבל מהישוב היה בפעילות ובהתאם לתשלום מול הקבלן. לא היה אישור להחזקת ערבויות/בטחונות של הישוב, על אף התחייבות הישוב שנחתמה (יוער כי התחייבות הישוב אינה תואמת את הסכום הנדרש במסמך עלויות הפיתוח מטעם משרד השיכון). גביית התשלום מהמתיישבים התנהלה על ידי הישוב וללא פיקוח של המועצה. לא נגבו עלויות בצמוד למדד לפי הכתוב במסמכי העלויות של משרד השיכון. בוצעה גבייה בחוסר/בעודף התאם לשיקול הדעת של הישוב.

החל מיוני 2024 בעקבות העלאת הנושא שוב לדיון בגזברות, היועמ"שית החדשה שמה בפנינו את מכלול הפערים והטיפול בנושא. בהתאם בוצע מהלך משולב של הגזברות והיעוץ המשפטי. הכלל: למידה עצמית, למידת עמיתים שכוללת לימוד ניהול הנושא במועצות אחרות, ניתוח עלויות הפיתוח והצמדות, אופן ביצוע גביה, ניהול חשבונאי, ועבודה מול הישובים.

בעקבות אלו התחלנו להחיל מדיניות חדשה בכל נושא גביית עלויות הפיתוח, היציאה לעבודה בשטח בשני שלבים א'-ב, הפקדת כספי הפיתוח בקרן ייעודית (תב"ר) של הישוב מול המועצה, שמירת כספי שיקום הישוב הישן במועצה, והחתמה על הסכם פיתוח של הישוב מול המועצה.

במהלך החציון השני של השנה נקבעו פגישות עם הישובים שכבר החלו בפיתוח והובהר שלא תתבצע חתימה על מסמכים למתיישבים עד שלא נודא שנגבו עלויות הפיתוח באופן מלא וכולל הצמדות. בנוסף אנו מבצעים דרישה של עלויות שיקום הישוב הישן, שכן אלה מחויבים להיות מופקדים במועצה כי הפיתוח מתבצע על ידי המועצה ובפיקוחה, גם במקרים בהם הפיתוח נעשה בשיטת פתמ"ר.

יובהר כי בעקבות הליך זה ודיון שנעשה אצל ראש המועצה בהשתתפות הגזבר והיועמ"ש, נקבע שהחל משנת 2024 המועצה תפעל להסדרת ההליכים באופן המחייב על ידי רשויות המדינה. זאת במטרה לשמור על זכויותיהם של תושבי המועצה.

נבקש להבהיר כי הליך ההסדרה ייקח ככל הנראה מספר חודשים נוספים שכן במועצה מתבצעים למעלה מ-30 הרחבות שחלקם החלו בביצועם לפני למעלה מעשור. בנוסף, נשלחו מכתבים לכלל הישובים שמסבירים את שינוי המדיניות במועצה בכל הנוגע לתשלום עלויות פיתוח.

אנחנו תומכים בנאמר בדו"ח המבקר בנוגע לפיקוח על עלויות הפיתוח והשליטה על נושא ההרחבות. אך עם זאת, אנחנו נדרשים לשיתוף פעולה מלא של הישובים וכלל הגורמים במועצה בכדי להנחיל את נהלי העבודה האלו בנוגע להרחבות שהחלו לפני זה מכבר, ולאלה שעתידיים להתחיל".

נספחים

נספח א

כתב התחייבות בין המועצה לבין ועד האגודה

מתאריך 14.07.2022

תאריך : 14 יולי 2022

לכבוד - מועצה אזורית אשכול

הנדון : כתב התחייבות בלתי חוזר - תשתיות ל-70 מגרשים במושב אוהד-שלב ביצוע

הואיל : ואנו מעוניינים לבצע ביישוב עבודות **תשתיות ל-70 מגרשים במושב אוהד-שלב ביצוע**
והואיל : ויש באפשרותנו לקבל מענקים שונים מגופים שונים, אשר יתנו את המענק רק אם העבודות יבוצעו דרככם ובאמצעותכם
והואיל : ונוכח האמור, ביקשנו מכם כי תצאו במכרז לביצוע העבודות וכן כי תתקשרו בהסכם עם הקבלן בקשר לעבודות
והואיל : והסכמתם לפרסם מכרז ולהתקשר עם הקבלן נוכח התחייבותנו כי כל העלויות וההוצאות שיהיו קשורות לפרוייקט, יחולו עלינו בלבד וישולמו על ידינו בלבד
לפיכך אנו מצהירים, מסכימים ומתחייבים בזאת באופן בלתי חוזר כדלקמן:

1. המבוא לכתב התחייבות זה מהווה חלק בלתי נפרד הימנו.
2. אנו מתחייבים כי כל ההוצאות וכל העלויות הקשורות במישרין או בעקיפין לפרוייקט ההרחבה ביישוב, יחולו עלינו בלבד ולא על המועצה. מבלי לגרוע מהאמור, אנו נשלם כל סכום שיהיה קשור למכרז שאתם תפרסמו לביצוע העבודות, כל סכום שיהיה קשור לעבודות שהקבלן יבצע ולסכומים שיגיעו לקבלן או שיידרשו על ידו וכל סכום אחר בעניין, לרבות במקרה של ביטול המכרז ולרבות במקרה של תביעה של מי מהמשתתפים במכרז ולרבות במקרה של תביעה של הקבלן המבצע.

מבלי לגרוע מהאמור, אנו נשפה ואתכם בגין כל עלות ו/או הוצאה שתהיה לכם בקשר לפרוייקט **תשתיות ל-70 מגרשים במושב אוהד-שלב ביצוע** התחייבותנו בפרוייקט זה : **13,000,000 ₪ כולל מע"מ, כל זמן שהכספים המגיעים ממשרד השיכון, לא יגיעו למועצה ותהיה דרישה מצד הקבלן ומנהלי הפרוייקט לתשלום חלקי או סופי. סכום זה מתווסף לסכום של 500,000 ₪ הנכלל כבר בתב"ר** ידוע לנו כי טרם פרסום מכרז על ידכם, עלינו להמציא לכם, להנחת דעתכם, בטחונות לכל העלויות הכרוכות בפרוייקט, כאשר הביטחונות יהיו זכות בחו"ז של הישוב במועצה ו/או ערבות בנקאית ו/או שיקים של היישוב לפקודת המועצה, הכל על פי סיכום פרטני בכתב אליו נגיע, אם נגיע, מול המועצה. הגעה לסיכום כאמור והעמדת בטחונות למועצה כפי שסיכום הינה תנאי לפרסום המכרז על

ידכם.
מושב עומד"ם להחלטות
חקלאית שותפותית בע"מ
חותמת האגודה + חתימת שני (2) מורשי החתימה

שמות החותמים בשם האגודה : 7/2 10/10 כין כמ

נספח ב

אישור עלויות פיתוח מתאריך 27.06.2022

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון
אגף בכיר לענייני הכפר

ירושלים, כ"ח בסיוון תשפ"ב
27 ביוני 2022
סימוכין 2022062702255

אל: גב' שולמית שפיגל, ס/מנהלת מחוז דרום לענייני הכפר

הנדון: **אישור עלויות פיתוח – אוהד**
תב"ע מס' – 651-0401950

הריני לאשר עלויות פיתוח להרחבה ביישוב אוהד עבור 70 נחלות בהרחבה.

מגרשים: 800-869

שיפוע ממוצע: 5%

סה"כ עלות פיתוח ציבורי ממוצעת ליח"ד 341.7 אלש"ח (לפי מדד 1/22).

השכונה מסווגת בקבוצה א'2 לפי מפת העד"ל, וזכאותה לסבסוד הינה בסך 77.7 אלש"ח ליח"ד.

התכנון לא בוצע על ידי משב"ש ולפיכך לא יופחת בגינו מסכום הסבסוד.

סכום מאושר לגבייה עבור פיתוח ציבורי 264 אלש"ח ליח"ד.

על סכום זה יש להוסיף סך של 43.6 אלש"ח ליח"ד בגין עבודות פיתוח במגרשים (ללא סבסוד).

סה"כ מאושר לגבייה בגין פיתוח 307.6 אלש"ח ליח"ד.

על פי החלטה 1504 של מועצת רמ"י מאושר לגבייה סכום נוסף בסך 15 אלש"ח ליח"ד עבור שדרוג תשתיות ביישוב הוותיק. (צמוד למדד תשומות הבנייה מיום 1/1/09). סכום זה יגבה על ידי המוא"ז בהתאם לסעיף 4.9.2 להחלטה.

ביצוע על ידי מוא"ז באמצעות מכרזי פיתוח פומביים.

אין גבייה בגין היטלי ביוב.

רצ"ב עלויות פיתוח מפורטות ותשריט.

יש להביא האמור לידיעת היישוב והמועצה האזורית.

בכבוד רב,

אסנת קמחי
סמנכ"לית בכירה לענייני הכפר

העתקים:

מר שי קרפ - רמ"י, דרום
מר גדי ירקוני - ראש מועצה אזורית - אשכול
גב' מלי שרביט - מנהל מחוז דרום
גב' שירה מור יוסף - מנהלת תחום תכנון ענייני הכפר
מר אברי לבני - יועץ
גב' מאיה שטיין - מנהלת אגף תכנון וביצוע ענייני הכפר
גב' אולה גורדון - מרכזת בכירה עלויות פיתוח
גב' דליה בן אליהו - ראש תחום פרוגרמות
מר משה אופנהיים - צוות אינטרנט

נספח ג

אישור עלויות פיתוח מתאריך 09.01.2024

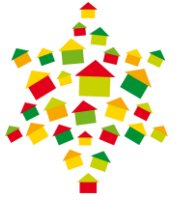
כ"ח טבת תשפ"ד
09 ינואר 2024
2024010902033

אל: גב' שולמית שפיגל, ס. מחוז דרום לענייני הכפר

הנדון: אישור עלויות פיתוח – אוהד
תב"ע מס' – 651/0401950

בהמשך למכתב מיום 27/06/2022
הריני לעדכן מכתב עלויות פיתוח להרחבה ביישוב אוהד עבור 70 נחלות בהרחבה.
מגרשים: 800-869
שיפוע ממוצע: 5%
סה"כ עלות פיתוח ציבורי ממוצעת ליח"ד 348.4 אלש"ח (לפי מדד 1/22).
השכונה מסווגת בקבוצה א2 לפי מפת העד"ל, ולפיכך זכאותה לסבסוד פיתוח לבניה
צמודת קרקע הינה בסך 77.7 אלש"ח ליח"ד.
סכום מאושר לגבייה עבור פיתוח ציבורי 270.7 אלש"ח ליח"ד.
על סכום זה יתווסף סך של 49.1 אלש"ח ליח"ד בגין עבודות פיתוח במגרשים (ללא סבסוד).
התכנון לא בוצע ע"י משב"ש ולפיכך לא יופחת בגינו מסכום הסבסוד.

על פי סעיף 8.6.11 להחלטות מועצת רמ"י מאושר לגבייה סכום נוסף בסך 15 אלש"ח
ליח"ד עבור שדרוג תשתיות ביישוב הוותיק. (צמוד למדד תשומות הבנייה מיום 1/1/09).
סכום זה יגבה על ידי המוא"ז.

ביצוע ע"י מוא"ז באמצעות מכרזי פיתוח פומביים.
גבייה בגין היטלי ביוב – 38.79 ₪ למ"ר מבנה ו- 38.79 ₪ למ"ר קרקע (מתקני קצה)
רצ"ב עלויות פיתוח מפורטות ותשריט.
יש להביא האמור לידיעת היישוב והמועצה האזורית.

בכבוד רב,
אסנת קמחי
סמנכל"ית בכירה - ענייני הכפר

העתקים:
מר אבישי קראוס - רמ"י, דרום
מר גדי ירקוני - ראש מועצה אזורית – אשכול
גב' מלי שרביט - מנהלת מחוז דרום
מר צביקה אליהו - סגן חשב
גב' שירה מור יוסף – מנהלת תחום תכנון ענייני הכפר
גב' מאיה שטיין - מנהלת אגף תכנון וביצוע ענייני הכפר
גב' אולה גורדון – מרכזת בכירה עלויות פיתוח
גב' דליה בן אליהו - ראש תחום פרוגרמות
מר משה אופנהיים - צוות אינטרנט

נספח ד

סיכום פאושלי מול הקבלן

שלום רב,

הנדון: אוהד 70 נחלות – שלב א

בהמשך לפגישת מו"מ עם הקבלן ולאחר שהנושא נבדק יחד עם ליאור ויניב, להלן התייחסותי.

לאחר דין ודברים הוצע להמיר את ההסכם לפאושלי בהתאם לתכולות עבודה המתוארות במכתב הקבלן מתאריך 30.08.2023.

במכתב הנ"ל הקבלן ביקש תוספת בסך 3,250,000 ₪.

במהלך הדיון הקבלן תיקן את הצעתו לתוספת בסך 2,600,000 ₪.

להלן פרוט בחינת ההצעה:

ערך העבודות הנוספות עד 150% משוער עד לסוף ביצוע שלב א' כ-600,000 ₪

ערך עבודות חריגות חדש + תוספת מעל 150% כ-800,000 ₪

סה"כ תוספת כ-1,400,000 ₪

הנ"ל כולל עבודות להשלמת שלב א' וגם הקדמת עבודות שלב ב' כגון העתקת עצים, ביצוע שלם של כביש 53 וכביש 52, עבודות עפר, תוספת לקו הסניקה, שינויים בביוב וכיו"ב.

פער בתמחור החריגים לשיטתו של הקבלן כ-510,000 ₪

חישוב בטלה לפי חוזה מדף, בהפחתת 4 חודשי מלחמה כ-480,000 ₪

סה"כ כ-2,400,000 ₪

לא נלקחו בחשבון עיכובים בתשלומים ועליית מדד תשומות הבניה.

אומדן עבודות עפר במגרשים לפי טיוטת המתכנן לא כלולות בחוזה ולא מקובלות על בוריס כ-250,000 ₪

כ-2,650,000 ₪

סה"כ

לפיכך ולהחלטתכם, המלצתנו הינה לכלול את עבודות העפר כחלק מההסדר עד המחיר המוצע על ידי הקבלן או פחות ככל שניתן ובמידה ויקודם תשלום כבר עכשיו כפי שהציע רונן.

הערה: המחירים לא כוללים מע"מ.

מוטי לבאן

נספח ה

דוגמאות להסברים שהועברו לוועד האגודה

מבקר מועצה

מאת: עידו ליבנה
נשלח: יום ראשון 04 אוגוסט 2024 08:48
אל: שבתאי גבאי; אולגה יועצת משפטית; ניר ים; מהנדס מועצה אזורית אשכול; יניב אריאל;
עידו שמאי; מבקר מועצה; תומר גלולה
נושא: RE: 31.07.2024_הסברים למסמך מעבר לפאושלי.pdf

שבתאי ישר כוח, רק לוודא מה עם ההתייחסות לחממה וחתימה על ההסכם פיתוח?

From: שבתאי גבאי <shabtay@erc.org.il>
Sent: Wednesday, July 31, 2024 7:02 PM
To: מהנדס מועצה אזורית אשכול <mankal@erc.org.il>; ניר ים <olga@gonen-law.org.il>; יועצת משפטית <idos@erc.org.il>; עידו שמאי <cfo@erc.org.il>; עידו ליבנה <yanivariel359@gmail.com>; יניב אריאל <borisn@erc.org.il>; תומר גלולה <sgizbar1@erc.org.il>; מבקר מועצה <UdiD@erc.org.il>
Subject: Fwd: 31.07.2024_הסברים למסמך מעבר לפאושלי.pdf

ערב טוב, מוטי העביר את הניתוח בשש בערב והעביר זאת גם לרון.
לפי מוטי (ואף לדעתי לאחר בדיקה) לא היה בידיו בזמן הקצר שעמד לרשותו ובגלל בעיות טכניות שמנעו ממנו גישה לכל החומר המצוי ברשותו הוא עשה מאמץ גדול להכין משהו שייתן תמונה כללית. ביקשתי שיעביר זאת כך כדי לתת מענה ראשוני לרון לקראת פגישתו עם הנהלת/ועד הישוב. מוטי סיכם עם מוטי על הכנת החומר המפורט עד שבוע הבא, בנתיים רון והישוב יקבלו החלטה על חזרה לעבודה. בתקווה שכך יהיה. בהצלחה לכולנו

קבל Outlook עבור Android

From: Moti Labban <motil@ml-proyektim.co.il>
Sent: Wednesday, July 31, 2024 6:05:56 PM
To: שבתאי גבאי <shabtay@erc.org.il>
Cc: c9982532@gmail.com <c9982532@gmail.com>
Subject: 31.07.2024_הסברים למסמך מעבר לפאושלי.pdf

לתשומת ליבך! אימיל זה הגיע מחוץ לארגון. אין ללחוץ על קישורים או לפתוח קבצים מצורפים, אלא אם כן את/ה מזהה את השולח ויודע/ת שהתוכן בטוח

שלום,
היום נתבקשתי לפרט קצת יותר את הסכומים.

לשימושכם
מוטי

מבקר מועצה

מאת:
נשלח:
אל:
עותק:
נושא:
קבצים מצורפים:

אולגה גונן <olga@gonen-law.org.il>
יום חמישי 18 יולי 2024 10:53
מהנדס מועצה אזורית אשכול; רונן כהן
מבקר מועצה; שבתאי גבאי; עידו שמאי; עידו ליבנה; ניר ים; lior.zehavi@gmail.com; יניב
אריאל; ראש מועצה אזורית אשכול
RE: פיתוח מגרש אוהד- 70 נחלות מכרז 27/2022
חישוב מעבר לפאושלי_2024.05.27.pdf

לתשומת ליבך! אימייל זה הגיע מחוץ לארגון. אין ללחוץ על קישורים או לפתוח קבצים מצורפים, אלא אם כן את/ה מזהה את השולח ויודע/ת שהתוכן בטוח

בהמשך לישיבה שהתקיימה היום במשרד

סוכם כי מה שנדרש על מנת לקדם את הפרויקט כבר בתחילת שבוע הבא זה פירוט למסמך המצ"ב

קרי

איפה שכתוב עבודות נוספות – 800,000 לפרט בראשי פרקים במה מדובר וכדומה.

אולגה גונן,
עורכת דין

טל 08.6288700 פקס 08.6288009
צומת בית קמה, מועצה אזורית בני שמעון, 8532400

גונן ושות' משרד עורכי דין וגישור
Gonen&Co Law Office and Mediation

From: אולגה גונן <borisn@erc.org.il> מהנדס מועצה אזורית אשכול

Sent: Monday, July 15, 2024 12:17 PM

To: רונן כהן <c9982532@gmail.com>

Cc: עידו שמאי <shabtay@erc.org.il>; שבתאי גבאי <UdiD@erc.org.il>; מבקר מועצה <olga@gonen-law.org.il>; אולגה גונן <idos@erc.org.il>; יניב אריאל <lior.zehavi@gmail.com>; ניר ים <mankal@erc.org.il>; עידו ליבנה <cfo@erc.org.il>; עידו שמאי <idos@erc.org.il>; ראש מועצה אזורית אשכול <mayor@erc.org.il>; פיתוח מגרש אוהד- 70 נחלות מכרז 27/2022

Subject: 27/2022 מכרז אוהד- 70 נחלות מכרז 27/2022

רונן שלום,

אנחנו מנסים לקדם ולסיים את ביצוע עבודות המכרז שבנדון.
כבר בראשית הדברים חשוב להבהיר כי כל עיכוב בסיום ביצוע העבודות גורם לנזקים הן לשוב והן למועצה, הן בחשיפת הצדדים לתביעה מול הקבלן בגין עיכובים, דמי בטלה וכיוצ"ב והן בסיכון ליציאה למכרז חדש להשלמת ביצוע העבודות במחירים גבוהים מהמחירים במסגרת המכרז שבנדון.

עלויות הפיתוח שנקבעו ע"י משרד השיכון (מיום 27/06/22) קבעו סך עלויות פיתוח ליחידה 341,700 ₪ וזכאות לסבסוד 77,700 ₪

כלומר 264,000 בתוספת 43,641 ₪ בגין עבודות מיוחדות במגרשים (כגון חיבורי חשמל, הכנה לתקשורת, פילרים וכו') ובתוספת 15,000 ₪ בגין ישן מול חדש (צמוד למדד 2009).

כלומר- כלל הכספים לביצוע העבודות שנקבעו בעלויות הפיתוח הינו:

22,234,870 ₪ - סך עלויות הפיתוח

1 - 17,273 ₪ $\times 70 = 1,209,110$ - סך הכספים אשר אמורים להיות מועברים למועצה לשיקום תשתיות (ישן מול חדש).

בהמשך לבקשת הישוב ולאור בעיות תכנוניות, פנתה המועצה למשרד השיכון לעדכון עלויות הפיתוח.

וביום 09/01/24 אישר משרד השיכון עלויות פיתוח מעודכנות על סך 348,400, לאחר סבסוד 270,700 ₪ בתוספת 49,100 ₪ בגין עבודות מיוחדות במגרשים ובתוספת 15,000 ₪ בגין ישן וחדש (צמוד למדד 2009) כן לאחר בדיקה נוספת קבע משרד השיכון ובינוי היטל ביוב ע"ס 38.79 ₪ למ"ר מבנה ו - 38.79 ₪ למ"ר קרקע.

כלומר - כלל הכספים לביצוע העבודות שנקבעו בעלויות הפיתוח הינו:

22,386,000 ₪ סך עלויות הפיתוח

1 - 1,209,110 סך הכספים לשיקום תשתיות.

יובהר כי כלל הסכומים יש להצמיד למדד מיום 01/22.

בנוסף יש לגבות תשלום של 19,395 ₪ למגרש בגין היטל ביוב מרכיב קרקע - מרכיב בניין ייגבה במעמד ההיתר.

בהתאם לדרישות משרד השיכון והתחייבויות המועצה מול רמ"י (בעת חתימה על תצהיר התחייבות) כלל כספי הפיתוח אמורים להיות מופקדים ומועברים למועצה מיד עם העברתם מהמשתכנים.

ככל הנראה עקב עיכובים בביצוע הפרוייקט, פניות למשרד השיכון, פנה משרד השיכון למועצה בדרישה להעביר נתונים אודות המשתכנים לרבות גביית התשלום בגין הפיתוח וזאת על מנת לוודא כי המועצה מבצעת את מלוא העבודות המפורטות בטופס 705.

לאור כל האמור הינך מתבקש כדלקמן:

1. להעביר למועצה רשימת משתכנים והנחלה המשוייכת להם בפרוייקט והצהרה כי מכל משתכן נגבו עלויות הפיתוח המאושרות מיום 09/01/24, ככל וחלק מהמשתכנים טרם שילמו את מלוא העלויות נא לציין זאת.
2. להעביר במידי לתב"ר ייעודי במועצה את הסכום המלא בגין שיקום תשתיות 1,209,110 בהצמדה למדד מיום 01/22.
3. כפי שהובהר - המועצה אינה רשאית לבצע עבודות עפר בתוך המגרשים, אי לכך הסכום הסופי שנקבע לסיום ביצוע העבודות ע"י נמר הנגב הינו 2,600,000 ₪ נא להעביר סכום זה באופן מידי למועצה על מנת שהקבלן יסיים את העבודות.

בוריס בוריסובסקי

מהנדס המועצה

70
האחת והיחידה

08-9929134 ☎ 053-5204753 📠 08-9929172 📠

🌐 www.eshkol.info ✉ borisn@erc.org.il

הנדון: אוהד 70 נחלות – שלב א

בהמשך למסמך שהוגש בתאריך 27/05/2024 ולבקשתך, להלן פרוט נוסף של הנתונים שהוצגו בו.

בהמשך לפגישת מו"מ עם הקבלן ולאחר שהנושא נבדק יחד עם ליאור ויניב, להלן התייחסותי:

בפגישה רבת משתתפים שכללה גם את הקבלן הוצע להמיר את ההסכם הנוכחי לפאושלי בהתאם לתכולות עבודה המתוארות במכתב הקבלן מתאריך 30/08/2023 (מצ"ב).

במכתב הנ"ל הקבלן דרש תוספת בסך 3,250,000 ₪ והצעה זו לא התקבלה.

לאחר מו"מ במהלך הדיון הקבלן תיקן את דרישתו לתוספת בסך 2,600,000 ₪ חשוב לציין שוב כי מבחינת הקבלן הצעה זו מתייחסת למעבר לפאושלי בהתאם למסמך מתאריך 30/08/2023.

ברקע הדברים ולצורך הניתוח חשוב לציין את הסוגיות הבאות:

- במהלך הביצוע תוקנו כמויות בסעיפים שונים כגון עבודות עפר, קווי הולכת ביוב, שוחות וכיו"ב וקודמו משלב ב' לשלב א' עבודות כגון העתקת עצים, ביצוע כביש 53 ו-52 באופן מלא כולל מדרכות וכיו"ב (זזה משום שעל כבישים אלו יושבות מצד אחד נחלות ותיקות להבדיל מהכבישים האחרים שעליהם יושבים מגרשים חדשים משני הצדדים).
- בשטח קיימים מטרדים שלא אפשרו עבודה רציפה של הקבלן ולמעשה לא פונו עד היום למרות שסוכם כי השטח היה צריך להמסר לקבלן פנוי לעבודה לחלוטין.
- הקבלן הפסיק את העבודה עם פרוץ המלחמה בחודש אוקטובר 2023 ועד לאותו מועד לא קיבל צו הפסקת עבודה.
- קיימת אי הסכמה עקרונית של הקבלן עליה התריעה מספר פעמים לגבי אופן התשלום עבור הסעיפים החריגים. בבסיס הוויכוח ההנחיה שקיבלנו מהמועצה לחשב את הכמויות החריגות מעל 150% מהחזזה לפי מחירון משב"ש עדכני או המחיר הנמוך ביותר במקרה שהקבלן הציע פחות מול טענת הקבלן כי עבור תוספות הללו מגיע לו תשלום מלא בהתאם להצעתו במכרז.
- לא פחות חשוב ואולי אף יותר הרצון לסיים את הפרויקט על הצד הטוב ביותר מבלי להגיע לבית משפט דבר שעלול לעכב את הכל זמן רב מאד.

פירוט:

- ערך העבודות הנוספות בסעיפים קיימים בחזזה בין 101% ועד 150% משוער עד לסוף ביצוע שלב א' ולאחר הפחתת העבודות שלא יבוצעו לפי הצעת הפאושלי של הקבלן כ- 600,000 ₪
- ערך עבודות חריגות חדש + תוספות מעל 150% (פרוט בעמוד הבא) כ- 800,000 ₪

סה"כ תוספות כ- 1,400,000 ₪

פער בתמחור החריגים לשיטתו של הקבלן (פרוט בעמוד הבא) כ- 510,000 ₪

כ - 480,000 ₪

חישוב בטלה לפי חוזה מדר, בהפחתת 4 חודשי מלחמה (מעוגל כלפי מעלה מכון שהתאריכים עדיין לא סגורים)
לפי החישוב הבא:

במקרה שגגרים עיכוב בביצוע המבנה כתוצאה מנסיבות שאינן תלויות בקבלן, ישלם המזמין לקבלן הוצאות תקורה לפי החישוב שלהלן:

$$Q = P \left\{ \frac{T1}{T0} * K0 - K1 \right\}$$

Q = הוצאות התקורה

P = אחוז ההוצאות המוסכם המבוטא כשבר עשרוני: באתר סגור - 5%; באתר פתוח - 6%.

$0K$ = סכום החוזה, ללא מע"מ

$1K$ = סכום הביצוע במחירי בסיס, ללא מע"מ וללא התייקרויות

$0T$ = תקופת הביצוע החוזית

$1T$ = תקופת הביצוע, כולל ארכות שניתנו (במקרה שלנו נפחית 4 חודשים של המלחמה), בכל מקרה כאמור עגלתי כלפי מעלה ל 480,000 כי אין וודאות לגבי תאריך חזרה לעבודה.

$$Q = 5\% \left\{ \frac{12}{8} * 10,515,610 - 7,508,670 \right\} = 413,237.25$$

חשוב לציין גם כי עקב המצב הבטחוני יש התייקרויות בסדר גודל של כ- 30% בענף הבניה והתשתיות.

נספח ו

קובץ קבלות- רוכש מספר 1

מושב אוהד מושב עובדים להתיישבות חקלאית שיתופית בע"מ

ד.נ. הנגב טל': 08-9982284, פקס': 08-9965348

עוסק מורשה לעיניין מע"מ מס' 557486412

קבלה מס'

לכבוד

כתובת

עבור ח-ן כסות קמאצק + ס'ג' א/א א.א.

הסכום בש"ח

במזומן

ז. פרעון	מס' חשבון	סניף	בנק	מס' שיק	אג'	ש"ח
29.1.21					-	13333
29.2.21					-	13333
29.3.21					-	13334

סה"כ כולל 40000 -

% מס במקור

הסכום במילים:

חתימה

תאריך

29.1.21

ע.מ. 570020867

אוהד-מושב עובדים להתיישבות חקל

ד.נ.הנגב

85450

טל : 089965348

05/02/2023

קבלה מספר

מקור

לכבוד :

מספר לקוח :

ד.נ.הנגב 85450

סוג תשלום	תאריך פרעון	מספר שיק	בנק	סניף	חשבון	סכום ש"ח
לאומי 70 נחלות	05/02/23					87125.00

סה"כ שיקים/כ.אשראי 87125.00

מזומן

87125.00

סה"כ

בהתאם להחלטה מאספה

כללית

השתתפות הוצאות פיתוח

אסמכתא :

ע.מ. 570020867

אוהד-מושב עובדים להתיישבות חקל

ד.נ.הנגב

85450

ל : 089965348

30/04/2023

קבלה מספר

מ ק ו ר

לכבוד :

ד.נ.הנגב 85450

מספר לקוח :

סוג תשלום	תאריך פרעון	מספר שיק	בנק	סניף	חשבון	סכום ש"ח
שקים	30/04/23					261375.00

סה"כ שיקים/כ.אשראי 261375.00

מזומן

261375.00

סה"כ

בהתאם להחלטה מאספה

כללית

השתתפות הוצאות פיתוח

אסמכתא :

נספח ז

קובץ קבלות- רוכש מספר 2

מושב אוהד מושב עובדים להתיישבות חקלאית שיתופית בע"מ

ד.נ. הנגב טל': 08-9982284, פקס': 08-9965348

ח.פ. 570020867

עוסק מורשה לעיניין מע"מ מס' 557486412

קבלה מס'

לכבוד

כתובת

עבור ח-ן

הסכום בש"ח

40000 -

במזומן

ש"ח

אג'

מס' שיק

בנק

סניף

מס' חשבון

ז. פרעון

דפוס "עתידי" אופקים 08-9926510

40000 -

סה"כ כולל

% מס במקור

הסכום במילים:

ארבעה אלף ש"ח

חתימה

תאריך

8.3.21

ע.מ. 570020867

אוהד-מושב עובדים להתיישבות חקל

ד.ב.הנגב

85450

טל : 089965348

15/01/2023

קבלה מספר

מ ק ו ר

לכבוד :

מספר לקוח :

סוג תשלום	תאריך פרעון	מספר שיק	בנק	סניף	חשבון	סכום ש"ח
לאומי 70 נחלות	05/01/23					87125.00
לאומי 70 נחלות	05/02/23					87125.00
לאומי 70 נחלות	05/03/23					87125.00
לאומי 70 נחלות	05/04/23					87125.00

סה"כ שיקים/כ.אשראי 348500.00

מזומן

348500.00

סה"כ

בהתאם להחלטה אספה

כללית

השתתפות הוצאות פיתוח

אסמכתא :

נספח ח

קובץ קבלות- רוכש מספר 3

קבלה מס'

[Redacted Name]

לכבוד
כתובת

עבור ח-ו 30000 ש"ח

הסכום בש"ח		במזומן					ז. פרעון
ש"ח	אג	מס' שיק	בנק	סניף	מס' חשבון		
20000	-	[Redacted]					3.2.21
20000	-						3.3.21

סה"כ כולל 40000 % מס במקור

הסכום במילים: ארבע מאות

תאריך 3.2.21 חתימה

570020867 ע.מ.

אוהד-מושב עובדים להתיישבות חקל

ד.נ.חגב

85450

טל : 089965348

11/01/2023

קבלה מספר

ה ע ת ק

לכבוד :

ד.נ.חגב 85450

מספר לקוח :

סוג תשלום	תאריך סרעון	מספר שיק	בנק	סניף	חשבון	סכום ש"ח
לאומי 70 נחלות						43563.00
לאומי 70 נחלות						43563.00

87126.00 סח"כ שיקים/כ.אשראי

מזומן

87126.00

סח"כ

בהתאם להחלטה מאספח

כללית

השתתפות חוצאות פיתוח

אסמכתא :

ע.מ. 570020867

אוהד-מושב עובדים להתיישבות חקל

ד.ג.הנגב

85450

טל : 089965348

30/01/2023

קבלה מספר

מקור

לכבוד :

ד.ג.הנגב 85450

מספר לקוח :

סוג תשלום	תאריך פרעון	מספר שיק	בנק	סניף	חשבון	סכום ש"ח
לאומי 70 נחלות	31/01/23					4 563.00
לאומי 70 נחלות	31/01/23					4 563.00
סה"כ שיקים/כ אשראי 87 26.00						

בהתאם להחלטה מאספה

כללית

השתתפות הוצאות פיתוח

אסמכתא

מזומן

87 26.00

סה"כ

אוהד-מושב עובדים להתיישבות חקל

ד.נ.הנגב

85450

טל : 089965348

28/02/2023

[REDACTED]

[REDACTED]

קבלה מספר

מקור

לכבוד :

[REDACTED]

[REDACTED]

מספר לקוח

ד.נ.הנגב 85450

סוג תשלום	תאריך פרעון	מספר שיק	בנק	סניף	חשבון	זכום ש"ח
לאומי 70 נחלות						4356.00
לאומי 70 נחלות						4356.00

סה"כ שיקים/כ.אשראי 87126.00

מזומן

87126.00

סה"כ

בהתאם להחלטה מאספה

כללית

השתתפות הוצאות פיתוח

אסמכתא :

נספח ט

מכתב מאת הקבלן מתאריך 31.07.2024

בס"ד

מייל: namerone512@gmail.com

פקס: 077-2003951

טלפון: 073-7263641

נייד: 053-7210339

נמר הנגב בע"מ

עבודות עפר ופיתוח

ח.פ: 512529140

ת.ד. 512 רהט

31/07/2024

לכבוד: מ.א. אשכול

לידי: שבתאי

הנדון: חזרה לעבודה באוהד

בהמשך לישיבה שהתקיימה אתמול, הרינו להודיעך כי לא נוכל לשוב לעבודה במושב אוהד כל עוד נושא החממות לא טופל.

יש לפנות את החממות בכביש 3 וכביש 10 (וכל מטרד אחר) באופן מיידי, על-מנת שנוכל לשוב לעבודה רציפה.

בברכה,

נמר הנגב בע"מ

נספח י

מייל מאת יועמ"שית המועצה

מתאריך 07.08.2024

נושא: תצהיר - התחייבות בלתי חוזרת - מועצה - רשות מקרקעי ישראל: FW:

מאת: אולגה גונן

נשלח: Wednesday, August 7, 2024 10:25:43 AM

אל: <sgizbar1@erc.org.il> <sgizbar1@erc.org.il>

עותק: <cfo@erc.org.il> <cfo@erc.org.il>

נושא: FW: תצהיר - התחייבות בלתי חוזרת - מועצה - רשות מקרקעי ישראל

בהמשך לפנייה לרמ"י בהתייחס להתאמת התצהיר, רשות מקרקעי ישראל עדכנה את התצהיר וההתחייבות – מצ"ב תצהיר עדכני (ישנן כמה התאמות נוספות שביקשתי – בהתייחס להיטל ביוב ו – חדש מול ישן).

בהתאם לקבוע בתצהיר חשוב להביא בפניכם באופן מפורט את ההצהרות וההתחייבויות עליהן חותמת המועצה במסגרת תצהיר זה:

1. המועצה מצהירה כי היא גבתה את הוצאות הפיתוח ישירות מהמשתכנים (סעיף 2.1)
2. המועצה נדרשת להצהיר כי הוצאות הפיתוח שנגבו הן בהתאם לעלויות הפיתוח המאושרות של משרד השיכון (סעיף 2.2.3)
3. המועצה מתחייבת להשלים את כל העבודות בהתאם למפרט של משרד השיכון (705) (סעיף 2.4)
4. המועצה תגבה הוצאות פיתוח ייעודיות למטרת שדרוג תשתיות ישן מול חדש ומתחייבת לפקח על השימוש בכספים אלו ולוודא כי הם משמשים רק למטרת שדרוג תשתיות ביישוב הישן.
5. המועצה תנהל את הכספים בחשבון/תב"ר ייעודי בו ינוהלו כל התקבולים וההוצאות.
6. המועצה מתחייבת לחתום עם המשתכנים על הסכם פיתוח.
7. המועצה מתחייבת למסור לכל משתכן אישור על הוצאות הפיתוח ששילם.

מרבית, אם לא כלל ההתחייבויות וההצהרות המפורטות לעיל, אינן מתקיימות בפועל. חתימה על ההצהרה והמשך התנהלות בפרויקטים של פיתוח חושפת את המועצה הן לתביעות מצד משתכנים והן לביקורת חמורה עקב מנהל לא תקין. מבקשת לקבוע בהקדם ישיבה כדי לקבוע נהלים בעניין.

**אולגה גונן,
עורכת דין**

טל 08.6288700 פקס 08.6288009
צומת בית קמה, מועצה איזורית בני שמעון, 8532400

גונן ושות' משרד עורכי דין וגישור
Gonen&Co Law Office and Mediation

דו"ח מעקב אחר תיקון ליקויים

דו"ח מבקר המועצה
לשנת 2022

ליקויים שטרם תוקנו

15

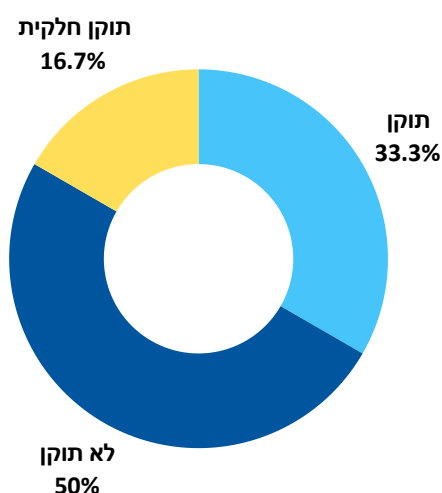
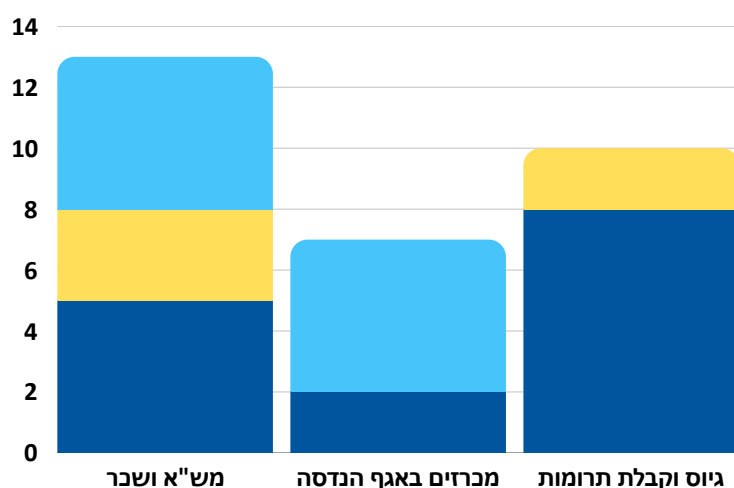
ליקויים לתיקון

30

דו"חות ביקורת

3

התפלגות תיקון ליקויים

מטרת הדו"ח

הצגת סטטוס תיקון הליקויים מדו"ח
מבקר המועצה לשנת 2022, לצורך
המשך מעקב וטיפול בליקויים
שטרם תוקנו.

עורך הדו"ח
אודי דנינו

מעקב אחר תיקון ליקויים - דו"ח מבקר המועצה לשנת 2022

תפקידה של הביקורת אינו מתמצה בחשיפת ליקויים בלבד, אלא עליה לפעול לכך שפגמים שנמצאו יתוקנו וכי יופקו הלקחים הנדרשים לשם שיפור וייעול עבודת המועצה. תיקון הליקויים, אם כך, הוא תכליתה של עבודת הביקורת.

המעקב אחר תיקון הליקויים הוא חשוב מאין כמותו ובהיעדרו יתכנו השלכות על מעמדה הארגוני של הביקורת ועיקור הפוטנציאל שלה. אך חשוב מכך, המעקב נועד להמשיך ולחשוף את הנהלת המועצה לסיכונים שזוהו וטרם טופלו.

מעקב אפקטיבי אחר המלצות הביקורת הוא גורם משמעותי בתפיסת הביקורת כיחידה יעילה, המוסיפה ערך מוסף לטובת השגת מטרות ויעדי המועצה. אחד היעדים שהוצבו על ידי המבקר הוא שתהליך מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות יהיה אפקטיבי ויוביל לשיפור המועצה כארגון וכשליחת ציבור; יעד זה יושג כתוצאה מכך שהנהלת המועצה תסייע בידי המבקר להטמיע את התהליך בכל אפיקי הניהול בארגון, תוך שקיפות מלאה מול המנהלים השונים במועצה, נבחריה ותושביה.

בהתאם לכך, הוקם במועצה צוות לתיקון ליקויים בראשות מנכ"ל המועצה, שתפקידו לדון בדרכים לתיקון הליקויים בדו"חות המוגשים על ידי מבקר המועצה, לדון בדרכים למניעת הישנותם של הליקויים ולהגיש את המלצותיו לראשת המועצה.

דו"ח מבקר המועצה לשנת 2022 (להלן: "הדו"ח") עסק בנושאים הבאים:

- היבטים בניהול משאבי אנוש ושכר.
- מכרז 07/2019 והגדלתו לטובת בניית ממ"מ (ניהול מכרזים באגף הנדסה).
- גיוס וקבלת תרומות במועצה.

בישיבתה בתאריך 14.04.2024, אישרה מליאת המועצה את כלל המלצות הביקורת.

בין החודשים אוקטובר 2024 עד פברואר 2025, ביצעה הביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות כפי שצוינו בדו"ח. המעקב עסק בליקויים שיש לפעול לתיקונם מכאן ולהבא ולא בליקויים נקודתיים שהוזכרו בדו"ח כחלק מעבודת הביקורת.

להלן יובאו טבלאות המסכמות את הליקויים הטעונים תיקון בהתייחס לכל נושא, עליהם הצביע המבקר בדו"ח וסטטוס הטיפול בתיקון ליקויים אלו:

דו"ח ביקורת- היבטים בניהול משאבי אנוש ושכר

נושא	הליקוי	המלצות הביקורת	סטטוס	פירוט	הערות
מבנה ארגוני ונהלי כפיפות	חשבות השכר כפופה ישירות למחלקת מש"א; ממשקי העבודה בין המחלקה לגזברות לוקים בחסר.	בחינה מחודשת לקביעת מיקומו הראוי של תחום חשבות השכר במבנה הארגוני; יצירת נוהל להסדרת ממשקי העבודה מול הגזברות.	לא תוקן ☹️	חשבות השכר עדיין כפופה למחלקת מש"א; החל שימוש בדו"ח שינויים חודשי בשכר, אולם דו"ח זה אינו עונה על הצורך.	בדו"ח הביקורת לשנת 2023 חודד הנושא והומלץ להכפיף את חשבות השכר ישירות לגזבר.
	לא קיים מנגנון מסודר לביצוע בקרה על תשלום השכר במועצה באופן שוטף, מה שמוביל לטעויות.	ביצוע בקרה שוטפת, לרבות על הפרשות פנסיוניות; לבצע שימוש באמצעים הטכנולוגיים העומדים לרשות המועצה.	לא תוקן ☹️	מחלקת מש"א לא מבצעת בקרה שוטפת על תשלומי השכר ועדיין מתקיימות טעויות מדי חודש.	
נהלים ושגרות עבודה	כמעט ולא קיימים נהלי עבודה מסודרים במחלקה.	להשלים את הנהלים החסרים בכלל התחומים הרלוונטיים.	תוקן חלקית 😊	בוצעה השלמה חלקית של הנהלים.	מתוך 14 נהלים שהומלץ לכתוב, נכתבו 7 בפועל.
קליטת עובדים	לא קיים נוהל הליך קליטת עובד; טופס הודעה לעובד לא נמסר לעובדים המועסקים בחוזה אישי; דמי חבר להסתדרות מנוכים באופן אוטומטי שלא כדיון.	למסור טופס הודעה לעובד גם לעובדים המועסקים בחוזה, למניעת טעויות; הפסקת הניכוי האוטומטי עבור דמי חבר וקבלת הסכמת העובדים לביצוע הניכוי בשכרם.	תוקן 😊		ההמלצות יושמו כבר במהלך ביצוע הביקורת.
הון אנושי	במועצה לא קיים מערך הכשרה, הדרכה ופיתוח עובדים כלל.	לפעול בהקדם לבניית מערך הדרכה, הכשרה, פיתוח וקידום מקצועי, על מנת להביא לשיפור יכולות העובדים במועצה ולשימור עובדים מוכשרים.	לא תוקן ☹️		
	במועצה לא מתקיים הליך הערכת עובדים מסודר ומובנה; הדבר פוגע ביכולת להביא לשיפור הביצועים וכן מביא למחסור במידע רלוונטי לניהול ההון האנושי במועצה.	לחתור לבנייה והטמעת תהליך הערכת עובדים במועצה על בסיס שנתי; זהו כלי עזר משמעותי בידי מחלקת משאבי אנוש בכלל ההיבטים הקשורים בניהול ההון האנושי במועצה.	תוקן חלקית 😊	החל הליך הערכת עובדים שנקטע בעקבות המלחמה וטרם חודש.	לביקורת נמסר כי בשנת 2025 תתקיים הערכת עובדים בנוגע לשנת 2024.
	המועצה לא עושה שימוש בכלים העומדים לרשותה, בכל הקשור לשימור עובדים מצטיינים ולטיפול ועידוד מצוינות.	בניית תכנית לשימור עובדים מצטיינים ולעידוד מצוינות; קיום טקס הצטיינות שנתי; שימוש באפשרות להענקת דרגות אישיות לעובדים ראויים.	לא תוקן ☹️		

נושא	הליקוי	המלצות הביקורת	סטטוס	פירוט	הערות
משמעת	לא הואצלו סמכויות; לא קיים נוהל מסודר; אין פרסום הליכים לצורך הרתעה;	האצלת סמכות וקביעת גורם אחראי לטיפול בהפרות; עריכת נוהל מסודר לטיפול בעבירות משמעת; פרסום הליכי משמעת;	לא תוקן ☹️		
	היעדר נוהל מסודר לטיפול בתלונות; לא פורסם תקנון למניעת הטרדה מינית; לא מתקיימות הדרכות לעובדים בנושא; בעקבות כך, המועצה לא מקיימת את חובותיה החוקיות כמעסיק וחשופה לתביעות.	עריכת נוהל לטיפול בתלונות; פרסום תקנון כנדרש בחוק ומסירתו לעובדים חדשים, תוך ציון פרטי הממונה; קיום סדנאות הדרכה לכלל העובדים;	תוקן 😊		ההמלצות יושמו כבר במהלך ביצוע הביקורת.
מכרי נח אדם	מכרזים פנימיים מבוצעים באופן אוטומטי לכל תפקיד.	מומלץ לקבוע נוהל המגדיר קריטריונים לעריכת מכרזים פנימיים, לצורך מניעת עיכובים מיותרים בהליכי איוש משרות פנויות.	תוקן 😊		
	רשימת נציגי הציבור לא פורסמה באתר המועצה, כנדרש בתקנות; נציגי הציבור לא מילאו טופס שאלון וכשירותם לא אושרה על ידי היועץ המשפטי.	פרסום רשימת נציגי הציבור באתר; מילוי שאלונים ואישור כשירות המועמדים על ידי היועץ המשפטי.	תוקן 😊		ההמלצות יושמו כבר במהלך ביצוע הביקורת.
	היועץ המשפטי ומבקר המועצה לא הוזמנו להשתתף בוועדות בחינה כנדרש, אף לא בוועדות למשרות בדרגה גבוהה בהן נדרשת נוכחות המבקר.	הומלץ לזמן את המבקר והיועץ המשפטי לכל ועדות הבחינה ולהקפיד על נוכחות המבקר בוועדות למשרות בדרגה גבוהה.	תוקן 😊		ההמלצות יושמו כבר במהלך ביצוע הביקורת.
תקינות תשלום שכר	בדיקת הביקורת העלתה כי קיימים במועצה תשלומי שכר ביתר ובניגוד לכללים.	הקפדה על תשלום שכר בהתאם לכללים; מומלץ לבצע בדיקה מקיפה בשכרם של כלל עובדי וגמלאי המועצה.	תוקן חלקית 😊	החל הליך בדיקה בשכרם של עובדי המועצה, אולם ההליך נעצר וטרם חודש.	

דו"ח ביקורת- מכרז 07/19 (ניהול מכרזים באגף הנדסה)

נושא	הליקוי	המלצות הביקורת	סטטוס	פירוט	הערות
עמידה בתנאי סף	החברה הזוכה לא הייתה בעלת סיווג קבלני מתאים והציגה רישיון של חברה אחרת בבעלות אותו גורם. בפועל, זכה במכרז קבלן שלא עמד בתנאי הסף.	להקפיד על בדיקת כל מסמכי המכרז. כמו כן, הומלץ לבצע בדיקה בפנקס הקבלנים.	תוקן 😊		
	אובדן הסיווג הקבלני המתאים לביצוע העבודה במהלך ביצוע הפרויקט.	קביעת חובת עדכון על אובדן סיווג בחוזה; חיוב העסקת קבלן משנה בעל סיווג מתאים והטלת סנקציות כלכליות בגין אי דיווח על אובדן הסיווג הקבלני.	לא תוקן 😞	מבדיקת מספר חוזי התקשרות עולה כי לא התווסף סעיף הנוגע לאובדן סיווג קבלני.	ההמלצות מקובלות על אגף הנדסה ויועמ"ש המועצה.
הגדלת הוצאות לטובת בניית ממ"מ	ממצאי הביקורת העלו כי הגם שפרסמה המועצה מכרזים לבניית ממ"מים בשטחה, הוחלט באגף הנדסה שלא לבצע את בניית הממ"מ באבשולם באמצעות מכרז, אלא כהגדלת ההסכם הקיים.	ככלל, יש להעדיף פרסום מכרז על פני כל התקשרות אחרת, אלא במקרים חריגים ובאישור מליאת המועצה.	תוקן 😊	לביקורת לא ידוע על מקרים נוספים בהם התבצעו הגדלות מכרזים שנדרשו לאישור מליאה ולא קיבלו אישור.	
	לחברי המליאה נמסרה חוות דעתו של יועמ"ש המועצה ותחשיב הגדלת ההוצאות בלבד, מבלי שנמסר להם מידע על מכרזים דומים שפורסמו בסמוך למועד האישור וההצעות שנתקבלו במסגרת מכרזים אלה.	בטרם קבלת החלטות, ודאי כאלו המביאות להוצאה כספית ניכרת, ראוי להביא בפני המליאה את כלל המידע הרלוונטי לצורך קבלת החלטות מושכלות ומבוססות נתונים.	לא תוקן 😞	בנוגע לנושאים נוספים הובא בפני המליאה מידע חלקי.	
סוגיות פרטניות בניהול מכרזים	הביקורת הצביעה על שיטה לפיה חברות שאינן קבלן רשום, או בעלות סיווג מתאים, ניגשות למכרזים במועצה באמצעות שימוש בשמן של חברות אחרות.	יש להפסיק לאלתר קיומו של מנגנון זה, תוך פסילת קבלנים שאינם קבלנים רשומים ויידוע ועדת המכרזים כאשר הדברים ידועים מראש.	תוקן 😊	קיום המנגנון הופסק לאלתר.	

נושא	הליקוי	המלצות הביקורת	סטטוס	פירוט	הערות
סוגיות פרטניות בניהול מכרזים	פסילת קבלן בגין היעדר סיווג קבלני מתאים ובחירת קבלן אחר שגם הוא אינו בעל סיווג קבלני מתאים, תוך פגיעה בעקרון השוויון.	ביצוע בדיקות מעמיקות יותר על ידי ועדת המכרזים; קיום בירור מול העובד האחראי למכרז.	תוקן 😊	ועדת המכרזים החילה שורת נהלים חדשים; בוצע בירור מול העובד והוא הורחק מטיפול במכרזים.	
	בחירה בקבלן שהצעתו איננה הזולה ביותר, תוך פגיעה בעקרון השוויון וביצוע בדיקה חשבונאית לקויה.				
	חתימת חוזה בסכום גבוה מההצעה, תוך ביצוע בדיקה חשבונאית לקויה; הגדלת חוזה באמצעות הוספת פרטים ללא אישור מליאה ובניגוד לדין.				
אחריות ועדת המכרזים	ניכר כי ועדת המכרזים נסמכת על חוות דעתם של גורמי המקצוע באופן אוטומטי. בכך אין פסול בדרך כלל, אולם לוועדה קיימת אחריות על ניהול המכרזים באופן הוגן; ממצאי הביקורת מעידים כי על הוועדה לגלות יתר ערכות.	ביצוע בדיקות עומק באופן מדגמי, ודאי כאשר בדיקת גורמי המקצוע מביאה לשינוי ההחלטה המקורית.	תוקן 😊	ועדת המכרזים קבעה שורת נהלים חדשים שהביאו לשיפור המצב.	

דו"ח ביקורת- גיוס וקבלת תרומות

נושא	הליקוי	המלצות הביקורת	סטטוס	פירוט	הערות
ריכוז המידע בנוגע לתרומות	אין במועצה או באגפיה ריכוז מסודר הנוגע לקבלת תרומות.	עריכת "תיק תרומה" לכל אחת מן התרומות וריכוז התרומות בקובץ אחד; מינוי רכז לתחום.	לא תוקן		
	הליך אישור קבלת תרומות כולל ממשקים עם מספר רב של גורמים במועצה ועבודת ניירת; ההליך מתבצע כיום באופן ידני.	הקמת מערכת ממוחשבת לתמיכה בהליך קבלת התרומות במועצה ובעבודתה של ועדת התרומות.	לא תוקן		
ועדת תרומות	נוהל העבודה הקיים לא מפשט את התהליך ולא נותן מענה לצרכי המועצה.	עריכת ניהול עבודה חדש העונה על צרכי המועצה ומסדיר את פעילות ועדת התרומות.	תוקן חלקית	הביקורת ערכה ניהול עבודה שאושר על ידי ראש המועצה, אולם לא נעשה בו שימוש.	
	ועדת התרומות לא אוספת את המידע הנדרש ולא דורשת מידע מאגפי המועצה כנדרש לפי חוזר מנכ"ל.	הקפדה על איסוף המידע כנדרש; פניה לאגפי המועצה בנוהל מסודר.	לא תוקן		
	לא מצוינים מועדי הישיבות על גבי הפרוטוקולים; נמצאו מקרים בהם נידונו תרומות בדיעבד ולאחר שניתנו.	ציון מועד הכינוס המדויק בפרוטוקולים; אין לקבל תרומות בטרם המלצת ועדת התרומות ואישור ראש המועצה.	לא תוקן		
הסכם בכתב	המועצה לא מקפידה כנדרש על קיום הסכם בכתב מול התורמים.	יש להקפיד על קיום וחתימה על הסכמים מול התורמים כנדרש לפי חוזר מנכ"ל.	לא תוקן		
דיווח ושקיפות	אי דיווח למליאת המועצה בנוגע לקבלת תרומות.	דיווח למליאה במסגרת סעיף "מידע" בתחילת הישיבה.	תוקן חלקית	הועבר למליאה דיווח על תרומות שהתקבלו בתחילת המלחמה.	אין צורך באישור מליאה.
	המועצה לא מפרסמת הודעות באתר המועצה בנוגע לקבלת תרומות כנדרש בחוזר מנכ"ל.	השלמת כל הפרסומים החסרים באתר המועצה ופרסום שוטף להבא.	לא תוקן		
רישום חשבונאי	תרומות לא נרשמות בספרי המועצה כנדרש; אגף הגזברות לא מודע לרוב התרומות.	עדכון אגף הגזברות כנדרש בנוהל; ביצוע רישום בספרים כנדרש.	לא תוקן		
	לא בוצעו הערכות שווי לגבי תרומות בשווה כסף.	יש להקפיד על ביצוע הערכות שווי על ידי שמאי או בסיס מידע מהימן אחר.	לא תוקן		

הבסיס החוקי לעבודת הביקורת במועצה אזורית

הבסיס החוקי לעבודת הביקורת במועצה אזורית

בעקבות תיקון לפקודת העיריות, הורחבו בשנת 1978 במידה רבה תפקידי המבקר, חוזק מעמדו ובוטלה כפיפותו לראש הרשות. תיקונים משמעותיים נוספים במהלך השנים קבעו את מעמדו של מבקר הרשות המקומית ובגיבוש דפוסי פעולתו בעקבות מסכת שיקולים ודיונים בוועדה לביקורת המדינה של הכנסת (חוזר מנכ"ל משרד הפנים 02/2008 - ב' באדר התשס"ח, 9 במרץ 2008).

בתאריך 10.4.2007 התקבל תיקון תשס"ז (2) לפקודת המועצות המקומיות (סעיף 13ה) המחייב גם את המועצות האזוריות למנות מבקר פנימי ולהקים ועדה לענייני ביקורת. התיקון נכנס לתוקף ועיקריו החלת סעיפים מפקודת העיריות על מועצות מקומיות ואזוריות:

סעיף 167- מינוי פקידים:

(ב) "המועצה בהחלטה ברוב חבריה, תמנה לעירייה מבקר במשרה מלאה.

(ג) לא ימונה ולא יכהן אדם כמבקר העירייה אלא אם כן נתקיימו בו כל אלה:

(1) הוא יחיד; (2) הוא תושב ישראל; (3) הוא לא הורשע בעבירה שיש עמה קלון; (4) הוא בעל תואר אקדמי מאת מוסד להשכלה גבוהה בישראל או מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהכיר בו. לעניין זה, מוסד להשכלה גבוהה בישראל או שהוא עורך דין או רואה חשבון; (5) הוא רכש ניסיון במשך שנתיים בעבודת ביקורת; (6) הוא אינו חבר בהנהלה פעילה של מפלגה או בהנהלה פעילה או בגוף דומה אחר של רשימת מועמדים שהתמודדה בבחירות לרשות מקומית.

(1ג) לא ימונה ולא יכהן כמבקר עירייה מי שכיהן כחבר מועצה, אלא אם כן עבור עשר שנים מתום כהונתו כחבר מועצה באותה עירייה, או שנתיים מתום כהונתו כחבר מועצה בעירייה גובלת.

(2ג) מי שהיה מועמד בבחירות למועצת העירייה, לא יכהן כמבקר באותה עירייה, למשך כל תקופת כהונתה של מועצה שאליה היה מועמד.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ג), רשאי הממונה על המחוז לאשר מינוי של אדם אשר לא נתמלא בו אחד מן התנאים המנויים בפסקאות (4) ו-(5) לסעיף קטן (ג), כמבקר העירייה, אם הוא רכש ניסיון במשך עשר שנים בעבודת ביקורת בגוף ציבורי כמשמעו בחוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב-1992

סעיף 167א- מועצה שלא מינתה מבקר:

א. "ראה הממונה כי המועצה אינה ממנה מבקר, רשאי הוא לדרוש ממנה בצו כי תמנה מבקר, כאמור בסעיף 167, תוך הזמן הנקוב בצו".

סעיף 170א(א)- תפקידי המבקר:

- (1) "לבדוק אם פעולות העירייה, לרבות פעולות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, נעשו דין בידי המוסמך לעשותם תוך שמירה על טוהר המידות ועקרונות היעילות והחיסכון;
- (2) לבדוק את פעולות עובדי העירייה;
- (3) לבדוק את סדרי הבוחן והוראות הנהלה בעירייה מבטיחים קיום הוראות כל דין, של המועצה מבטיחות קיום הוראות כל דין, טוהר המידות ועקרונות היעילות והחיסכון;
- (4) לבקר את הנהלת החשבונות של העירייה ולבדוק אם דרכי החזקת כספי העירייה ושמירת רכוש והחזקתו מניחות את הדעת;

(ב) הביקורת לפי סעיף קטן (א) תיעשה גם לגבי המועצה הדתית שבתחום העירייה וכן לגבי כל תאגיד, מפעל, מוסד, קרן או גוף אשר העירייה משתתפת במינוי הנהלתם. למי שעומד לביקורת לפי סעיף קטן זה ייקרא להלן "גוף עירוני מבוקר".

(ג) בכפוף לאמור בסעיף קטן (א), יקבע המבקר את תכנית עבודתו השנתית, את נושאי הביקורת בתקופה פלונית ואת היקף הביקורת- (1) על פי שיקול דעתו של המבקר; (2) על פי דרישות ראש העירייה לבקר עניין פלוני; (3) על פי דרישת הוועדה לענייני ביקורת ובלבד שמספר הנושאים לביקורת לא יעלה על שני נושאים לשנת עבודה.

(ד) המבקר יקבע על פי שיקול דעתו את הדרכים לביצוע ביקורת;

סעיף 170ב- המצאת מסמכים ומסירת מידע:

(א) "ראש העירייה וסגניו, חברי המועצה, עובדי העירייה, ראש המועצה הדתית, עובדי המועצה הדתית, וחברים ועובדים של כל גוף עירוני מבוקר, ימציאו למבקר העירייה, על פי דרישתו, כל מסמך שברשותם אשר לדעת מבקר העירייה דרוש לצורכי הביקורת ויתנו למבקר העירייה כל מידע או הסבר שיבקש בתוך התקופה הקבועה בדרישה ובאופן הקבוע בה.

(ב) למבקר העירייה או לעובד שהוא הסמך לכך תהיה גישה, לצורך ביצוע תפקידו, לכל מאגר מידע רגיל או ממוחשב, לכל בסיס נתונים ולכל תוכנת עיבוד נתונים אוטומטי של העירייה או של המשרתים את העירייה של גוף עירוני מבוקר.

(ג) לגבי מידע חסוי על פי דין, יחולו על מבקר העירייה ועל העובדים מטעמו המגבלות הקבועות בחוק או לפיו לגבי המורשים לטפל באותו מידע.

(ד) עובדו של מבקר העירייה שאינו עובד העירייה, יחולו עליו לעניין עבודתו האמורה, כל איסור והגבלה החלים על עובד ציבור שהוא עובד מבקר העירייה.

(ה) לצורך ביצוע תפקידו, יוזמן מבקר העירייה ויהיה רשאי להיות נוכח בכל ישיבה של מליאת המועצה או של כל ועדה מוועדותיה או כל ועדה מוועדותיו של גוף עירוני מבוקר; בישיבה שאינה סגורה רשאי הוא להיות נוכח אף על ידי עובד מעובדיו".

סעיף 170ג- דו"ח המבקר:

(א) המבקר יגיש לראש המועצה דו"ח על ממצאי הביקורת שערך; הדו"ח יוגש אחת לשנה, לא יאוחר מ-1 באפריל של השנה שלאחר השנה שלגביה הוגש הדוח; בדו"ח יסכם המבקר את פעולותיו, יפרט את הליקויים שמצא וימליץ על תיקון הליקויים ומניעת הישנותם בעתיד; בעת הגשת הדו"ח לפי סעיף קטן זה, ימציא המבקר עותק לוועדה לענייני ביקורת; אין בהוראת סעיף קטן זה כדי לפגוע בהוראות סעיפים 21א ו-21ב לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב).

(ב) בנוסף רשאי המבקר להגיש לראש המועצה ולוועדת הביקורת דו"ח על ממצאי ביקורת שערך בכל עת שיראה לו או כאשר ראש המועצה או ועדת הביקורת דרשו ממנו לעשות כן.

(ג) תוך שלושה חודשים מיום קבלת דו"ח המבקר יגיש ראש המועצה לוועדה לענייני ביקורת את הערותיו על הדו"ח וימציא לכל חברי המועצה העתק מהדו"ח בצירוף הערותיו.

(ד) הוועדה לענייני ביקורת תדון בדו"ח המבקר ובהערות ראש המועצה עליו ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה תוך חודשיים מיום שנמסרו לה הערות ראש המועצה כאמור בסעיף קטן (ג). לא הגיש ראש המועצה את הערותיו על הדו"ח עד תום התקופה האמורה, תדון הוועדה בדו"ח המבקר ותגיש למועצה את סיכומיה והצעותיה עד תום חמישה חודשים

ממועד המצאתו על ידי מבקר המועצה לוועדה; בטרם תשלם הוועדה את סיכומיה והצעותיה רשאית היא, אם ראתה צורך בכך, לזמן לדיוניה נושאי משרה של המועצה או של גוף עירוני מבוקר כדי לאפשר להם להגיב על הדו"ח.

(ה) (1) תוך חודשיים מן היום שהגישה הוועדה את סיכומיה והצעותיה תקיים המועצה דיון מיוחד בהם ובדו"ח המבקר ותחליט בדבר אישור הסיכומים או ההצעות כאמור; (2) לא הגישה הוועדה את סיכומיה והצעותיה לחברי המועצה עד תום התקופה כאמור בסעיף קטן (ד), או לא המציא ראש המועצה לכל חברי המועצה העתק מהדו"ח בצירוף הערותיו, ימציא המבקר עותק הדו"ח לכל חברי המועצה והמועצה תדון בדו"ח ובהמלצותיו לא יאוחר משבעה חודשים ממועד הגשתו לראש העירייה.

(ו) לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או חלק ממנו או תכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ולא יפרסם ממצא ביקורת של מבקר המועצה, ואולם מבקר המועצה או ראש המועצה רשאי, באישור הוועדה להתיר פרסום כאמור.

סעיף 170ג-1 חומר שאינו ראיה:

"דוחות המבקר, חוות דעת או כל מסמך אחר שהוציא או שהכין מבקר העירייה במילוי תפקידו, לא ישמשו ראיה בכל הליך משפטי, אך לא יהיו פסולים בשל כך לשמש ראיה בהליך משמעתי".

סעיף 334א- פרסום דוחות ביקורת או ממצא ביקורת:

א. "המפרסם דו"ח או חלקו או תכנו או ממצא ביקורת, ומפר בכך את סעיף 170ג' (1) או תנאי בהיתר שניתן לו לפי הסעיף האמור, דינו-מאסר שנה".

ועדת ביקורת:

תיקון: התשב"ה (מס' 2) לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות)

- א. המועצה תבחר מבין חבריה ועדת ביקורת.
- ב. ראש המועצה וסגניו לא יהיו חברים בוועדת ביקורת.
- ג. מספר חברי ועדת הביקורת לא יפחת משלושה ולא יעלה על חמישה, ובלבד שבמועצה שלידה פועלת ועדת הנהלה ולא כל הסיעות במועצה מיוצגות או במועצה שראש המועצה שלה לא נבחר בקולותיהם של נציגי כל הסיעות בה, יהיה לפחות חבר אחד של ועדת הביקורת נציג של סיעה שאיננה מיוצגת בוועדת ההנהלה או שלא הצביע בעד בחירתו של ראש המועצה".

תפקידה וסמכויותיה של ועדת הביקורת:

39א. (א) אלה תפקידי ועדת הביקורת וסמכויותיה:

- (1) לבדוק אם החלטות המועצה הוצאו לפועל כדיון.
- (2) לבדוק את חשבונות המועצה ולבדוק אם פעולות המועצה נעשו במסגרת תקציבה המאושר.
- (3) לבדוק אם תוקנו הליקויים בהנהלת ענייני המועצה עליהם הצביעו הוועדה או מבקר המדינה בפני המועצה.

(ב) ועדת הביקורת רשאית לקבל מכל חבר מועצה או עובד המועצה, ידיעות, מסמכים והסברים הדרושים לה למילוי תפקידה".

ס' 48(ד) לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות) קובע כי יושב ראש של ועדה מוועדות המועצה חייב לקרוא לקיום ישיבה על פי דרישה של ועדת הביקורת.

ועדת ביקורת של הוועד המקומי:

סעיף 130א לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות) מתייחס למינויה של ועדת ביקורת בוועד מקומי, לתפקידה ולסמכויותיה וקובע כדלקמן:

(א) המועצה תבחר ועדת ביקורת מבין תושבי היישוב, אשר אינם חברי ועד מקומי, מתוך רשימת תושבים שיציעו את מועמדותם.

(ב) מספר חברי וועדת הביקורת לא יפחת משלושה ולא יעלה על חמישה.

(ג) ועדת הביקורת תבדוק אם החלטות הוועד המקומי הוצאו לפועל כדיון, תבדוק את חשבונות הוועד המקומי ותוודא כי פעולותיו נעשו במסגרת תקציבו המאושר וכן תבדוק אם תוקנו הליקויים בפעולות הוועד המקומי אשר נמצאו בביקורות קודמות.

(ד) לצורך ביצוע תפקידיה, רשאית ועדת הביקורת לקבל מכל חבר ועד מקומי או עובד ועד מקומי ידיעות/ מסמכים והסברים הדרושים.

(ה) בתוך שלושה חודשים מתום כל שנה תמציא ועדת הביקורת לוועד המקומי טיוטת דו"ח ביקורת מפורט שיתייחס לפעילות הוועד המקומי ותאפשר לו להעיר הערות לטיוטה בתוך שלושים ימים; ועדת הביקורת תקיים דיון בהערות הוועד המקומי ותערוך את דו"ח הביקורת הסופי.

(ו) בתוך חמישה חודשים מתום כל שנה, תמציא ועדת הביקורת לידי הוועד המקומי, ראש המועצה ולידי ועדת הביקורת של המועצה את דו"ח הביקורת הסופי; דו"ח הביקורת יהא פתוח לעיון כל תושב ביישוב וסיכום תמציתי ממנו יופץ לכל תושבי היישוב בתוך 14 ימים ממועד הגשתו למועצה".

